

SENTINȚĂ
în numele Legii

04 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător

Ion Morozan

grefier

Gheorghe Tintiuc, *****ia Sîci-Chirvas, Marcela Sajin, Ana Cvasnei

Cu participarea:

procurorului

Eugen Balan, Vitalie Codreanu

apărătorului, avocatului

Inna Soțchi, Radu Dumneanu, Denis Calaida, Sergiu Cotruță

A examinat în ședința de judecată publică în procedură generală, cauza penală de învinuirea lui :

Dohotaru Matei *****, născut la *****,
IDNP *****, originar din *****, cetățean al
Republicii Moldova, domiciliat mun.Chișinău,
*****, studiile superioare, căsătorit, anterior
ne judecat,-

Tabîrță Emma *****, născută la *****,
IDNP *****, originară din *****, cetățean al
Republicii Moldova, studii superioare,
căsătorită, domiciliată în *****, de fapt
domiciliată în
mun.Chișinău, com.Stăuceni, str.Nucarilor, 77,
anterior ne judecată,-

Grate Ruslan *****, născut la *****,
IDNP *****, cetățean al Republicii Moldova,
originar și domiciliat în mun.Chișinău, *****,
studiile superioare, căsătorit, fără dezabilități,
anterior ne judecat,-

Țurcanu Vladimir *****, născut la
*****, IDNP *****, originar din *****,
cetățean al Republicii Moldova, domiciliat în
*****, căsătorit, studii superioare, fără
dezabilități, anterior ne judecat,-

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin.(2) lit.b) CP , -

Termenul de examinare a cauzei: 04 iulie 2017 – 04 ianuarie 2023.

Procedura de citare legal executată.

Procurorul a menționat faptul că vina inculpaților Dohotaru Matei, Emma Tabîrță, Ruslan Grate și Țurcanu Vladimir în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin.(2) lit.b) Cod penal a fost dovedită prin procesele verbale de cercetare a documentelor, fișelor de post al inculpaților care au neglijat atribuțiile sale funcționale, nu au întreprins careva acțiuni în vederea neexecutării ordonanțelor, nu au făcut careva propuneri către BNM în vederea neexecutării ordonanțelor și aplicării de sancțiuni, în

rezultatul acestor inacțiuni s-a cauzat un prejudiciu bugetului, astfel s-a permis acțiunea de spălare de bani. Organul de urmărire penală a încadrat corect acțiunile acestora în art. 329 alin.(2) lit.b) CP, însă având în vedere faptul că art. 329 alin.(2) lit.b) Cod penal a fost declarat neconstituțional, se solicită recalificarea acțiunilor și inacțiunilor inculpaților conform prevederilor art.329 alin.(1) Cod penal. Infrațiunea prevăzută la art.329 alin.(1) Cod penal face parte din categoria celor ușoare, astfel în conformitate cu prevederile art.275, 332 Cod de procedură penală procesul penal urmează de a se înceta în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, cu eliberarea acestora de răspundere penală, corpurile delictive de păstrat la materialele cauzei pe tot parcursul pstrării acesteia.

Apărătorul, avocatul Inna Soțchi în interesele inculpatei Emma Tabîrță a menționat că în temeiul Hotărârii privind controlul constituționalității unor prevederi din articolele 189 alin. (3) lit. f), 307 alin. (2) lit. c), 327 alin. (2) lit. c), 329 alin. (1) și alin. (2) lit.b) și din articolul 335 alin. (11) din Codul penal la data de 17 octombrie 2019, Curtea Constituțională a examinat excepția de neconstituționalitate a art. 329 alin. (1 și 2) lit. b) al Codului Penal și a conchis, „pct.128. ... noțiunea de „urmări grave” conținută de articolele [...] 329 alin. (2) lit. b) [...] din Codul penal este formulată de o manieră imprecisă și neclară și le conferă autorităților care o aplică o marjă excesivă de discreție. Prin urmare, această sintagmă nu îndeplinește standardul calității legii penale, fiind contrară articolelor 1 alin.(3) și 22, coroborate cu articolul 23 alin. (2) din Constituție, „pct. 141. ... textul „intereselor publice sau” din articolul 329 alin. (1) din Codul penal complică descrierea infrațiunii de neglijență în serviciu, fiind o sursă de incertitudine juridică (a se vedea, mutatis mutandis, HCC nr. 15 din 22 mai 2018, § 68). Noțiunea de „interes public” este abstractă și nu asigură identificarea entității căreia îi sunt cauzate daunele, adică victima infrațiunii, pct. 142. Prin urmare, textul „intereselor publice sau” din articolul 329 alin. (1) din Codul penal nu îndeplinește standardul calității legii penale, fiind contrar articolelor 1 alin. (3) și 22, coroborate cu articolul 23 alin. (2) din Constituție, pct. 143. Având în vedere constatările de la § 141 și § 142 din prezenta hotărâre, Curtea menționează că declararea neconstituțională a textului „intereselor publice sau” din articolul 329 alin. (1) din Codul penal nu restrânge câmpul de aplicare al acestui articol. În acest sens, Curtea reține că expresia legală ce se menține [daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice] protejează toate eventualele victime ale faptei de neglijență în serviciu, avându-se în vedere că persoanele juridice pot fi de drept public sau de drept privat (a se vedea articolul 173 din Codul civil). Astfel, rezultă în mod rezonabil că eventualele daune materiale cauzate intereselor publice s-ar putea regăsi în categoria daunelor cauzate drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice de drept public”. La 17.10.2019 Curtea Constituțională a declarat neconstituționale sintagmele „intereselor publice sau” și „urmări grave” din conținutul art. 329 Cod penal. În temeiul art.140 din Constituție și art. 7 alin. (6) CPP aceste sintagme au devenit nule. Având în vedere că declararea neconstituționalității unui articol determină nulitatea absolută a acestuia, pe cale de consecință, o prevedere neconstituțională înlătură caracterul infracțional al faptei. De asemenea, reprezintă un temei pentru încetarea procesului penal respectiv și achitarea persoanei. Articolul 7 din Codul de Procedură Penală prevede expres că hotărârile Curții Constituționale privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal. În procesul de calificare a faptei întâi de toate urmează a fi stabilite – în baza legilor, altor acte normative, ordinilor, instrucțiunilor etc. – obligațiile care îi reveneau făptuitorului, sarcinile concrete pe care urma să le îndeplinească acesta. În nici un caz nu pot fi considerate suficiente afirmațiile abstracte privind o oarecare neexecutare de către făptuitor a obligațiilor de serviciu, privind lipsa unui control adecvat din partea acestuia asupra comportamentului altor persoane, privind lipsa de atenție, diligență, prudență, vigilență etc. din partea făptuitorului. Potrivit scrisorii BNM nr. 1501012/40/231 din 24.01.2017 Guvernatorul BNM menționează că fișa postului guvernatorului și vice guvernatorilor nu pot fi prezentate pe motiv ca nu există, întrucât vice guvernatorii în activitatea sa se ghidează de legi și acte normative. Prin urmare Emma Tăbîrță este învinuită de o serie de acțiuni și inacțiuni care se presupune ca au dus la exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu. Este cert că în temeiul legii Emma Tăbîrță în calitate de viceguvernator al BNM și membru al CA al BNM nu avea atribuții legale de a decide în mod unilateral: Convocarea CA al BNM

(care era organul abilitat de a aplica sancțiuni pentru anumite categorii de încălcări). Prin urmare este ilegală învinuirea adusă pe motiv că acțiunile care se cer a fi executate de către învinuită nu intră în sfera de competență exclusivă a acesteia. Mai mult ca atât, legea cu privire la BNM nu instituie careva obligații în sarcina viceguvernatorilor BNM privind propunerea aplicării cărorva sancțiuni indiferent de natura încălcării. În temeiul cap. 8 din Regulamentul BNM aprobat prin Hotărârile nr. HBN172/2011 din 4.08.2011 cu privire la aprobarea Regulamentului privind activitatea băncilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, BNM aplică sancțiuni pentru încălcarea prevederilor combaterii spălării banilor și finanțării terorismului în temeiul art. 38 din Legea Instituțiilor Financiare care stabilește în mod expres că BNM prin intermediul organelor de conducere poate aplica sancțiuni. Potrivit art. 11 din Legea BNM actele BNM nu pot fi supuse controlului de oportunitate, inclusiv și hotărârile privind aplicarea sancțiunilor, acest fapt este catalogat drept o imixtiune în activitatea BNM. Abia la 21 mai 2020 a fost aprobată Legea nr. 75 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor. Cu toate acestea BNM a derogat un șir de prevederi din legea respectivă cum ar fi , art.6 alin.(1), (2) și (4), art.7 alin.(4), (5) și (6), art.10 alin.(2) art.26, 27 și 28 pentru a putea aplica sancțiunile în temeiul legislației speciale privind supravegherea bancară. Mai mult ca atât, băncile nu sunt obligate să raporteze către BNM tranzacțiile pe care le efectuează. În temeiul art. 8 alin. (3) al Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 190-XVI din 26.07.2007 și a Hotărârii nr. 172 din 04.08.2011 cu privire la aprobarea Regulamentului privind activitatea băncilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului: „Datele privind activitățile sau tranzacțiile realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare ce echivalează sau depășește 500 de mii de lei, sînt indicate într-un formular special, ce se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor cel tîrziu la data de 15 a lunii imediat următoare lunii de gestiune.” Tranzacțiile menționate în rechizitoriu au fost raportate către SPCSB. Potrivit scrisorii Răspuns CNA 13/6 3886 din 01.09.2016 (Vol. VIII f.d. 66) și potrivit procesului verbal de cercetare a obiectelor din 08.02.2017 oferite de către BC „Moldincombank” SA prin scrisoarea nr. 4583 din 09.09.2016 se constata că tranzacțiile din 2011-2014 în număr de 14915 au fost raportate către SPCSB (Vol. VII f.d. 123). BNM nu dispune de mecanisme și pârghii de monitorizare on-line a unor asemenea tipuri de tranzacții, această instituție nu are atribuții de investigație. Executarea încheierilor executorilor judecătorești Mocan Svetlana, Zmeu Nicolae și George Boțan din contul mijloacelor financiare de pe conturile anumitor persoane fizice și juridice din Federația Rusă care se deservesc la bănci din Federația Rusă cu conturi corespondente în BC „Moldindconbank” SA a fost apreciată de către instanțele naționale. La 5 mai 2020, 13 dintre judecători care au emis ordonanțele de recunoaștere a datoriei și executorii judecătorești care au executat tranzacțiile în cazul de față au fost scoși de sub urmărire penală. După cum se poate observa în decizia Curții Supreme de Justiție, nu este pusă la îndoială legalitatea banilor supuși executării. Este scris clar că ordonanțele executate de către Mocan Svetlana, nu au provocat urmări grave. Ba mai mult, accentul este pus pe faptul că nu a fost respectată procedura de informare a debitorilor, nu și pe cantitatea banilor și sursa de proveniență. În calitate de viceguvernator al BNM și în calitate de membru al CA al BNM învinuita nu deținea competențe legale de a împiedica executarea unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile. Potrivit legii învinuita nu era în drept să pună la îndoială legalitatea actului judecătoresc atîta timp cît acesta era în vigoare. Dacă s-ar fi opus executării acestor ordonanțe judecătorești devenite definitive și irevocabile urma să fie învinuită de depășirea atribuțiilor de serviciu, iar în temeiul art. 320 CP sa fie acuzată de neexecutarea hotărârii instanței de judecată. După ce învinuita și-a încetat activitatea în cadrul BNM la 24.09.2015 Consiliul de administrație al BNM a votat o Hotărâre similară prin care acordă BC „Moldindconbank” SA termene exprese în vederea remedierii acestor încălcări în domeniul combaterii spălării banilor. Infracțiunea prevăzută la alin. (1) art. 329 CP este o infracțiune materială. Aceasta se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Prejudiciul trebuie să fie clar, cert, probat prin acte. Victima infracțiunii este persoana fizică sau juridică ale cărei drepturi sau interese legitime suferă daune în proporții mari. La materialele cauzei lipsește orice dovadă privind existența unui

prejudiciu. Nu au fost identificate victimele, nu a fost înaintată o acțiune civilă. Prin urmare nici al doilea element al laturii obiective – existența prejudiciului în proporții mari cauzat persoanei fizice sau juridice – nu este întrunit. Altfel este cert că nu sunt întrunite nici unul din elementele laturii obiective și lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate. Astfel, ordonanța de reținere din 4 august 2016, contrar prevederilor legale care reglementează competența *ratione personae*, nu a fost întocmită și dispusă de Procurorul General-interimar al Republicii Moldova, daramarcată cu sintagma „ACCEPTAT”, de către ultimul. Ordonanța de punere sub învinuire din 05 august 2016, de asemenea, emană de la un organ judiciar necompetent din punct de vedere al competenței personale. În continuare, ordonanța de inițiere a procedurii de aplicare arestului preventiv pe un termen de 30 zile, din 05 august 2016, a fost, de asemenea, marcată cu sintagma „ACCEPTAT” de Procurorul General-interimar. La 05 august 2016, a fost înaintat Demersul pentru aplicarea arestului preventiv, care nu a fost întocmit de organul judiciar competent, și nici marcat cu sintagma „ACCEPTAT” de către acesta din urmă. După aceasta, toate actele procesual-penale au fost întocmite de organul judiciar care nu era competent, și nu au fost nici marcate cu sintagma „ACCEPTAT” de către Procurorul General-interimar. Din ansamblul actelor procesual-penale, ordonanța de punere sub învinuire reprezintă actul principal, de care depinde existența actelor procedural subsecvente. Așa fiind, nulitatea absolută a ordonanței din 5.08.2016 atrage nulitatea tuturor actelor ulterioare acesteia. La 06.03.2017, procurorul de caz, Eugen Balan, a întocmit rechizitoriul, cauza fiind expedită în instanță la 20 martie 2017. La 07.03.2017, a fost adoptată o ordonanță de completare a ordonanței de punere sub învinuire a lui Emma Tăbîrță, care nu a fost nici semantă și nici marcată cu sintagma „ACCEPTAT” de către Procurorul General. Mai mult ca atât, aceasta a fost emisă după întocmirea rechizitoriului. Ordonanța de completare a învinuirii a fost emisă la data de 07.03.2017 și a fost comunicată învinuiților după emiterea rechizitoriului. Lui Emma Tăbîrță și lui Țurcanu Vladimir i-a fost adusă la cunoștință la 07.03.2017, iar lui Grate Ruslan la data de 09.03.2017. Inculpații au primit materialele dosarului penal după emiterea rechizitoriului, astfel Emma Tăbîrță, Țurcanu Vladimir și Dohotaru Matei au semnat procesul-verbal de prezentare a materialelor de urmărire penală la 7.03.2017, iar Grate Ruslan la 09.03.2017. Nu există dubii că rechizitoriul a fost întocmit înainte de emiterea ordonanței de completare a învinuirii și de transmitere a materialelor de urmărire penală pe motiv că învinuitul Dohotaru Matei a semnat recipisa prin care confirmă că a primit rechizitoriul la 07.03.2017. Prin urmare acțiunile procesuale efectuate după întocmirea rechizitoriului sunt compromise, și ilegale. Majoritatea actelor procedurale, efectuate în prezenta cauză nu au fost semnate de organul judiciar competent, Procurorul General-interimar, motiv pentru care operează nulitatea absolută a acestora. În urma celor menționate supra, conducându-se de prevederile legale menționate, solicită respectuos instanței de judecată, în urma analizei obiective a probelor din dosar să emită o sentință de achitare în privința învinuitei Emma Tăbîrță, din motiv că nu există faptul infracțiunii.

Apărătorul, avocatul Sergiu Cotruță în interesele inculpatului Țurcanu Vladimir a menționat că în urma numărului mare de cereri întocmite de către apărător, privind acumularea informației ce ține de dezvinovățirea inculpatului Țurcanu Vladimir și ca rezultat al răspunsurilor parvenite la aceste cereri, se atestă cu certitudine, că ordonanțele sus numite (anexate de către acuzatorul de stat în calitate de probe ale acuzării) sunt ilegale, or potrivit răspunsurilor anexate de către organele competente, ordonanțele cu numerele și datele de eliberare indicate, nu coincid cu cele prezentate de către acuzatorul de stat și anexate la materialele cauzei. Prin urmare, se atestă că baza probatorie din învinuire nu corespunde realității, or învinuirea este bazată pe probe ilegale, ceea ce din nou constituie temei direct de achitare a inculpatului privind infracțiunea incriminată. Se atestă cu certitudine faptul că textul „intereselor publice sau” din articolul 329 alin. (1) din Codul penal și textul „alte urmări grave” din articolul 329 alin. (2) lit. b) din Codul penal, incriminat inculpatului a fost declarat neconstituțional, iar o careva modificare sau renunțare a învinuirii declarate neconstituționale nu a parvenit din partea acuzatorului de stat. În procesul de calificare a faptei întâi de toate urmează a fi stabilite – în baza legilor, altor acte normative, ordinelor, instrucțiunilor etc. – obligațiile care îi reveneau făptuitorului, sarcinile concrete pe care urma să le îndeplinească acesta. În nici un caz nu pot fi considerate suficiente afirmațiile abstracte privind o oarecare neexecutare de către făptuitor a obligațiilor de serviciu, privind lipsa unui control adecvat din partea

acestui asupra comportamentului altor persoane, privind lipsa de atenție, diligență, prudență, vigilență etc. din partea făptuitorului. Fiind vorba despre o infracțiune materială, legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmarea prejudiciabilă trebuie dovedită, fapt nedemonstrat de către organul de urmărire penală. De remarcat că, urmarea prejudiciabilă specifică infracțiunii, prevăzute la alin. (1) art. 329 CP, poate avea doar o natură patrimonială. În cazul urmărilor prejudiciabile patrimoniale, instanțele trebuie să stabilească, în baza probelor administrate, cuantumul daunelor cauzate. Totodată, acuzatorul de stat relevă că ar fi existat un prejudiciu în cazul în care urma să fie aplicată o amendă băncii. Existența prejudiciului ar fi o eventuală amendă neaplicată și neîncasată, or acuzatorul de stat nu s-a apreciat care până la urmă ar fi prejudiciu. La fel, la materialele cauzei și în conținutul rechizitoriului nu există vreo ordonanță de recunoaștere a unei părți civile sau vreo acțiune civilă, ceea ce denotă lipsa acesteia. Infracțiunea de neglijență în serviciu este o infracțiune cu componentă specială. Prin urmare, este necesar ca subiectul infracțiunii să aibă calitatea specială, cerută de lege. În caz contrar, nu se va putea reține comiterea respectivei infracțiuni. Astfel, se solicită în urma analizei obiective a probelor din dosar ca instanța să emită o sentință de achitare în privința inculpatului Țurcanu Vladimir, din motiv că nu există faptul infracțiunii.

Apărătorul, avocatul Radu Dumneanu în interesele inculpatului Dohotaru Matei a menționat că potrivit art.329 alin.(2) lit.b) Cod penal este sancționată fapta de ”Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiințioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari... drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă a provocat alte urmări grave”, cu mențiunea că sintagmele „intereselor publice sau” și „alte urmări grave” care au fost declarate neconstituționale potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr.24 din 17.10.2019 și Hotărârii Curții Constituționale nr.24 din 17.10.2019. Având la bază faptul că în cauza data este imputată fapta de îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, care ar fi cauzat urmări grave, urmează a fi analizată cea de a treia variantă tip a infracțiunii, adică cea exprimată prin neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiințioase față de ele, dacă aceasta a provocat „alte urmări grave”. În niciun caz nu pot fi considerate suficiente afirmațiile abstracte privind o oarecare neexecutare de către făptuitor a obligațiilor de serviciu, privind lipsa unui control adecvat din partea acestuia asupra comportamentului altor persoane, privind lipsa de atenție, diligență, prudență, vigilență etc. din partea făptuitorului. Ținând cont de faptul că numitului Matei Dohotaru i s-a imputat că, în legătură cu punerea în executare de către executorii judecătorești a ordonanțelor judecătorești (despre care s-a indicat că ar fi fost emise în scopul de a facilita convertirea și transferarea mijloacelor financiare de pe conturile persoanelor juridice din Federația Rusă, catalogate de către procuror că ar fi reprezentat acțiuni de „spălare a banilor”, prin intermediul conturilor corespondente ale băncilor din Federația Rusă, deschise în BC „Moldindconbank” SA), raportat la analiza juridică a componentei de infracțiune prevăzută de art.329 alin.(1) Cod penal, se impune mențiunea că în cadrul cercetării judecătorești a prezentei cauze, nu au fost prezentate careva probe din care să rezulte că mijloacele bănești indicate ar fi reprezentat rezultatul a cărorva infracțiuni și că ar fi fost obiect al acțiunilor numite generic „spălare de bani”; eventuala împiedicare a executării hotărârilor judecătorești și, implicit, a tranzacțiilor respective de către BC „Moldindconbank” SA nu ținea de competența Băncii Naționale a Moldovei, iar raportarea și sau neraportarea despre caracterul suspect al acestor operațiuni de către reprezentanții de către BC „Moldindconbank” SA, pe lângă faptul că reprezenta obligația angajaților instituției financiare menționate, în nici un fel nu putea să ducă la cauzarea unor prejudicii persoanelor fizice și/sau celor juridice; în lipsa constatării vinovăției și/sau al comiterii unor fapte care ar fi permis sancționarea BC „Moldindconbank” SA, din motivul caracterului iluzoriu, este inadmisibilă concluzia cu privire la presupunerea existenței unei posibilități de a încasa sumele de cîte 2 mii. lei, sub formă de amendă, pentru fiecare perioadă de raport, indicate în rechizitoriu de către procuror, pentru a justifica existența prejudiciului în calitate de consecință a pretinselor fapte de neglijență, în scopul de a fi posibilă inculparea inclusiv a lui Matei Dohotaru; legalitatea hotărârilor judecătorești, emise de către instanțele de judecată ale Republicii Moldova, în cazul în care au devenit

definitive, potrivit Legii, se prezumă și nu poate fi apreciată discreționar de către persoanele publice, nici chiar de către procuror, ori, potrivit art.255 Cod de procedură civilă Hotărîrea judecătorească se execută, în modul stabilit de lege, după ce rămîne definitivă, cu excepția cazurilor de executare imediată după pronunțare, iar potrivit art.14 alin.(1) și alin.(4) Cod de procedură civilă, la judecarea cauzelor civile în primă instanță, actele judiciare se emit în formă de hotărîre, încheiere și ordonanță, cu mențiunea că cea din urmă se emite la examinarea în primă instanță a cauzelor specificate la art.345; executarea ordonanțelor judecătorești, mai ales în situația în care a fost declanșat mecanismul de executare prin intermediul executorilor judecătorești, era obligatorie de către BC „Moldindconbank” SA, iar reprezentanții Băncii Naționale a Moldovei, inclusiv inculpatul Matei Dohotaru, nu au avut nici posibilitatea (I), nici obligația (II) și nici dreptul (III) de a împiedica executarea unor hotărîri judecătorești definitive și executorii pentru toate persoanele fizice și entitățile din Republica Moldova. La acest aspect se impune inclusiv mențiunea că, potrivit art.320 alin.(2) și art.328 Cod penal, Legea penală sancționează atât faptele persoanei cu funcție de răspundere de împiedicare a executării hotărîrii instanței de judecată, cât și săvîrșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă acțiunile respective cauzează daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Prin actul de acuzare, procurorul l-a acuzat pe Matei Dohotaru pentru faptul că nu ar fi acționat în sensul comiterii faptelor prevăzute de art.320 și art.328 Cod penal. Mai mult, imputîndu-i cauzarea unui prejudiciu imaginar și iluzoriu, ce denotă caracterul vădit ilegal al înaintării acuzației în privința lui Dohotaru Matei. Într-o altă ordine de idei, este inadmisibilă inclusiv analiza posibilității recalificării acțiunilor lui Matei Dohotaru în baza art.329 alin.(1) Cod penal în legătură cu constatarea neconstituționalității sintagmei „alte urmări grave” de la alin.(2) al normei precitate, ori, pe lîngă caracterul vădit nefondat al stării de fapt invocate de procuror precum că, ar fi fost admisă o neglijență de către reprezentanții BNM și că ar fi fost cauzat un prejudiciu (inexistent de fapt), această acuzație nu a fost adusă la cunoștință și nu a fost oferită părții apărării posibilitatea de a invoca contrargumente în acest sens, cu mențiunea că și eventuala acuzație de comitere a faptelor prevăzute de art.329 alin.(1) Cod penal, nu poate fi invocată pentru a califica acțiunile inculpatului Matei Dohotaru, din motiv că acesta nu avea nici posibilitatea, nici obligația și nici dreptul de a bloca executarea unor hotărîri judecătorești de către BC „Moldndconbank” SA. În acest sens se impune mențiunea că acuzația adusă urmează să se conțină într-o ordonanță de punere sub învinuire, care, potrivit art.281 Cod de procedură penală, este actul prin care procurorul, considerînd că probele acumulate sunt concludente și suficiente, pune sub învinuire persoana trasă la răspundere penală. Este evident că în acțiunile lui Matei Dohotaru lipsește cu desăvîrșire faptul infracțiunii imputate în prezenta cauză, fapt pentru care, apărarea solicită să se dispună emiterea unei sentințe de achitare.

Apărătorul, avocatul Denis Calaida în interesele inculpatului Grate Ruslan a menționat că, probele care stau la baza acuzării lui Grate Ruslan, este una arbitrară, ori de către acuzatorul de stat nu au fost prezentate probe verosimile în confirmarea vinovăției lui Ruslan Grate în comiterea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(2) lit.b) Cod Penal. Cele descrise în actul de învinuire nu au nici o legătură cu îndeplinirea de către Ruslan Grate a obligațiilor sale de serviciu desfășurate la Banca Națională a Moldovei, în calitate de șef al Direcției control bancar și monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Astfel, prevederile legale pe care se bazează învinuirea, în special, prevederile art. 10 alin. (1) lit. b) al Legii nr. 190 din 26.07.2007, cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului se referă la obligațiile generale ale Băncii Naționale a Moldovei ca unități de raportare și nu la obligațiile de serviciu a inculpatului în special. Acuzatorul nu a determinat cu exactitate conținutul faptei prejudiciabile imputate lui Grate Ruslan, ori, inculpatului nu i se poate imputa neîndeplinirea unor obligații care nu intră în cercul atribuțiilor sale de serviciu, cum ar fi de a decide asupra aplicării sancțiunii. Astfel, în urma analizei materialelor dosarului, Grate Ruslan, în strictă corespundere cu Regulamentul de activitate a Departamentului de Reglementare și Supraveghere bancară (care reglementează, printre altele, și atribuțiile de bază a Direcției control bancar și monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului) a verificat activitatea băncilor în perioada 2012-2014, inclusiv, în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor. Prin urmare, în rapoartele respective au fost invocate și indicate încălcările actelor normative, identice și chiar

similare, cu cele reținute de acuzator în actul de învinuire, rapoarte prin care s-a propus Consiliului BNM, inclusiv, aplicarea sancțiunilor față de bancă sub forma amenzilor, fapt care demonstrează executarea cu diligență a obligațiilor de serviciu de către Grate Ruslan. Ori, luarea deciziei cu privire aplicarea, neaplicarea sancțiunilor, precum și a cuantumului acestora țin de competența exclusivă a Băncii Naționale a Moldovei, prin intermediul Consiliului de Administrare (art. 75 a Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548 XIII din 21.07.1995), aspectul respectiv depășind cadrul atribuțiilor de serviciu a inculpatului Grate Ruslan. În ceea ce privește argumentul acuzatorului din actul învinuire referitor la ordonanțele judecătorești și încheieri ale executorilor judecătorești care au fost prezentate de anumiți creditori la BC „Moldindconbank” SA și care au fost ulterior executate, pretinse a fi probe ce demonstrează neglijența în serviciu, menționează că în virtutea funcției deținute, inculpatul Grate Ruslan, nu a avut nici o legătură cu aceste acte judecătorești, nu a avut cum să influențeze permiterea sau stoparea executării acestora sau a oricăror alte acte judecătorești definitive și irevocabile. Săvârșirea faptei prejudiciabile în lipsa atribuțiilor de serviciu care a condiționat comiterea acesteia nu permite angajarea răspunderii penale în baza art.329 CP. La fel, e inadmisibil să ceri unei persoane publice să îndeplinească corespunzător obligațiile de serviciu care nu intră în sfera sa de atribuții. De asemenea, constatarea lipsei, de facto, a obligațiilor de serviciu a căror neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare i se impută făptuitorului echivalează cu lipsa neglijenței în serviciu. Ori, la caz, nici de actul de punere sub învinuire nici din rechizitoriul prin care a fost sesizată instanța de judecată nu rezultă că, condițiile respective au fost realizate în privința inculpatului Grate Ruslan. Ca urmare elementul material latura obiectivă al neglijenței în serviciu lipsește la caz. Învinuirea în baza art.329 alin.(2) lit b) a Codului Penal constituie componente de infracțiuni materiale. Pentru consumarea lor este obligatorie survenirea unei urmări prejudiciabile, și anume: daune, în proporții mari, intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice. Însă din rechizitoriul nu reiese existența acestora ori susținere prin probe a acestui fapt sau principială este evaluarea corectă a conținutului urmării prejudiciabile, rezultate din neglijența în serviciu (art. 329 CP) or, dacă se va constata că prin neglijența în serviciu nu s-au cauzat daune, în proporții mari, intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice, nu poate surveni răspundere. Urmarea prejudiciabilă specifică infracțiunii, prevăzute la art. 329 CP, poate avea doar o natură patrimonială. Din considerentul că vinovăția lui Grate Ruslan nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului, prin urmare consideră necesar că Grate Ruslan învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, să fie achitat din motiv că acțiunile acestuia nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii.

Asupra materialelor din dosar și a probelor administrate în ședință, instanța de judecată,-

CONSTATĂ :

Potrivit rechizitoriului, Dohotaru Matei, deținând în baza ordinului nr. 188-c din 04.07.2011 până în 09.10.2013, funcția de șef-adjunct de direcție control bancar și monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, Departamentul Reglementare și supraveghere bancară, în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, de comun acord cu Țurcanu Vladimir, și alte persoane responsabile din Banca Națională a Moldovei, a comis infracțiunea stipulată la art.329 alin.(2) lit.b) Cod penal în următoarele circumstanțe:

Dohotaru Matei, cunoscând că potrivit prevederilor art.10 alin.(1) lit.b) al Legii nr.190 din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în care este stipulat că Banca Națională a Moldovei, este unul din organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, iar potrivit prevederilor art.10 alin. (4) lit.d) din același act normativ rezultă că ”organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare (în cazul dat BNM),sînt obligate: să identifice posibilitățile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului ale entităților raportoare, să întreprindă, după caz, măsuri suplimentare pentru prevenirea folosirii ilegale a acestora și să informeze entitățile raportoare

despre eventualele abuzuri”, a îndeplinit necorespunzător obligațiile de serviciu ca rezultat a unei atitudini neglijente față de ele ceea ce a dus la continuarea activității infracționale din partea BC ”Moldindconbank” SA. Astfel în conformitate cu regulamentul cu privire la Departamentul Reglementare și Supraveghere Bancară din 11.04.2011 din pct.6 b) se constată că acesta expres avea următoarele obligațiuni: Determinarea dispunerii de către bănci a politicilor, practicilor și procedurilor orientate spre depistarea activității de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și implimentarea adecvată a acestora în practică; Elaborarea măsurilor de remediere și sancțiunilor, inclusiv retragerea licenței față de bănci și sau față de administratori în cazul în care banca, proprietarii sau administratorii au încălcat legislația în vigoare, s-au angajat în operațiuni riscante sau dubioase sau au raportat cu întârziere sau eronat; Verifică și monitorizează aplicarea prevederilor legislației în vigoare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și spălării terorismului referitor la respectarea exigențelor față de culegerea, înregistrarea, păstrarea, identificarea și prezentarea informațiilor privind efectuarea tranzacțiilor, precum și la executarea măsurilor și procedurile controlului intern; În conformitate cu același regulament lit.b) din capitolul funcții de bază a secției monitorizare a activității de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului: Elaborează propuneri privind aplicarea sancțiunilor față de băncile care au admis încălcările actelor normative ce țin de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Astfel la elaborarea raportului de control la SA”Moldincombanc” în continuare banca, pentru anul 2011, Matei Dohotaru ocupa funcția de Șef-adjunct al Direcției Control Bancar și Monitorizare a Activității de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului. Conform raportului final cu privire la control a BC „Moldincombanc” SA efectuat în perioada iunie-iulie 2011 a fost constatat că conducerea BC „Moldincombanc” SA nu a informat Centrul de Combatere a Crimelor Economice și Corupției în continuare CCCEC, în termen de 24 de ore despre unele tranzacții suspecte și nu a stabilit suficient scopul și natura relației de afaceri, nu a identificat beneficiarii efectivi și nu a actualizat informația obținută la identificarea clienților. Totodată conform aceluiași raport au fost stabilite încălcări ale legislației în vigoare în domeniul spălării banilor, adică nu au revizuit ultimele rapoarte financiare, nu au verificat dacă clientul este în proces de lichidare sau insolabilitate, etc. Mai mult decât atât, clienții băncii (ICS „INFOART INTERNATIONAL” SRL, ЗАО „ЦІКННБecT”, ООО„COIOTEK ДЕБЕЖОЕИМЕHT”, ООО „KoMTexCepBHc”, SRL „SPLOT”, ICS „GRANDMAX GROUP”, ICS „SAAGTON” SRL, „VALEMONT PROPERTIES” etc., efectuează tranzacții în proporții deosebit de mari (rulajul total pentru perioada controlului depășind suma totală de 790 mil.USD și 60 mil. Euro ce poartă un caracter tranzitoriu al Republicii Moldova. Astfel mijloacele financiare sunt încasate preponderent din conturile unor clienți ai băncilor din Federația Rusă în ruble rusești din conturile clienților băncii deschise în,,băncile” din localitățile din stînga Nistrului în lei moldovenești, care ulterior sunt convertiți în USD și Euro și sunt transferate la unii clienți beneficiari-rezidenți inclusiv ai zonelor off-shore, în conturile din băncile Letoniei sau altor țări. Este de menționat că banca deține contracte la majoritatea transferurilor efectuate de către clienții sus-mentionați, iar operațiunile acestora sunt raportate CCCEC ca operațiuni suspecte datorită gradului de risc extra-sporit atribuit de bancă clienților dați. Însă, inspectorii BNM constată faptul că măsurile întreprinse de către bancă pentru cunoașterea clienților dați sunt insuficiente, pe de o parte a lipsei în unele cazuri a documentelor justificative pentru efectuarea tranzacțiilor, iar în alte cazuri lipsei sensului economic activității clienților, inclusiv prin contractarea unor credite de tip overdraft de la bancă sau procurarea și vânzarea simultană a diferitor hîrtii de valoare, de exemplu, cambii ale băncii sau ale diferitor societăți, operațiuni forex, iar pe de altă parte implicarea băncii în riscuri excesive de spălare a banilor și/sau finanțare a terorismului. În acest context, banca nu respectă prevederile art.25 alin. (1) din Legea instituțiilor financiare, privind cerințele de prudență la administrarea instituțiilor financiare și operațiunile lor în conformitate cu actele normative în vigoare. La elaborarea raportului de control la BC “Moldincombanc”SA din anul 2012 Matei Dohotaru deținînd funcția de Șef-adjunct al Direcției Control Bancar și Monitorizare a Activității de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului, fiind obligat în virtutea actelor normative departamentale să facă propuneri concrete de sancționare sau de remediere a situației, conform raportului final cu privire la control a BC „Moldincombanc” SA efectuat în perioada iunie-iulie 2012 a constatat că conducerea BC „Moldincombanc” admite abateri de la prevederile Legii cu privire la spălarea banilor și finanțării

terorismului, deoarece nu a identificat beneficiarii efectivi ai unor persoane juridice, pînă la stabilirea relației de afaceri, în unele cazuri nu deține informația actualizată despre clienții săi și documente pentru a cunoaște scopul și natura relației de afaceri însă nu face nici o propunere în vederea sancționării acestora sau curmării acțiunilor infracționale. Totodată în cazurile specificate în raportul pentru anul 2012 au fost detaliat analizate următoarele încălcări: nu a identificați beneficiarii efectivi; nu deține informație actualizată despre clienții săi; nu au fost aplicate măsuri de precauție, deoarece operațiunile efectuate nu corespundeau cu genul de activitate a clientului; nu au fost atribuite unele operațiuni la operațiuni de grad extra-sporit. La elaborarea raportului de control la BC "Moldincombanc" SA pentru anul 2014 Matei Dohotaru ocupa funcția de Director –adjunct al Departamentului Reglementare și Supraveghere bancară. Analizând informația expusă în ordonanțele judecătorești în baza cărora au fost emise încheierile privind asigurarea executării și aplicării sechestrului pe mijloacele financiare, s-a constatat existența unor obligațiuni neonorate de către persoanele juridice nerezidente. Pentru recuperarea datoriei, creditorul a acționat în instanțele de judecată din Republica Moldova debitorii. Astfel, avînd la bază ordonanțele emise de către instanțele de judecată din Republica Moldova, și existența, în sistemul SWIFT, a informației privind efectuarea de către băncile din Federația Rusă a unor plăți în/din adresa persoanelor juridice nerezidente debitoare, executorii judecătorești, clienți ai băncii, au efectuat operațiuni de încasare a mijloacelor bănești din conturile corespondente ale băncilor din Rusia deschise la BC „Moldindconbank” SA. Ulterior, mijloacele bănești încasate în conturile executorilor judecătorești în ruble rusești au fost convertite în dolari SUA și euro și transferate creditorilor (companiilor nerezidente) în conturile deschise în BC „Moldindconbank” SA, cât și în conturile acestora din Trasta Komerbanka din Letonia. În Anexa nr.1 la Raport este descris schematic fluxul mijloacelor bănești urmare tranzacțiilor efectuate. Operațiunile în cauză poartă un caracter tranzitoriu cu utilizarea băncilor din Republica Moldova și au preponderent ca destinație transferul mijloacelor bănești către Trasta Komerbanka, Letonia. Volumul total al operațiunilor în cauză efectuate prin BC „Moldindconbank” SA este considerabil și a constituit pentru perioada 01.01.2011 - 03.03.2014 echivalentul a circa 17 mlrd USD. Informația detaliată cu privire la volumul operațiunilor menționate. Urmare a constatării de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție a suspiciunii de a fi false unele ordonanțe emise de către judecătorii din Republica Moldova, acest fapt impune riscuri excesive de spălare de bani pentru BC „Moldindconbank” SA la efectuarea operațiunilor în cauză. Totuși, deși marea majoritate a operațiunilor au fost raportate către Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor ca operațiuni suspecte datorită gradului de risc extra-sporit atribuit de bancă clienților în cauză, s-a constatat faptul că unele operațiuni au fost raportate către Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor ca operațiuni ce depășesc limitele legale. În acest context se constată că BC „Moldindconbank” SA urma să raporteze către Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor operațiunile descrise ca operațiuni suspecte în conformitate cu prevederile art.8 alin (1) din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007, dat fiind faptul existenței suspiciunilor rezonabile de spălare de bani. Totodată în cazurile specificate în raportul pentru anul 2014 au fost detaliat analizate următoarele încălcări: nu au fost identificați beneficiarii efectivi; nu deține informație actualizată despre clienții săi; nu au fost aplicate măsuri de precauție, deoarece operațiunile efectuate nu corespundeau cu genul de activitate a clientului; nu au fost atribuite unele operațiuni la operațiuni de grad extra-sporit. Astfel ca rezultat a unor controale ineficiente pe parcursul anilor 2011-2014 efectuate de Matei Dohotaru care era membru a grupului de lucru responsabil de segmentul spălării banilor și finanțării terorismului, din neglijență manifestată printr-o lipsă de propunere de aplicare a unor sancțiuni care ar fi avut menirea de a stopa și combate eficient fenomenul spălării banilor a fost posibil punerea în executare a actelor : ordonanța 2 P O-126 11 din 15.02.2011, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2 p o-554 11 din 21.09.2011, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2 P O-644 2010 din 22.10.2010, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2 PO-416 2011 din 27.05.2011, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2-626 2011 din 18.03.2011, emisă de Judecătoria Căușeni, ordonanței 2P O-3015 2011 din 06.12.2011, emisă de Judecătoria Ungheni, ordonanței 2p-227 2011 din 18.08.2011, emisă de Judecătoria Comrat, ordonanței 2p-497 10 din 14.12.2010, emisă de Judecătoria Comrat, ordonanței 2PO-375 11 din 22.07.2011, emisă de Judecătoria Centru, ordonantei nr. 2 p o-1046 2013 din 13.03.2013, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.

Chisinau, ordonantei nr. 2 p o-1267 2012 din 24.07.2012, emise de catre Judecatoria Riscani mun. Chisinau, ordonantei nr. 2 p o-1553 2012 din 18.12.2012, emise de catre Judecatoria Riscani, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2 p o-521 2013 din 11.06.2013, emise de catre Judecatoria Buiucani, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2 PO -1104 2012 din 27.04.2012, emise de catre Judecatoria Riscani, mun. Chisinau, ordonantei nr.2 PO -1431 2012 din 16.10.2012, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr.2 PO-93 2013 din 14.02.2013, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau , ordonantei nr.26-2p o-1850-11112013 din 13.11.2013, emise de catre Judecatoria Drochia, ordonantei nr.2p o-1617 2013 din 29.01.2013, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr.2p o-3015 2011 din 06.12.2011, emise de catre Judecatoria Ungheni, ordonantei nr.2p o-3134 13 din 26.04.2013, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr.2p o-574 2012 din 08.11.2012, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr.2p o-58 2012 din 12.03.2012, emise de catre Judecatoria Economica de Circumscripție, ordonantei nr. 2p-308 2011 din 21.11.2011, emise de catre Judecatoria mun. Comrat, ordonantei nr. 2p-61 2013 din 30.08.2013, emise de catre Judecatoria mun. Comrat, ordonantei nr.2PO-188 2013 din 05.04.2013, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2po-338 2013 din 01.07.2013, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2PO-453 2013 din 03.05.2013, emise de catre Judecatoria Buiucani, ordonantei nr.2po-612 2012 din 26.11.2012, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2po-875 13 din 07.10.2013, emise de catre Judecatoria Botanica, mun.Chisinau, ordonantei nr. 50-2-1936-03092012 din 04.09.2012, emise de catre Judecatoria Telenesti, ordonantei nr. 50-2-2228-18112011 din 21.11.2011, emise de catre Judecatoria Telenesti, ordonantei nr.2 p o-1267 2012 din 24.07.2012, emise de catre Judecatoria Riscani mun. Chisinau, ordonantei nr.2po-554 11 din 21.09.2011, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr.2PO-1207 2013 din 05.12.2013, emise de catre Judecatoria Ciocana, mun. Chisinau, ordonantei nr.2po-472 2013 din 16.12.2013, emise de catre Judecatoria Botanica, mun. Chisinau, ordonantei nr.50-2-1936-03092012 din 04.09.2012, emise de catre Judecatoria Telenesti, ordonantei nr.PO-943 2013 din 25.09.2013, emise de catre Judecatoria Ciocana, mun.Chisinau, prin care a fost posibilă camuflarea scopului adevărat a tranzacțiilor economice efectuate care au permis efectuarea tranzacțiilor suspecte în valoare de 22013152564,62 dolari SUA. Astfel ca rezultat a îndeplinirii neglijente și lipsite de diligență a obligațiilor de serviciu a fost grav afectată imaginea Republicii Moldova, fiind influențată buna activitate a instituțiilor financiare. Acest fapt pe cale de consecință a afectat grav imaginea în sistemul bancar cât și a încrederii persoanelor în acesta fapt care a generat o serie de consecințe negative. Totodată ca rezultat a îndeplinirii neglijente și lipsite de diligență a obligațiilor de serviciu nu au fost înaintate careva propuneri de aplicare a cărorva sancțiuni sub formă de amendă, de schimbare a administratorului sau retragere a licenței- chiar dacă legislația expres prevede în calitate de sancțiune a băncii pentru activitate de spălare de bani- retragerea licenței, pentru încălcările depistate în anul 2011, ceea ce a generat amplificarea încălcărilor admise pentru anii 2012-2014.

La fel a fost constatat ca drept rezultat a inacțiunilor lui Matei Dohotaru care în rezultat a controalelor efectuate nu a propus sancționarea ca minim sub formă de amendă, au fost admise prejudicii în forma permisivă a unei activități de tranzacții financiare suspecte care a prejudiciat grav imaginea sistemului bancar din Republica Moldova cât și a faptului că nu au fost încasate mijloace bănești sub formă de amendă, care ar fi trebuit să fie aplicate în cuantum de 0,5 la sută din capitalul băncii care în 2011 constituia 743,7 mln lei, în 2012 constituia 815,6 mln lei, în 2014 constiuia 1339,9 mln lei, (adică o amendă în cuantum minim de 2 mln. lei pentru fiecare perioadă) fapt prin care s-a cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari comițând astfel, se consideră că a comis infracțiunea prevăzută la art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Potrivit rechizitoriului, Tăbîrță Emma *****, exercitând funcția de viceguvernator al Băncii Naționale Moldovei și membru al Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei în continuare BNM, fiind numită prin Hotărârea Parlamentului nr. 202-XVI din 09.10.2008 cu privire la numirea unui viceguvernator al Băncii Naționale a Moldovei, fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere pe perioada activității sale, care datorită modificărilor operate în legea penală prin Legea nr.245 din 02.12.2011 în vigoare la 03.02.2012 privind modificarea și completarea unor acte legislative,

statutul special a fost schimbat în persoană cu funcție de demnitate publică, în perioada 2010-2014 a comis acțiunea de neglijență în serviciu în următoarele circumstanțe:

Tăbîrță Emma ***** viceguvernator al Băncii Naționale a Moldovei și membru al Consiliului de administrație al BNM, avînd în nemijlocita subordine Departamentul Reglementare și Supraveghere Bancară, cunoscînd că potrivit prevederilor art.10 alin.(1) lit.b) al Legii nr.190 din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în care este stipulat că Banca Națională a Moldovei, este unul din organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, iar potrivit prevederilor art.10 alin. (4) lit.d) din același act normative rezultă că organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare (în cazul dat BNM), sînt obligate: să identifice posibilitățile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului ale entităților raportoare, să întreprindă, după caz, măsuri suplimentare pentru prevenirea folosirii ilegale a acestora și să informeze entitățile raportoare despre eventualele abuzuri, a îndeplinit necorespunzător obligațiile de serviciu ca rezultat a unei atitudini neglijente față de ele ceea ce a dus la continuarea activității infracționale din partea BC „Moldindconbank” SA. Astfel în conformitate cu regulamentul cu privire la Departamentul Reglementare și Supraveghere Bancară din 11.04.2011 din pct.6 b) constată că acesta expres avea următoarele obligațiuni: Determinarea dispunerii de către bănci a politicilor, practicilor și procedurilor orientate spre depistarea activității de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și implimentarea adecvată a acestora în practică; Elaborarea măsurilor de remediere și sancțiunilor, inclusiv retragerea licenței față de bănci și sau față de administratori în cazul în care banca, proprietarii sau administratorii au încălcat legislația în vigoare, s-au angajat în operațiuni riscante sau dubioase sau au raportat cu întârziere sau eronat; Verifică și monitorizează aplicarea prevederilor legislației în vigoare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și spălării terorismului referitor la respectarea exigențelor față de culegerea, înregistrarea, păstrarea, identificarea și prezentarea informațiilor privind efectuarea tranzacțiilor, precum și la executarea măsurilor și procedurile controlului intern; În conformitate cu același regulament lit.b) din capitolul funcții de bază a secției monitorizare a activității de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului: Elaborează propuneri privind aplicarea sancțiunilor față de băncile care au admis încălcările actelor normative ce țin de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului; Astfel la elaborarea raportului de control la SA”Moldincombanc” pentru anul 2011, Tăbîrță Emma ***** activa în calitate de viceguvernator al Băncii Naționale a Moldovei și membru al Consiliului de administrație al BNM, avînd în nemijlocita subordine Departamentul Reglementare și Supraveghere Bancară, care conform raportului final cu privire la control a BC „Moldincombanc” SA efectuat în perioada iunie-iulie 2011 a constatat că conducerea BC „Moldincombanc” SA nu a informat CCCEC în termen de 24 de ore despre unele tranzacții suspecte și nu a stabilit suficient scopul și natura relației de afaceri, nu a identificat beneficiarii efectivii și nu a actualizat informația obținută la identificarea clienților. Totodată conform aceluiași raport au fost stabilite încălcări ale legislației în vigoare în domeniul spălării banilor, adică nu au revizuit ultimele rapoarte financiare, nu au verificat dacă clientul este în proces de lichidare sau insolvabilitate, etc. Mai mult decît atît, clienții băncii (ICS „INFOART INTERNATIONAL” SRL, ЗАО „ЦИКННБесТ”, ООО„СОЮТЕК ДЕБЕЛЮЕИМЕНТ”, ООО „КоМТехСепБНс”, SRL „SPLOT”, ICS „GRANDMAX GROUP”, ICS „SAAGTON” SRL, „VALEMONT PROPERTIES” etc., efectuează tranzacții în proporții deosebit de mari (rulajul total pentru perioada controlului depășind suma totală de 790 mil.USD și 60 mil. Euro ce poartă un caracter tranzitoriu al Republicii Moldova. Astfel mijloacele financiare sunt încasate preponderent din conturile unor clienți ai băncilor din Federația Rusă în ruble rusești din conturile clienților băncii deschise în „băncile” din localitățile din stînga Nistrului în lei moldovenești, care ulterior sunt convertiți în USD și Euro și sunt transferate la unii clienți beneficiari-rezidenți inclusiv ai zonelor off-shore, în conturile din băncile Letoniei sau altor țări. Este de menționat că banca deține contracte la majoritatea transferurilor efectuate de către clienții sus-mentionați, iar operațiunile acestora sunt raportate CCCEC ca operațiuni suspecte datorită gradului de risc extra-sporit atribuit de bancă clienților dați. Inșă, inspectorii BNM constată faptul că măsurile întreprinse de către bancă pentru cunoașterea clienților dați sunt insuficiente, pe de o parte a lipsei în unele cazuri a documentelor justificative pentru efectuarea tranzacțiilor, iar în alte cazuri lipsei sensului economic activității clienților, inclusiv prin contractarea unor credite de tip overdraft de la bancă sau procurarea și

vînzarea simultană a diferitor hîrtii de valoare, de exemplu, cambii ale băncii sau ale diferitor societăți, operațiuni forex, iar pe de altă parte implicarea băncii în riscuri excesive de spălare a banilor și/sau finanțare a terorismului. În acest context, banca nu respectă prevederile art.25 alin. (1) din Legea instituțiilor financiare, privind cerințele de prudență la administrarea instituțiilor financiare și operațiunile lor în conformitate cu actele normative în vigoare. La elaborarea raportului de control la BC “Moldincombanc”SA din anul 2012 Tăbîrță Emma ***** activa în calitate de viceguvernator al Băncii Naționale a Moldovei și membru al Consiliului de administrație al BNM, avînd în nemijlocita subordine Departamentul Reglementare și Supraveghere Bancară. Conform raportului final cu privire la control a BC „Moldincombanc” SA efectuat în perioada iunie-iulie 2012 a fost constatat că conducerea BC „Moldincombanc” admite abateri de la prevederile Legii cu privire la spălarea banilor și finanțării terorismului, deoarece nu a identificat beneficiarii efectivi ai unor persoane juridice, pînă la stabilirea relației de afaceri, în unele cazuri nu deține informația actualizată despre clienții săi și documente pentru a cunoaște scopul și natura relației de afaceri. Totodată în cazurile specificate în raportul pentru anul 2012 au fost detaliat analizate următoarele încălcări: nu a identificați beneficiarii efectivi; nu deține informație actualizată despre clienții săi; nu au fost aplicate măsuri de precauție, deoarece operațiunile efectuate nu corespundeau cu genul de activitate a clientului; nu au fost atribuite unele operațiuni la operațiuni de grad extra-sporit. La elaborarea raportului de control la BC “Moldincombanc”SA din anul 2013 Tăbîrță Emma ***** activa în calitate de viceguvernator al Băncii Naționale a Moldovei și membru al Consiliului de administrație al BNM, avînd în nemijlocita subordine Departamentul Reglementare și Supraveghere Bancară. Totodată, în cadrul controlului s-a constatat că unii clienți ai băncii efectuează tranzacții în proporții deosebit de mari ce poartă un caracter tranzitoriu al Republicii Moldova, așa ca executorul judecătoresc Mocanu Svetlana - rulaj circa 5.7 mlrd. USD, Chester Limited - rulaj circa 192 mii, USD și Seabon Limited - rulaj circa 240 mii USD. Astfel, mijloacele financiare sunt încasate preponderent din conturile unor clienți ai băncilor din Federația Rusă în ruble rusești (în cazul clientului băncii executorul judecătoresc Mocanu Svetlana tranzacțiile au loc în baza ordonanțelor de încasare a mijloacelor bănești emise de judecătorii Centru și Buiucani), care ulterior sunt convenite în USD și Euro și sunt transferate la unii clienți beneficiari, în conturile din băncile Letoniei său altor țări. Este de menționat că banca deține documente confirmative la majoritatea transferurilor efectuate de către clienții sus-menționați, iar operațiunile acestora sunt raportate Serviciului Prevenire și Combaterea Spălării Banilor ca operațiuni suspecte datorită gradului de risc extra-sporit atribuit de bancă clienților dați, însă inspectorii BNM constată faptul că măsurile întreprinse de către bancă pentru cunoașterea clienților dați sunt insuficiente, datorită lipsei sensului economic activității acestora și neaplicarea tuturor măsurilor sporite conform prevederilor Legii nr.190-XVI din 26.07.2007 și Regulamentului nr.172 din 04.08.2011. La elaborarea raportului de control la BC”Moldincombanc”SA pentru anul 2014 Tăbîrță Emma ***** activa în calitate de viceguvernator al Băncii Naționale a Moldovei și membru al Consiliului de administrație al BNM, avînd în nemijlocita subordine Departamentul Reglementare și Supraveghere Bancară. Analizând informația expusă în ordonanțele judecătorești în baza cărora au fost emise încheierile privind asigurarea executării și aplicării sechestrului pe mijloacele financiare, s-a constatat existența unor obligațiuni neonorate de către persoanele juridice nerezidente. Pentru recuperarea datoriei, creditorul a acționat în instanțele de judecată din Republica Moldova debitorii. Astfel, avînd la bază ordonanțele emise de către instanțele de judecată din Republica Moldova, și existența, în sistemul SWIFT, a informației privind efectuarea de către băncile din Federația Rusă a unor plăți în/din adresa persoanelor juridice nerezidente debitoare, executorii judecătorești, clienți ai băncii, au efectuat operațiuni de încasare a mijloacelor bănești din conturile corespondente ale băncilor din Rusia deschise la BC „Moldindconbank” SA. Ulterior, mijloacele bănești încasate în conturile executorilor judecătorești în ruble rusești au fost convertite în dolari SUA și euro și transferate creditorilor (companiilor nerezidente) în conturile deschise în BC „Moldindconbank” SA, cât și în conturile acestora din Trasta Komerbanka din Letonia, în Anexa nr.1 la Raport este descris schematic fluxul mijloacelor bănești urmare tranzacțiilor efectuate. Operațiunile în cauză poartă un caracter tranzitoriu cu utilizarea băncilor din Republica Moldova și au preponderent ca destinație transferul mijloacelor bănești către Trasta Komerbanka, Letonia. Volumul total al operațiunilor în cauză efectuate prin BC „Moldindconbank” SA este considerabil și a constituit

pentru perioada 01.01.2011 - 03.03.2014 echivalentul a circa 17 mlrd USD. Informația detaliată cu privire la volumul operațiunilor menționate. Urmare a constatării de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție a suspiciunii de a fi false unele ordonanțe emise de către judecătoriile din Republica Moldova, acest fapt impune riscuri excesive de spălare de bani pentru BC „Moldindconbank” SA la efectuarea operațiunilor în cauză. Totuși, deși marea majoritate a operațiunilor au fost raportate către Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor ca operațiuni suspecte datorită gradului de risc extra-sporit atribuit de bancă clienților în cauză, s-a constatat faptul că unele operațiuni au fost raportate către Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor ca operațiuni ce depășesc limitele legale. În acest context se constată că BC „Moldindconbank” SA urma să raporteze către Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor operațiunile descrise ca operațiuni suspecte în conformitate cu prevederile art.8 alin (1) din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007, dat fiind faptul existenței suspiciunilor rezonabile de spălare de bani. Totodată în cazurile specificate în raportul pentru anul 2014 au fost detaliat analizate următoarele încălcări: nu a identificați beneficiarii efectivi; nu deține informație actualizată despre clienții săi; nu au fost aplicate măsuri de precauție, deoarece operațiunile efectuate nu corespundeau cu genul de activitate a clientului; nu au fost atribuite unele operațiuni la operațiuni de grad extra-sporit. Astfel ca rezultat a unor controale ineficiente pe parcursul anilor 2011-2014 efectuate de grupurile de lucru care nemijlocit se aflau în subordinea vige guvernatorului BNM, Emma Tabârța și se ocupau de segmentul spălării banilor și finanțării terorismului, din neglijență manifestată printr-o lipsă de propunere de aplicare a unor sancțiuni care ar fi avut menirea de a stopa și combate eficient fenomenul spălării banilor a fost posibil punerea în executare a actelor: ordonanța 2 PO-126 11 din 15.02.2011, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2 po-554 11 din 21.09.2011, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2 PO-644 2010 din 22.10.2010, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2 PO-416 2011 din 27.05.2011, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2-626 2011 din 18.03.2011, emisă de Judecătoria Căușeni, ordonanței 2PO-3015 2011 din 06.12.2011, emisă de Judecătoria Ungheni, ordonanței 2p-227 2011 din 18.08.2011, emisă de Judecătoria Comrat, ordonanței 2p-497 10 din 14.12.2010, emisă de Judecătoria Comrat, ordonanței 2PO-375 11 din 22.07.2011, emisă de Judecătoria Centru, ordonantei nr.2 po-1046 2013 din 13.03.2013, emise de catre Judecatoria Riscani, mun. Chisinau, ordonantei nr.2 po-1267 2012 din 24.07.2012, emise de catre Judecatoria Riscani mun. Chisinau, ordonantei nr. 2 p o-1553 2012 din 18.12.2012, emise de catre Judecatoria Riscani, mun. Chisinau, ordonantei nr.2 po-521 2013 din 11.06.2013, emise de catre Judecatoria Buiucani, mun. Chisinau, ordonantei nr.2 PO -1104 2012 din 27.04.2012, emise de catre Judecatoria Riscani, mun. Chisinau, ordonantei nr.2 PO -1431 2012 din 16.10.2012, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr.2 PO-93 2013 din 14.02.2013, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr.26-2po-1850-11112013 din 13.11.2013, emise de catre Judecatoria Drochia, ordonantei nr.2po-1617 2013 din 29.01.2013, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr.2po-3015 2011 din 06.12.2011, emise de catre Judecatoria Ungheni, ordonantei nr. 2po-3134 13 din 26.04.2013, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr.2p o-574 2012 din 08.11.2012, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr.2po-58 2012 din 12.03.2012, emise de catre Judecatoria Economica de Circumscripție, ordonantei nr. 2p-308 2011 din 21.11.2011, emise de catre Judecatoria mun. Comrat, ordonantei nr. 2p-61 2013 din 30.08.2013, emise de catre Judecatoria mun. Comrat, ordonantei nr. 2PO-188 2013 din 05.04.2013, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2po-338 2013 din 01.07.2013, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2PO-453 2013 din 03.05.2013, emise de catre Judecatoria Buiucani, ordonantei nr. 2po-612 2012 din 26.11.2012, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2po-875 13 din 07.10.2013, emise de catre Judecatoria Botanica, mun.Chisinau, ordonantei nr. 50-2-1936-03092012 din 04.09.2012, emise de catre Judecatoria Telenesti, ordonantei nr. 50-2-2228-18112011 din 21.11.2011, emise de catre Judecatoria or. Telenesti, ordonantei nr.2 po-1267 2012 din 24.07.2012, emise de catre Judecatoria Riscani mun. Chisinau, ordonantei nr.2 po-554 11 din 21.09.2011, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr.2PO-1207 2013 din 05.12.2013, emise de catre Judecatoria Ciocana, mun. Chisinau, ordonantei nr.2po-472 2013 din 16.12.2013, emise de catre Judecatoria Botanica, mun. Chisinau, ordonantei nr.50-2-1936-03092012 din 04.09.2012, emise de catre

Judecatoria Telenesti, ordonantei nr.PO-943 2013 din 25.09.2013, emise de catre Judecatoria Ciocana, mun.Chisinau, prin care a fost posibilă camuflarea scopului adevărat a tranzacțiilor economice efectuate care au permis efectuarea tranzacțiilor suspecte în valoare de 22013152564,62 dolari SUA. Astfel ca rezultat a îndeplinirii neglijente și lipsite de diligență a obligațiilor de serviciu a fost grav afectată imaginea Republicii Moldova, fiind influențată buna activitate a instituțiilor financiare. Totodată ca rezultat a îndeplinirii neglijente și lipsite de diligență a obligațiilor de serviciu Emma Tabîrța în calitate de raportor a situațiilor enunțate supra nu a înaintat careva propuneri în cadrul Consiliului de Administrare a BNM din care făcea parte de aplicare a cărorva sancțiuni sub formă de amendă, de schimbare a administratorului sau retragere a licenței, chiar dacă legislația expres prevede în calitate de sancțiune a băncii pentru activitate de spălare de bani retragerea licenței, pentru încălcările depistate în anul 2011, ceea ce a generat amplificarea încălcărilor admise pentru anii 2012-2014.

La fel a fost constatat ca drept rezultat a inacțiunilor lui Emma Tabîrța care în rezultat a controalelor efectuate poseda absolut toată informația veridică despre activitatea SA”Modincombanc” nu a propus retragerea licenței în vederea curmării eficiente a activităților de spălare de bani sau măcar sancționarea sub formă de amendă, prin ce au fost admise prejudicii în forma permisivă a unei activități de tranzacții financiare suspecte care a prejudiciat grav imaginea sistemului bancar din Republica Moldova cât și a faptului că nu au fost încasate mijloace bănești sub formă de amendă, care ar fi trebuit să fie aplicate în cuantum de 0,5 la sută din capitalul băncii care în 2011 constituia 743,7 mln lei, în 2012 constituia 815,6 mln lei, în 2014 constiuia 1,339.9 mln lei, fapt prin care s-a cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, considerîndu-se că a comis infracțiunea prevăzută la art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Potrivit rechizitoriului, Grate Ruslan ***** deținînd funcția de șef al direcției control bancar și monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, Departamentul Reglementare și supraveghere bancară, în cadrul Băncii Naționale a Moldovei a comis infacțiunea stipulată la art.329 alin.(2) lit.b) Cod penal în următoarele circumstanțe:

Grate Ruslan ***** , cunoscînd că potrivit prevederilor art.10 alin.(1) lit.b) al Legii nr.190 din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în care este stipulat că Banca Națională a Moldovei, este unul din organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, iar potrivit prevederilor art.10 alin. (4) lit.d) din același act normative rezultă că, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare (în cazul dat BNM), sînt obligate: să identifice posibilitățile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului ale entităților raportoare, să întreprindă, după caz, măsuri suplimentare pentru prevenirea folosirii ilegale a acestora și să informeze entitățile raportoare despre eventualele abuzuri, a îndeplinit necorespunzător obligațiile de serviciu ca rezultat a unei atitudini neglijente față de ele ceea ce a dus la continuarea activității infracționale din partea BC „Moldindconbank” SA. Astfel în conformitate cu regulamentul cu privire la Departamentul Reglementare și Supraveghere Bancară din 11.04.2011 din pct.6 b) se constată că acesta expres avea următoarele obligațiuni: Determinarea dispunerii de către bănci a politicilor, practicilor și procedurilor orientate spre depistarea activității de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și implimentarea adecvată a acestora în practică; Elaborarea măsurilor de remediere și sancțiunilor, inclusiv retragerea licenței față de bănci și sau față de administratori în cazul în care banca, proprietarii sau administratorii au încălcat legislația în vigoare, s-au angajat în operațiuni riscante sau dubioase sau au raportat cu înfîrziere sau eronat; Verifică și monitorizează aplicarea prevederilor legislației în vigoare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și spălării terorismului referitor la respectarea exigențelor față de culegerea, înregistrarea, păstrarea, identificarea și prezentarea informațiilor privind efectuarea tranzacțiilor, precum și la executarea măsurilor și procedurile controlului intern; În conformitate cu același regulament lit.b) din capitolul funcții de bază a secției monitorizare a activității de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului; Elaborează propuneri privind aplicarea sancțiunilor față de băncile care au admis încălcările actelor normative ce țin de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Astfel la elaborarea raportului de control la SA”Moldincombanc” în continuare banca, pentru anul 2011, Ruslan Grate ocupa funcția de Șef al Direcției Control Bancar și a Activității de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului. Conform raportului final cu privire la control a BC

„Moldincombank” SA efectuat în perioada iunie-iulie 2011 a constatat că conducerea BC „Moldincombank” SA nu a informat Centrul de Combatere a Crimelor Economice și Corupției în continuare CCCEC, în termen de 24 de ore despre unele tranzacții suspecte și nu a stabilit suficient scopul și natura relației de afaceri, nu a identificat beneficiarii efectivi și nu a actualizat informația obținută la identificarea clienților. Totodată conform aceluiași raport au fost stabilite încălcări ale legislației în vigoare în domeniul spălării banilor, adică nu au revizuit ultimele rapoarte financiare, nu au verificat dacă clientul este în proces de lichidare sau insolvabilitate, etc. Mai mult decât atât, clienții băncii (ICS „INFOART INTERNATIONAL” SRL, ЗАО „ЦІКННБесТ”, ООО „СОІОТЕК ДЕБЕЛІОЕІМЕНТ”, ООО „КомТесСепВНс”, SRL „SPLOT”, ICS „GRANDMAX GROUP”, ICS „SAAGTON” SRL, „VALEMONT PROPERTIES” etc., efectuează tranzacții în proporții deosebit de mari (rulajul total pentru perioada controlului depășind suma totală de 790 mil.USD și 60 mil. Euro ce poartă un caracter tranzitoriu al Republicii Moldova. Astfel mijloacele financiare sunt încasate preponderent din conturile unor clienți ai băncilor din Federația Rusă în ruble rusești din conturile clienților băncii deschise în „băncile” din localitățile din sfînga Nistrului în lei moldovenești, care ulterior sunt convertiți în USD și Euro și sunt transferate la unii clienți beneficiari-rezidenți inclusiv ai zonelor off-shore, în conturile din băncile Letoniei sau altor țări. Este de menționat că banca deține contracte la majoritatea transferurilor efectuate de către clienții sus-mentionați, iar operațiunile acestora sunt raportate CCCEC ca operațiuni suspecte datorită gradului de risc extra-sporit atribuit de bancă clienților dați. Însă, inspectorii BNM constată faptul că măsurile întreprinse de către bancă pentru cunoașterea clienților dați sunt insuficiente, pe de o parte a lipsei în unele cazuri a documentelor justificative pentru efectuarea tranzacțiilor, iar în alte cazuri lipsei sensului economic activității clienților, inclusiv prin contractarea unor credite de tip overdraft de la bancă sau -procurarea și vânzarea simultană a diferitor hîrtii de valoare, de exemplu, cambii ale băncii sau ale diferitor societăți, operațiuni forex, iar pe de altă parte implicarea băncii în riscuri excesive de spălare a banilor și/sau finanțare a terorismului. În acest context, banca nu respectă prevederile art.25 alin. (1) din Legea instituțiilor financiare, privind cerințele de prudență la administrarea instituțiilor financiare și operațiunile lor în conformitate cu actele normative în vigoare. La elaborarea raportului de control la BC „Moldincombank”SA din anul 2012 Ruslan Grate ocupa funcția de Șef al Direcției Control Bancar și a Activității de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului, fiind obligat în virtutea actelor normative departamentale să facă propuneri concrete de sancționare sau de remediere a situației, conform raportului final cu privire la control a BC „Moldincombank” SA efectuat în perioada iunie-iulie 2012 a constatat că conducerea BC „Moldincombank” admite abateri de la prevederile Legii cu privire la spălarea banilor și finanțării terorismului, deoarece nu a identificat beneficiarii efectivi ai unor persoane juridice, pînă la stabilirea relației de afaceri, în unele cazuri nu deține informația actualizată despre clienții săi și documente pentru a cunoaște scopul și natura relației de afaceri însă nu face nici o propunere în vederea sancționării acestora sau curmării acțiunilor infracționale. Totodată în cazurile specificate în raportul pentru anul 2012 au fost detaliat analizate următoarele încălcări: nu a identificați beneficiarii efectivi; nu deține informație actualizată despre clienții săi; nu au fost aplicate măsuri de precauție, deoarece operațiunile efectuate nu corespundeau cu genul de activitate a clientului; nu au fost atribuite unele operațiuni la operațiuni de grad extra-sporit. La elaborarea raportului de control la BC „Moldincombank”SA pentru anul 2014 Ruslan Grate ocupa funcția de Șef al Direcției Control Bancar și a Activității de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului. Analizând informația expusă în ordonanțele judecătorești în baza cărora au fost emise încheierile privind asigurarea executării și aplicării sechestrului pe mijloacele financiare, s-a constatat existența unor obligațiuni neonorate de către persoanele juridice nerezidente. Pentru recuperarea datoriei, creditorul a acționat în instanțele de judecată din Republica Moldova debitorii. Astfel, avînd la bază ordonanțele emise de către instanțele de judecată din Republica Moldova, și existența, în sistemul SWIFT, a informației privind efectuarea de către băncile din Federația Rusă a unor plăți în/din adresa persoanelor juridice nerezidente debitoare, executorii judecătorești, clienți ai băncii, au efectuat operațiuni de încasare a mijloacelor bănești din conturile corespondente ale băncilor din Rusia deschise la BC „Moldindconbank” SA. Ulterior, mijloacele bănești încasate în conturile executorilor judecătorești în ruble rusești au fost convertite în dolari SUA și euro și transferate creditorilor (companiilor nerezidente)

în conturile deschise în BC „Moldindconbank” SA, cât și în conturile acestora din Trasta Komerbanka din Letonia, în Anexa nr.1 la Raport este descris schematic fluxul mijloacelor bănești urmare tranzacțiilor efectuate. Operațiunile în cauză poartă un caracter tranzitoriu cu utilizarea băncilor din Republica Moldova și au preponderent ca destinație transferul mijloacelor bănești către Trasta Komerbanka, Letonia. Volumul total al operațiunilor în cauză efectuate prin BC „Moldindconbank” SA este considerabil și a constituit pentru perioada 01.01.2011 - 03.03.2014 echivalentul a circa 17 mlrd USD. Informația detaliată cu privire la volumul operațiunilor menționate. Urmare a constatării de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție a suspiciunii de a fi false unele ordonanțe emise de către judecătoriile din Republica Moldova, acest fapt impune riscuri excesive de spălare de bani pentru BC „Moldindconbank” SA la efectuarea operațiunilor în cauză. Totuși, deși marea majoritate a operațiunilor au fost raportate către Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor ca operațiuni suspecte datorită gradului de risc extra-sporit atribuit de bancă clienților în cauză, s-a constatat faptul că unele operațiuni au fost raportate către Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor ca operațiuni ce depășesc limitele legale. În acest context se constată că BC „Moldindconbank” SA urma să raporteze către Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor operațiunile descrise ca operațiuni suspecte în conformitate cu prevederile art.8 alin (1) din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007, dat fiind faptul existenței suspiciunilor rezonabile de spălare de bani. Totodată în cazurile specificate în raportul pentru anul 2014 au fost detaliat analizate următoarele încălcări: nu a identificați beneficiarii efectivii; nu deține informație actualizată despre clienții săi; nu au fost aplicate măsuri de precauție, deoarece operațiunile efectuate nu corespundeau cu genul de activitate a clientului; nu au fost atribuite unele operațiuni la operațiuni de grad extra-sporit. Astfel ca rezultat a unor controale ineficiente pe parcursul anilor 2011-2014 efectuate de Ruslan Grate ***** care era membru a grupului de lucru responsabil de segmentul spălării banilor și finanțării terorismului, din neglijență manifestată printr-o lipsă de propunere de aplicare a unor sancțiuni care ar fi avut menirea de a stopa și combate eficient fenomenul spălării banilor a fost posibil punerea în executare a actelor : ordonanța 2 P O-126 11 din 15.02.2011, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2 po-554 11 din 21.09.2011, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2 PO-644 2010 din 22.10.2010, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2 PO-416 2011 din 27.05.2011, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2-626 2011 din 18.03.2011, emisă de Judecătoria Căușeni, ordonanței 2P O-3015 2011 din 06.12.2011, emisă de Judecătoria Ungheni, ordonanței 2p-227 2011 din 18.08.2011, emisă de Judecătoria Comrat, ordonanței 2p-497 10 din 14.12.2010, emisă de Judecătoria Comrat, ordonanței 2PO-375 11 din 22.07.2011, emisă de Judecătoria Centru, ordonantei nr. 2 po-1046 2013 din 13.03.2013, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr. 2 po-1267 2012 din 24.07.2012, emise de catre Judecatoria Riscani mun. Chisinau, ordonantei nr. 2 po-1553 2012 din 18.12.2012, emise de catre Judecatoria Riscani, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2 po-521 2013 din 11.06.2013, emise de catre Judecatoria Buiucani, mun. Chisinau , ordonantei nr. 2 PO -1104 2012 din 27.04.2012, emise de catre Judecatoria Riscani, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2 PO-1431 2012 din 16.10.2012, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr. 2 PO-93 2013 din 14.02.2013, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr. 26-2po-1850-11112013 din 13.11.2013, emise de catre Judecatoria Drochia, ordonantei nr. 2po-1617 2013 din 29.01.2013, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr. 2po-3015 2011 din 06.12.2011, emise de catre Judecatoria Ungheni, ordonantei nr. 2p o-3134 13 din 26.04.2013, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr.2po-574 2012 din 08.11.2012, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2po-58 2012 din 12.03.2012, emise de catre Judecatoria Economica de Circumscripție, ordonantei nr. 2p-308 2011 din 21.11.2011, emise de catre Judecatoria mun. Comrat, ordonantei nr. 2p-61 2013 din 30.08.2013, emise de catre Judecatoria mun. Comrat, ordonantei nr. 2PO-188 2013 din 05.04.2013, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2po-338 2013 din 01.07.2013, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2PO-453 2013 din 03.05.2013, emise de catre Judecatoria Buiucani, ordonantei nr. 2po-612 2012 din 26.11.2012, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2po-875 13 din 07.10.2013, emise de catre Judecatoria Botanica, mun.Chisinau, ordonantei nr. 50-2-1936-03092012 din 04.09.2012, emise de catre Judecatoria Telenesti, ordonantei nr. 50-2-2228-

18112011 din 21.11.2011, emise de catre Judecatoria or. Telenesti, ordonantei nr.2 po-1267 2012 din 24.07.2012, emise de catre Judecatoria Riscani mun. Chisinau, ordonantei nr.2 po-554 11 din 21.09.2011, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr.2PO-1207 2013 din 05.12.2013, emise de catre Judecatoria Ciocana, mun.Chisinau, ordonantei nr.2po-472 2013 din 16.12.2013, emise de catre Judecatoria Botanica, mun. Chisinau, ordonantei nr.50-2-1936-03092012 din 04.09.2012, emise de catre Judecatoria Telenesti, ordonantei nr.PO-943 2013 din 25.09.2013, emise de catre Judecatoria Ciocana, mun.Chisinau, prin care a fost posibilă camuflarea scopului adevărat a tranzacțiilor economice efectuate care au permis efectuarea tranzacțiilor suspecte în valoare de 22013152564,62 dolari SUA. Astfel ca rezultat a îndeplinirii neglijente și lipsite de diligență a obligațiilor de serviciu a fost grav afectată imaginea Republicii Moldova, fiind influențată buna activitate a instituțiilor financiare. Acest fapt pe cale de consecință a afectat grav imaginea în sistemul bancar cât și a încrederii persoanelor în acesta fapt care a generat o serie de consecințe negative. Totodată ca rezultat a îndeplinirii neglijente și lipsite de diligență a obligațiilor de serviciu nu au fost înaintate careva propuneri de aplicare a cărorva sancțiuni sub formă de amendă, de schimbare a administratorului sau retragere a licenței- chiar dacă legislația expres prevede în calitate de sancțiune a băncii pentru activitate de spălare de bani- retragerea licenței, pentru încălcările depistate în anul 2011, ceea ce a generat amplificarea încălcărilor admise pentru anii 2012-2014. La fel a fost constatat ca drept rezultat a inacțiunilor lui Ruslan Grate ***** care în rezultat a controalelor efectuate nu a propus sancționarea ca minim sub formă de amendă, au fost admise prejudicii în forma permisivă a unei activități de tranzacții financiare suspecte care a prejudiciat grav imaginea sistemului bancar din Republica Moldova cât și a faptului că nu au fost încasate mijloace bănești sub formă de amendă, care ar fi trebuit să fie aplicate în quantum de 0,5 la sută din capitalul băncii care în 2011 constituia 743,7 mln lei, în 2012 constituia 815,6 mln lei, în 2014 constiua 1339,9 mln lei, (adică o amendă în quantum minim de 2 mln. lei pentru fiecare perioadă) fapt prin care s-a cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, comișind astfel se consideră că a comis infracțiunea prevăzută la art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Potrivit rechizitoriului, Țurcanu Vladimir ***** , deținând în baza ordinului nr.243-c din 02.11.2009 pînă la 01.10.2015, funcția de director al Departamentului Reglementare și Supraveghere bancară în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, de comun acord cu Matei Dohotaru, și persoane responsabile din Banca Națională a Moldovei, a comis infacțiunea stipulată la art.329 alin.(2) lit.b) Cod penal în următoarele circumstanțe:

Țurcanu Vladimir ***** cunoscînd că potrivit prevederilor art.10 alin.(1) lit.b) al Legii nr.190 din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în care este stipulat că Banca Națională a Moldovei, este unul din organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, iar potrivit prevederilor art.10 alin. (4) lit.d) din același act normative rezultă că organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare (în cazul dat BNM),sînt obligate: să identifice posibilitățile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului ale entităților raportoare, să întreprindă, după caz, măsuri suplimentare pentru prevenirea folosirii ilegale a acestora și să informeze entitățile raportoare despre eventualele abuzuri, a îndeplinit necorespunzător obligațiile de serviciu ca rezultat a unei atitudini neglijente față de ele ceea ce a dus la continuarea activității infracționale din partea BC ”Moldindconbank” SA. Astfel în conformitate cu regulamentul cu privire la Departamentul Reglementare și Supraveghere Bancară din 11.04.2011 din pct.6 b) constat că acesta expres avea următoarele obligațiuni: Determinarea dispunerii de către bănci a politicilor, practicilor și procedurilor orientate spre depistarea activității de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și implimentarea adecvată a acestora în practică; Elaborarea măsurilor de remediere și sancțiunilor, inclusiv retragerea licenței față de bănci și sau față de administratori în cazul în care banca, proprietarii sau administratorii au încălcat legislația în vigoare, s-au angajat în operațiuni riscante sau dubioase sau au raportat cu întîrziere sau eronat; Verifică și monitorizează aplicarea prevederilor legislației în vigoare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și spălării terorismului referitor la respectarea exigențelor față de culegerea, înregistrarea, păstrarea, identificarea și prezentarea informațiilor privind efectuarea tranzacțiilor, precum și la executarea măsurilor și procedurile controlului intern; În conformitate cu același regulament lit.b) din capitolul funcții de bază a secției monitorizare a activității de prevenire și combatere a spălării banilor și

finanțării terorismului: Elaborează propuneri privind aplicarea sancțiunilor față de băncile care au admis încălcările actelor normative ce țin de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Astfel la elaborarea raportului de control la SA "Moldincombanc" în continuare banca, pentru anul 2011, Vladimir Țurcanu ocupa funcția de Director al Departamentului Reglementare și Supraveghere Bancară. Conform raportului final cu privire la control a BC „Moldincombanc” SA efectuat în perioada iunie-iulie 2011 a fost constatat că conducerea BC „Moldincombanc” SA nu a informat Centrul de Combatere a Crimelor Economice și Corupției în continuare CCCEC, în termen de 24 de ore despre unele tranzacții suspecte și nu a stabilit suficient scopul și natura relației de afaceri, nu a identificat beneficiarii efectivi și nu a actualizat informația obținută la identificarea clienților. Totodată conform aceluiași raport au fost stabilite încălcări ale legislației în vigoare în domeniul spălării banilor, adică nu au revizuit ultimele rapoarte financiare, nu au verificat dacă clientul este în proces de lichidare sau insolvență, etc. Mai mult decât atât, clienții băncii (ICS „INFOART INTERNATIONAL” SRL, ЗАО „ЦІКННБесТ”, ООО „СОІОТЕК ДЕБЕЖІОЕІМЕНТ”, ООО „КoMTexCepBHC”, SRL „SPLOT”, ICS „GRANDMAX GROUP”, ICS „SAAGTON” SRL, „VALEMONT PROPERTIES” etc., efectuează tranzacții în proporții deosebit de mari (rulajul total pentru perioada controlului depășind suma totală de 790 mil.USD și 60 mil. Euro ce poartă un caracter tranzitoriu al Republicii Moldova. Astfel mijloacele financiare sunt încasate preponderent din conturile unor clienți ai băncilor din Federația Rusă în ruble rusești din conturile clienților băncii deschise în „băncile” din localitățile din stînga Nistrului în lei moldovenești, care ulterior sunt convertiți în USD și Euro și sunt transferate la unii clienți beneficiari-rezidenți inclusiv ai zonelor off-shore, în conturile din băncile Letoniei sau altor țări. Este de menționat că banca deține contracte la majoritatea transferurilor efectuate de către clienții sus-mentionați, iar operațiunile acestora sunt raportate CCCEC ca operațiuni suspecte datorită gradului de risc extra-sporit atribuit de bancă clienților dați. Înșă, inspectorii BNM constată faptul că măsurile întreprinse de către bancă pentru cunoașterea clienților dați sunt insuficiente, pe de o parte a lipsei în unele cazuri a documentelor justificative pentru efectuarea tranzacțiilor, iar în alte cazuri lipsei sensului economic activității clienților, inclusiv prin contractarea unor credite de tip overdraft de la bancă sau procurarea și vânzarea simultană a diferitor hîrtii de valoare, de exemplu, cambii ale băncii sau ale diferitor societăți, operațiuni forex, iar pe de altă parte implicarea băncii în riscuri excesive de spălare a banilor și/sau finanțare a terorismului. În acest context, banca nu respectă prevederile art.25 alin. (1) din Legea instituțiilor financiare, privind cerințele de prudență la administrarea instituțiilor financiare și operațiunile lor în conformitate cu actele normative în vigoare. La elaborarea raportului de control la BC “Moldincombanc”SA din anul 2012 Vladimir Țurcanu ocupa funcția de Director al Departamentului Reglementare și Supraveghere Bancară, fiind obligat în virtutea actelor normative departamentale să facă propuneri concrete de sancționare sau de remediere a situației, conform raportului final cu privire la control a BC „Moldincombanc” SA efectuat în perioada iunie-iulie 2012 a constatat că conducerea BC „Moldincombanc” admite abateri de la prevederile Legii cu privire la spălarea banilor și finanțării terorismului, deoarece nu a identificat beneficiarii efectivi ai unor persoane juridice, pînă la stabilirea relației de afaceri, în unele cazuri nu deține informația actualizată despre clienții săi și documente pentru a cunoaște scopul și natura relației de afaceri înșă nu face nici o propunere în vederea sancționării acestora sau curmării acțiunilor infracționale. Totodată în cazurile specificate în raportul pentru anul 2012 au fost detaliat analizate următoarele încălcări: nu a identificați beneficiarii efectivi; nu deține informație actualizată despre clienții săi; nu au fost aplicate măsuri de precauție, deoarece operațiunile efectuate nu corespundeau cu genul de activitate a clientului; nu au fost atribuite unele operațiuni la operațiuni de grad extra-sporit. La elaborarea raportului de control la BC "Moldincombanc"SA pentru anul 2014 Vladimir Țurcanu ocupa funcția de Director al Departamentului Reglementare și Supraveghere Bancară. Analizând informația expusă în ordonanțele judecătorești în baza cărora au fost emise încheierile privind asigurarea executării și aplicării sechestrului pe mijloacele financiare, s-a constatat existența unor obligațiuni neonorate de către persoanele juridice nerezidente. Pentru recuperarea datoriei, creditorul a acționat în instanțele de judecată din Republica Moldova debitorii. Astfel, avînd la bază ordonanțele emise de către instanțele de judecată din Republica Moldova, și existența, în sistemul SWIFT, a informației privind efectuarea de către băncile din Federația Rusă a unor plăți în/din adresa persoanelor juridice nerezidente debitoare, executorii judecătorești, clienți

ai băncii, au efectuat operațiuni de încasare a mijloacelor bănești din conturile corespondente ale băncilor din Rusia deschise la BC „Moldindconbank” SA. Ulterior, mijloacele bănești încasate în conturile executorilor judecătorești în ruble rusești au fost convertite în dolari SUA și euro și transferate creditorilor (companiilor nerezidente) în conturile deschise în BC „Moldindconbank” SA, cât și în conturile acestora din Trasta Komerbanka din Letonia. În Anexa nr.1 la Raport este descris schematic fluxul mijloacelor bănești urmare tranzacțiilor efectuate. Operațiunile în cauză poartă un caracter tranzitoriu cu utilizarea băncilor din Republica Moldova și au preponderent ca destinație transferul mijloacelor bănești către Trasta Komerbanka, Letonia. Volumul total al operațiunilor în cauză efectuate prin BC „Moldindconbank” SA este considerabil și a constituit pentru perioada 01.01.2011 - 03.03.2014 echivalentul a circa 17 mlrd USD. Informația detaliată cu privire la volumul operațiunilor menționate. Urmare a constatării de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție a suspiciunii de a fi false unele ordonanțe emise de către judecătoriile din Republica Moldova, acest fapt impune riscuri excesive de spălare de bani pentru BC „Moldindconbank” SA la efectuarea operațiunilor în cauză. Totuși, deși marea majoritate a operațiunilor au fost raportate către Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor ca operațiuni suspecte datorită gradului de risc extra-sporit atribuit de bancă clienților în cauză, s-a constatat faptul că unele operațiuni au fost raportate către Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor ca operațiuni ce depășesc limitele legale. În acest context se constată că BC „Moldindconbank” SA urma să raporteze către Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor operațiunile descrise ca operațiuni suspecte în conformitate cu prevederile art.8 alin (1) din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007, dat fiind faptul existenței suspiciunilor rezonabile de spălare de bani. Totodată în cazurile specificate în raportul pentru anul 2014 au fost detaliat analizate următoarele încălcări: nu a identificați beneficiarii efectivi; nu deține informație actualizată despre clienții săi; nu au fost aplicate măsuri de precauție, deoarece operațiunile efectuate nu corespundeau cu genul de activitate a clientului; nu au fost atribuite unele operațiuni la operațiuni de grad extra-sporit. Astfel ca rezultat a unor controale inefficiente pe parcursul anilor 2011-2014 efectuate de Țurcanu Vladimir care era membru a grupului de lucru responsabil de segmentul spălării banilor și finanțării terorismului, din neglijență manifestată printr-o lipsă de propunere de aplicare a unor sancțiuni care ar fi avut menirea de a stopa și combate eficient fenomenul spălării banilor a fost posibil punerea în executare a actelor: ordonanța 2 PO-126 11 din 15.02.2011, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2 po-554 11 din 21.09.2011, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2 PO-644 2010 din 22.10.2010, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2 PO-416 2011 din 27.05.2011, emisă de Judecătoria Rîșcani, ordonanței 2-626 2011 DIN 18.03.2011, emisă de Judecătoria Căușeni, ordonanței 2PO-3015 2011 din 06.12.2011, emisă de Judecătoria Ungheni, ordonanței 2p-227 2011 din 18.08.2011, emisă de Judecătoria Comrat, ordonanței 2p-497 10 din 14.12.2010, emisă de Judecătoria Comrat, ordonanței 2PO-375 11 DIN 22.07.2011, emisă de Judecătoria Centru, ordonantei nr. 2 po-1046 2013 din 13.03.2013, emise de catre Judecatoria Riscani, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2 po-1267 2012 din 24.07.2012, emise de catre Judecatoria Riscani mun. Chisinau, ordonantei nr. 2 po-1553 2012 din 18.12.2012, emise de catre Judecatoria Riscani, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2 po-521 2013 din 11.06.2013, emise de catre Judecatoria Buiucani, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2 PO -1104 2012 din 27.04.2012, emise de catre Judecatoria Riscani, mun. Chisinau, ordonantei nr.2 PO -1431 2012 din 16.10.2012, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr.2 PO-93 2013 din 14.02.2013, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr. 26-2po-1850-11112013 din 13.11.2013, emise de catre Judecatoria Drochia, ordonantei nr.2p o-1617 2013 din 29.01.2013, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr.2po-3015 2011 din 06.12.2011, emise de catre Judecatoria Ungheni, ordonantei nr.2p o-3134 13 din 26.04.2013, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr.2p o-574 2012 din 08.11.2012, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr.2p o-58 2012 din 12.03.2012, emise de catre Judecatoria Economica de Circumscripție, ordonantei nr.2p-308 2011 din 21.11.2011, emise de catre Judecatoria mun. Comrat, ordonantei nr.2p-61 2013 din 30.08.2013, emise de catre Judecatoria mun. Comrat, ordonantei nr. 2PO-188 2013 din 05.04.2013, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr.2po-338 2013 din 01.07.2013, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2PO-453 2013 din 03.05.2013, emise de catre

Judecatoria Buiucani, ordonantei nr. 2po-612 2012 din 26.11.2012, emise de catre Judecatoria Centru, mun. Chisinau, ordonantei nr. 2po-875 13 din 07.10.2013, emise de catre Judecatoria Botanica, mun.Chisinau, ordonantei nr.50-2-1936-03092012 din 04.09.2012, emise de catre Judecatoria Telenesti, ordonantei nr.50-2-2228-18112011 din 21.11.2011, emise de catre Judecatoria or. Telenesti, ordonantei nr.2 p o-1267 2012 din 24.07.2012, emise de catre Judecatoria Riscani mun. Chisinau, ordonantei nr.2 po-554 11 din 21.09.2011, emise de catre Judecatoria Riscani, mun.Chisinau, ordonantei nr.2PO-1207 2013 din 05.12.2013, emise de catre Judecatoria Ciocana, mun. Chisinau, ordonantei nr.2po-472 2013 din 16.12.2013, emise de catre Judecatoria Botanica, mun. Chisinau, ordonantei nr.50-2-1936-03092012 din 04.09.2012, emise de catre Judecatoria Telenesti, ordonantei nr.PO-943 2013 din 25.09.2013, emise de catre Judecatoria Ciocana, mun.Chisinau, prin care a fost posibilă camuflarea scopului adevărat a tranzacțiilor economice efectuate care au permis efectuarea tranzacțiilor suspecte în valoare de 22013152564,62 dolari SUA. Astfel ca rezultat a îndeplinirii neglijente și lipsite de diligență a obligațiilor de serviciu a fost grav afectată imaginea Republicii Moldova, fiind influențată buna activitate a instituțiilor financiare. Acest fapt pe cale de consecință a afectat grav imaginea în sistemul bancar cât și a încrederii persoanelor în acesta fapt care a generat o serie de consecințe negative. Totodată ca rezultat a îndeplinirii neglijente și lipsite de diligență a obligațiilor de serviciu nu au fost înaintate careva propuneri de aplicare a cărorva sancțiuni sub formă de amendă, de schimbare a administratorului sau retragere a licenței chiar dacă legislația expres prevede în calitate de sancțiune a băncii pentru activitate de spălare de bani, retragerea licenței, pentru încălcările depistate în anul 2011, ceea ce a generat amplificarea încălcărilor admise pentru anii 2012-2014.

La fel a fost constatat ca drept rezultat a inacțiunilor lui Țurcanu Vladimir care în rezultat a controalelor efectuate nu a propus sancționarea ca minim sub formă de amendă, au fost admise prejudicii în forma permisivă a unei activități de tranzacții financiare suspecte care a prejudiciat grav imaginea sistemului bancar din Republica Moldova cât și a faptului că nu au fost încasate mijloace bănești sub formă de amendă, care ar fi trebuit să fie aplicate în cuantum de 0,5 la sută din capitalul băncii care în 2011 constituia 743,7 mln lei, în 2012 constituia 815,6 mln lei, în 2014 constiuia 1339,9 mln lei, (adică o amendă în cuantum minim de 2 mln. lei pentru fiecare perioadă) fapt prin care s-a cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, astfel se consideră că a comis infracțiunea prevăzută la art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Fiind interogat în ședința de judecată, inculpatul Țurcanu Vladimir ***** a comunicat că la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află, vina în comiterea infracțiunii incriminate nu o recunoaște. A activat în calitate de Director al Departamentului Reglementare și Supraveghere Bancară în perioada 02.11.2009 - 30.09.2015, în perioada 01.10.2015 – 28.05.2022 - Director al Departamentului Reglementare și Autorizare și din perioada 29.05.2020 – activează în calitate de Director adjunct al Departamentului Reglementare și Autorizare. Cu referire la învinuirile care îi sunt aduse în cadrul cauzei penale nr. 2016978113, menționează ca acestea sunt total nefondate și anume faptul precum că ar fi ignorat prevederile art.10 alin. (1) lit. b) al Legii nr. 190/26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, ce prevede că BNM este o entitate de supraveghere a entităților raportoare și art. 10 alin. (4) lit. d) ce prevede că, pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare sunt obligate să identifice posibilitățile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului ale entităților raportoare, să întreprindă, după caz, măsuri suplimentare pentru prevenirea folosirii ilegale a acestora și să informeze entitățile raportoare despre eventualele abuzuri. Respectivile încriminări nu au nici o legătură cu activitatea desfășurată de el la Banca Națională a Moldovei, în calitate de Director al Departamentului Reglementare și Supraveghere Bancară. Astfel, prevederile pe care este bazată învinuirea se referă la obligațiile generale ale BNM ca și entitate juridică și nicidecum la obligațiile sale de serviciu, care conform fișei postului din 02.11.2009 și a Regulamentului cu privire la Departamentul Reglementare și Supraveghere Bancară din 11.04.2014, au fost limitate la conducerea activității Departamentului Reglementare și Supraveghere Bancară – activitatea acestuia cuprinzând următoarele arii: Procesul de reglementare prudentțială a activității băncilor; Licențierea băncilor și Autorizarea deschiderii de filiale și

a administratorilor băncilor; Controlul din oficiu al activității băncilor în baza rapoartelor prezentate de către acestea în conformitate cu instrucțiunile BNM; Controlul pe teren al activității băncilor efectuate de către echipele de control ale BNM; Supravegherea specială a băncilor aflate în dificultate în baza unor raportări mai frecvente sau pe teren (în funcție de decizia conducerii BNM); Analiza situației generale a sistemului financiar în scopul prevenirii situațiilor de criză financiară; Reglementarea activității băncilor în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și controlul corespunderii acesteia legislației și actelor normative ale BNM. Astfel dintre toate activitățile desfășurate de departamentul condus de el are tangență cu activitatea băncilor în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, exclusiv cea menționată la punctul g., aceasta fiind efectuată pe componentele de reglementare și control. Pe componenta reglementare a activității băncilor în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului a participat la elaborarea, avizarea aprobarea: Modificării Legii nr. 190/26.07.2007 și anume acordarea BNM dreptului de a emite acte normative și nu doar recomandări (în vigoare din 23.04.2011); Elaborarea Regulamentului privind activitatea băncilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, aprobat prin HCA al BNM nr. 172 din 04.08.2011; Elaborarea Recomandărilor nr. 96 din 05.05.2011 cu privire la abordarea bazată pe risc a clienților de către bănci în vederea prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului; Elaborarea Recomandărilor nr. 256 din 19.12.2013 cu privire la monitorizarea de către bănci a tranzacțiilor și activităților clienților în vederea prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului; Elaborarea Recomandărilor nr. 42 din 27.02.2014 cu privire la stabilirea relațiilor transfrontaliere în contextul legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului; Elaborarea Recomandărilor nr. 147 din 31.07.2014 cu privire la identificarea beneficiarului efectiv. Din lista actelor elaborate și aprobate (atât de Parlament – Lege (2011), cât și de BNM, regulament și recomandări tematice – 2011-2014), inclusiv cu participarea lui personală este evident faptul că prevederile în cauză erau noi, fiind elaborate în baza practicilor și standardelor internaționale, iar băncile la rândul lor elaborau reglementări interne și le implementau în activitatea de zi cu zi. Pe componenta control - verificarea activității băncilor în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, se realiza prin efectuarea controalelor pe teren complexe (care cuprind toate ariile de activitate a băncilor) sau tematice. Verificările în cauză cuprindeau – existența actelor normative proprii ale băncilor în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, corespunderea acestora legislației și actelor normative în vigoare (inclusiv celor intrate în vigoare în perioada supusă controlului), precum și verificarea respectării acestora și a legislației în activitatea băncii, care se efectua prin verificarea unor eșantioane limitate ca număr de clienți sau operațiuni (de regulă se verificau în jur de 50 – 100 dosare (în funcție de mărimea băncii) din totalitatea clienților băncii (zeci sau sute de mii), iar cazurile de abatere de la prevederile actelor normative erau documentate, (începând cu 2012 sau 2013 – inclusiv nr. acestora pentru a le raporta la eșantionul verificat). De asemenea se verifica raportarea tranzacțiilor suspecte efectuate de către clienții băncilor la CNA (ulterior SPCSB), care era (și este unica autoritate care poate verifica tranzacțiile băncilor în timp real și poate dispune suspendarea acestora în cazuri de încălcare flagrantă a legislației aferente combaterii spălării banilor). La acest subiect este necesar de reținut că procurorul de caz în învinuirea adusă a menționat faptul că tranzacțiile executorilor judecătorești în baza ordonanțelor ce stau la baza învinuirii au fost raportate de către bancă la CNA. Rezultatele controalelor efectuate (riscurile identificate și încălcările depistate) erau și sunt documentate în Rapoartele de control complex sau tematic. Acestea erau și sunt aduse la cunoștința conducerii băncii pentru comentarii și obiecții, iar ulterior, după definitivare și ajustare (în caz de necesitate) erau prezentate împreună cu propunerile de rigoare formulate Consiliului de Administrație a BNM, care lua decizii privind măsurile aplicate băncilor, inclusiv în caz de sancționare. Este necesar de menționat faptul că personal nu avea dreptul să înainteze Consiliului de Administrare propuneri arbitrare sau la dorința proprie. Pentru ca un proiect să fie acceptat spre examinare de către Consiliul de Administrare acesta trebuia să parcurgă o serie de etape obligatorii. Propriu zis proiectele de decizie pe marginea rapoartelor de control erau întocmite în Subdiviziunea responsabilă de Supravegherea specială a băncilor, în timp ce rapoartele erau întocmite de subdiviziunea de control on site, asigurându-se examinarea informațiilor de către două Subdiviziuni

(direcții) diferite din cadrul departamentului. Ulterior propunerile erau coordonate de șefii direcțiilor în cauză și de el personal în calitate de director al Departamentului, după care erau prezentate Departamentului juridic pentru expertiză juridică. Departamentul juridic la rândul său verifica legalitatea propunerilor înaintate, inclusiv proporționalitatea sancțiunilor propuse în raport cu faptele și încălcările depistate, acestea fiind corectate conform propunerilor înaintate în rezultatul expertizei. Este necesar de menționat faptul că un proiect de decizie putea fi inclus pe ordinea de zi pentru examinare de către Consiliul de Administrare de către Guvernator, sau Prim-viceguvernator, doar după coordonarea (și vizarea) acestuia de către el, sau adjunctul desemnat (în cazul lipsei sale) în calitate de reprezentanți al Departamentului de supraveghere, de către directorul Departamentului juridic și Viceguvernatorul responsabil de activitatea departamentului. Astfel, în calitate de Director al Departamentului reglementare și supraveghere bancară a examinat proiectele Rapoartelor de control conform obligațiilor ce îi reveneau, iar după aducerea acestora la cunoștința conducerii băncilor și examinarea comentariilor acestora, iar după caz definitivarea Rapoartelor, le-a prezentat la ședința Consiliului de Administrație al BNM, elaborând și coordonând în prealabil (atât în cadrul departamentului, cât și cu departamentul juridic și viceguvernatorul responsabil) propunerile de sancționare formulate, iar Consiliul de Administrație a decis asupra măsurilor aplicate băncilor, după cum urmează: În baza Hotărârii nr. 17 din 28.01.2010, Consiliul de Administrație al BNM a sancționat BC „Moldinconbank” SA cu o amendă în mărime de 1 509 547,74 MDL și a atenționat membrii consiliului BC „Moldinconbank” SA despre încălcările în domeniul combaterii spălării banilor (ulterior aceasta a fost contestată în instanță și anulată de către aceasta pe motivul faptului că Legea nr. 190/26.07.2007, nu prevedea dreptul BNM de a emite acte normative cu caracter obligatoriu, iar sancționarea pentru nerespectarea actelor normative ce nu au caracter obligatoriu nu este permisă de legislație); În baza Hotărârii nr. 179 din 16.09.2010, Consiliul de Administrare al BNM a avertizat membrii Consiliului și Organului Executiv al BC „Moldinconbank” SA asupra necesității înlăturării și neadmiterii încălcărilor și neajunsurilor în activitate, constatate în cadrul controlului complex, inclusiv în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (la data luării deciziei actele BNM nu aveau caracter obligatoriu); În baza Hotărârii nr. 247 din 11.11.2011 Consiliul de Administrație al BNM a dispus BC „Moldinconbank” SA înlăturarea și neadmiterea încălcărilor și neajunsurilor în activitate, constatate în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, băncii fiindu-i acordate termene exprese în vederea remedierii acestor încălcări (Controlul (efectuat în iunie – iulie 2011) s-a referit la perioada precedentă intrării în vigoare a actelor normative ale BNM cu caracter obligatoriu (august 2011, iar pentru conformarea cu actele normative noi, băncilor li se acorda o perioadă de 3 – 6 luni, pentru elaborarea actelor normative și proceselor interne); În baza Hotărârii nr.254 din 1.11.2012 Consiliul de Administrație al BNM a dispus BC „Moldinconbank” SA înlăturarea și neadmiterea încălcărilor și neajunsurilor în activitate, constatate în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, băncii fiindu-i acordate termene exprese în vederea remedierii acestor încălcări (sancțiunile au fost supuse controlului legalității și proporționalității încălcărilor depistate); În baza Hotărârii nr. 279 din 27.12.2013 Consiliul de Administrație al BNM a dispus BC „Moldinconbank” SA înlăturarea și neadmiterea încălcărilor și neajunsurilor în activitate, constatate în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, băncii fiindu-i acordate termene exprese în vederea remedierii acestor încălcări (sancțiunile au fost supuse controlului legalității și proporționalității încălcărilor depistate); În baza Hotărârii nr.132 din 10.06.2014 Consiliul de Administrație al BNM a sancționat BC „Moldinconbank” SA cu amendă în mărime de 2 000 000 MDL, membrii Comitetului de administrație ai băncii au fost sancționați cu avertisment, iar copia raportului privind rezultatele de control a fost expediată în adresa Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul CNA. Cu titlu exemplificativ menționează că propunerea inițială a Departamentului Reglementare și Supraveghere Bancară prevedea aplicarea unei amenzi în suma de 6 000 000 MDL (maximă permisă de legislație), însă aceasta a fost corectată la solicitarea Departamentului juridic, care a indicat faptul că suma propusă a sancțiunii este disproporțională în raport cu încălcările depistate. Astfel suma amenzii în calitate de sancțiune pentru încălcările depistate a fost reevăzută pentru ca raportul de control și propunerile pe marginea acestuia să poată fi coordonată și înaintate spre examinare Consiliului de

administrare al BNM. De asemenea ține să menționeze faptul că controalele (Complexe sau tematice) efectuate la toate băncile din Republica Moldova, în acea perioadă, conțineau enumerări ale încălcărilor actelor normative în vigoare depistate în activitatea lor similare cu cele identificate în activitatea BC „Moldincombank” SA, deoarece este evidentă imposibilitatea implementării unui cadru de supraveghere nou (afărent combaterii spălării banilor) în activitatea băncilor fără lacune sau omisiuni, Acest fapt, repetat, demonstrează executarea cu diligență a obligațiilor de serviciu de către el personal și de către colaboratorii Departamentului Reglementare și supraveghere bancară, pe care l-a condus. Repetarea unor încălcări sau admiterea unor încălcări similare este determinat de specificul procedurilor de control utilizate și anume verificarea unor eșantioane de operațiuni sau clienți, limitate ca și număr (maxim 100 din zeci sau sute de mii de clienți sau operațiuni) și verificarea înlăturării neajunsurilor depistate anterior, fapte care demonstrează eficiența controalelor și profesionalismul echipelor de control care sunt diferite ca și componență. Suplimentar la cele menționate, Viceguvernatorul BNM, responsabil de activitatea departamentului Reglementare și supraveghere bancară a înaintat următoarele scrisori, pregătite în cadrul Departamentului condus de el: La 06.05.2011 a expediat o scrisoare de avertisment în adresa președintelui BC „Moldincombank” SA. La 26.02.2014 a fost expediată în adresa Centrului Național Anticorupție scrisoarea cu nr. 0903213/5 prin care se propune modificarea și ajustarea legii cu privire la Combaterea Spălării banilor conform rigorilor înaintate de către Comitetul de experți ai Consiliului Europei în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului – MONEYVAL. La 24.11.14 a fost expediată în adresa Centrului Național Anticorupție scrisoarea cu nr. 0903213/5 prin care se propune modificarea și ajustarea legii cu privire la Combaterea Spălării banilor conform rigorilor internaționale prevăzute în special de Recomandările 40 FAFT-GAFI. În perioada respectivă BNM a fost unica autoritate care a implementat în mod corespunzător standardele internaționale în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, fapt confirmat de Comitetul de experți ai Consiliului Europei în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului – MONEYVAL. Prin urmare, deținând funcția de Director al Departamentului Reglementare și Supraveghere bancară a contribuit la elaborarea și dezvoltarea cadrului legal și normativ în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și a contribuit în limita obligațiilor funcționale la identificarea încălcărilor în domeniul activității de combaterea a spălării și finanțare a terorismului a BC „Moldindcombank” SA, sancționarea acestuia și a conducerii băncii de către Consiliul de administrație al BNM, precum și la prezentarea informațiilor despre încălcările depistate Centrului Național Anticorupție. Ce ține de acuzația adusă de procuror precum că ”... ca rezultat al îndeplinirii neglijente și lipsite de diligență a obligațiilor de serviciu nu au fost înaintate careva propuneri de aplicare a cărorva sancțiuni sub formă de amendă, de schimbare a administratorului sau retragere a licenței, chiar dacă legislația expres prevede în calitate de sancțiune a băncii pentru activitate de spălare de bani retragerea licenței, pentru încălcările depistate în anul 2011, ceea ce a generat amplificarea încălcărilor în anii 2012 – 2014...” - a menționat faptul că la data efectuării controlului (iunie-iulie 2011), nu existau acte ale BNM cu caracter obligatoriu pentru bănci, aplicarea oricăror sancțiuni băncii fiind ilegală, fapt demonstrat de sancțiunea aplicată în rezultatul controlului efectuat în anul 2010, anulată de instanță. Mai mult ca atât, sancțiunile enumerate de procuror sunt aplicabile pentru spălarea banilor, or nici în prezent (peste 11 ani), nu exista o decizie a instanței care să stabilească faptul spălării banilor de către BC ”Moldincombank” SA. În același timp o pretinsă propunere de retragere a licenței BC ”Moldincombank” SA pentru încălcările depistate în anul 2011 sau ulterior nu doar că nu era proporțională încălcărilor identificate în cadrul controlului și nu putea fi tehnic înaintată spre examinare Consiliului de administrare, ci ar fi reprezentat un exemplu de neglijență totală din partea lui în exercitarea atribuțiilor de serviciu, deoarece, una dintre atribuțiile de serviciu la acel moment era determinată de activitatea departamentului în scopul prevenirii situațiilor de criză (asigurarea stabilității financiare), iar BC ”Moldincombank” SA fiind la acel moment (și azi) o bancă sistemică, în cazul lichidării ar fi putut declanșa o criză sistemică cu costuri enorme ale banilor publici, atât pentru măsuri de stabilizare, cât și în calitate de compensare a prejudiciului cauzat proprietarilor și altor persoane ce ar suferit în urma unei decizii ilegale a BNM. Or anume pentru evitarea unor situații de criză și asigurarea stabilității financiare de către Parlament a fost aprobată Legea nr. 232/2016 privind

redresarea și rezoluția băncilor, care prevede pentru băncile de importanță sistemică alte măsuri de rezoluționare decât retragerea licenței și lichidare, chiar și în situația când o bancă sistemică este în condiții de insolvabilitate (lipsă de capital) în care unei bănci obișnuite i se retrage licența și aceasta este lichidată. Mai mult ca atât indicarea de către procurorul de caz a setului de măsuri (pe lângă faptul că este inconsistent din punct de vedere al activității unei bănci centrale și al cadrului legal aplicabil) considerat de dânsul drept unic corect pentru a fi aplicat în cazurile examinate și incriminările formulate în urma necorespunderii măsurilor luate de BNM acestuia, în situația data, nu reprezintă altceva decât o imixiune directă în activitatea BNM, fapt care este expres interzis prin articolul 6 alin. 4 și articolul 11, alin. 5 ale Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548-XIII din 21.07.1995 nr. 548/1995. Cât despre ordonanțele judecătorești și încheieri ale executorilor judecătorești care au fost prezentate de anumiți creditori la BC „Moldindconbank” SA și care au fost ulterior executate, pretinse a fi probe ce demonstrează neglijența în serviciu, declară că în virtutea funcției deținute nu are și nu a avut nici o legătură cu aceste acte judecătorești, nu are și nu a avut cum să influențeze permiterea sau stoparea executării acestora sau a oricăror alte acte judecătorești definitive și irevocabile, mai mult ca atât încercarea de a împiedica executarea unor acte judecătorești definitive și irevocabile este ilegală și pasibilă de răspundere, inclusiv penală. Mai mult decât atât, apărătorul a efectuat o multitudine de interpelări la care a primit răspuns precum că aceste acte nu au fost contestate și în prezent sunt perfect valabile, ceea ce din nou este în contradicție cu cele menționate în actul de învinuire. Suplimentar la faptele expuse, ce demonstrează executarea cu diligență a atribuțiilor de serviciu, ține să atragă atenția și asupra prevederilor articolului 35 alin. (1) al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548-XIII din 21.07.1995 prin care Banca Națională, membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale, lichidatorul desemnat de aceasta, precum și personalul acesteia nu răspund civil, administrativ sau penal pentru actele sau faptele îndeplinite ori pentru omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin legea Băncii Naționale, inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, cu excepția cazurilor în care instanțele judecătorești constată îndeplinirea sau omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, cu rea-credință, a oricărui act sau fapt legat de exercitarea atribuțiilor Băncii Naționale, care a cauzat prejudicii unor terți, or învinuirea înaintată de procurorul de caz ignoră cu desăvârșire aceste prevederi. În aceste condiții, consideră că prezenta cauză penală a fost intentată cu scopul de a intimida actuala și fosta conducere a BNM, precum și personalul cheie al acesteia care a fost și este implicat în procesele de transparentizare și fortificare a supravegherii sistemului bancar din Republica Moldova, iar procurorii au admis încălcări grave la instrumentarea acestei cauze pentru a o transmite de urgență în instanța de judecată în scopul mediatizării subiectului. Nu poate să nominalizeze componența grupului de lucru, deoarece la fiecare control se forma echipă de control care conținea reprezentanți ai departamentului reglementare supraveghere bancară, departamentului operațiuni valutare, departamentul sistemul de plăți, departamentului contabilitate, departamentului tehnologii informaționale. Fiecare echipă de control avea șef al echipei de control desemnat care era responsabil de activitatea de control în bancă și de perfectarea raportului. Perioada controlului era în jur de 5-7 săptămâni, anual cu unele excepții. Nu își aduce aminte membrii grupului de control și aproximativ câte persoane erau, erau în jur de 20-30 de persoane, nu mai puțin de 20 dacă erau controale complexe. Efectuarea controlului se dispunea prin dispoziția viceguvernatorului responsabil de departamentul reglementare și supraveghere bancară. Nu ține minte dacă Dohotaru și Grate au participat ca membri ai grupului, probabil da sau probabil că nu. Ambele controale atât tematic cât și cel complex se desfășurau la fața locului, în cadrul controlului complex se verifica toată activitatea băncii suficiența capitalului din câte își amintește, calitatea activelor, calitatea managementului, veniturile băncii, operațiunile valutare, operațiunile contabile, sistemul de plăți, sistemul tehnologiilor informațional bancare, cadrul general de administrare a băncii și respectarea legislației pe domeniu. Legea cu privire la instituțiile financiare, legea cu privire la reglementarea valutară, legea contabilității, legea cu privire la combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. În cazul controalelor tematice se verificau o arie îngustă a activității băncii, ca ex. Calitatea activelor, procesul de creditare, operațiuni valutare, combaterea spălării banilor. Se depistau diferite încălcări, riscurile de bază era calitatea activelor, atunci

cînd banca acordă un credit ea evaluează probabilitatea că acest credit nu v-a fi rambursat iar echipa BNM verifică dacă evaluarea băncii este corectă. În cazul creditelor necalitative exista riscul ca banca să aibă unii indici raportați la capital care să nu corespundă prevederilor în vigoare sau încălcări în domeniul lichidității care iarăși este în funcție de scadența obligațiunilor coraport cu scadența activelor. Încălcări în domeniul cadrului general de administrare care prevede că anumite decizii nu au fost luate de către organul abilitat care trebuia să le ia. Încălcări ce țin de evidența contabilă, și încălcări pe combaterea spălării banilor. Au fost depistate situații cînd dosarul clientului nu era complet, au fost situații cînd banca nu avea informații suficiente că beneficiarul declarat este în realitate beneficiarul clientului băncii, au fost identificate situații cînd banca nu se documenta suficient referitor la tranzacțiile efectuate de către clienții săi sau nu deținea documente confirmative suficiente. Respectiv aceste încălcări erau documentate în raport și la controlul următor se verifica înlăturarea neajunsurilor de către bancă. În anul 2011-2014 nu a participat în nici un control, pe el personal nu l-a limitat în accesul la careva conturi, deoarece nu a solicitat accesul la nici un cont, nu a participat direct la nici un control efectuat în bănci, conform obligațiunilor de serviciu directorul departamentului nu participă în cadrul controalelor pe teren. Despre colegi nu poate să spună, personal nu i s-a adus la cunoștință faptul că banca i-ar fi limitat la careva informații, despre prezentarea cu întârziere a informației. Nu poate spune cu certitudine, probail că au fost verificate conturile corespondente ale altor bănci din alte state. Relațiile băncii cu alte bănci corespondente se verificau, inclusiv confirmarea soldurilor, dar mecanismul exact nu îl cunoaște. Probabil era departamentul de reglementare și supraveghere bancară care efectua controlul conturilor corespondente. Conducător a acestui departament la acel moment era el, iar membrii echipei de control de fiecare dată erau diferiți. Conturile corespondente puteau fi verificate de departamentul reglementare și supraveghere bancare, departamentul operațiuni valutare, departamentul sisteme de plăți în funcție de obiectul controlului. În cadrul acestui control au fost fixate toate constatările, au fost incluse în rapoarte, constatări despre faptul că au fost efectuate transferuri mari nu ține minte, de către echipa de control a fost verificat dacă acestea au fost atribuite de bancă la categoria suspecte și dacă a fost respectată obligația din legea combaterea spălării banilor de raportare la CNA. Banca nu raportează la BNM ca suspecte, dar le raportează la organul abilitat la acel moment care era CNA, ulterior era serviciu combaterea spălării banilor. Din cîte își amintește ,erau Bănci din Federația Rusă, care bănci anume nu poate comunica. Tranzacțiile au fost catalogate ca suspecte de către Moldincombank. În raport este indicat faptul că banca a făcut tranzacții deținînd documente confirmative, tranzacțiile în caz au fost raportate la CNA ca și suspecte, abaterea constatată este înterprinderea de către bancă a măsurilor insuficiente pentru cunoașterea activității clienților, deoarece nu era clar sensul economic al acestor tranzacții. Nu ține minte dacă asemenea încălcări au fost identificate în fiecare an cînd au fost efectuate controale la Moldincombank. Încălcările erau fixate în rapoarte, în rezultatul examinării raportului se emitea o hotărâre a consiliului administrației a BNM care era obligatorie pentru executare de către banca Moldincombank, în această hotărâre se indicau sancțiunile și măsurile pe care banca trebuia să le îndeplinească pentru unele dintre măsuri se indicau și termenii pentru executare, care au fost termenele exacte și pentru ce măsuri nu își amintește, verificarea executării se efectua prin raportare de către bancă pentru unele măsuri, pentru altele în cadrul controlului ulterior. Erau măsuri diferite și modalitățile de raportare erau diferite, de exemplu: reclassificarea unor credite și calculul capitalului și indicatorilor se efectua prin prezentarea rapoartelor de rigoare cu cifrele corectate, unele măsuri administrative prin scrisori, lichidarea altor încălcări deja în cadrul verificării ulterioare. Neexecutarea hotărârii BNM se documenta ca și încălcare și aceasta la elaborarea deciziei ulterioare pe marginea controlului era supusă controlului de proporționalitate de către departamentul juridic și în cazul cînd se considera că încălcările sunt semnificative putea fi sancționată banca într-un mod sau altul, conform prevederilor legale. Era avertisment, amendă și retragerea licenței. De ex: BNM-ul efectuează un control, identificînd 250 de încălcări și riscuri, la controlul următor iarăși din aceste 250 de încălcări există posibilitatea că unele să nu fi fost înlăturate, iar acestea care nu au fost înlăturate cumulate cu cele noi identificate și cu riscurile pe toată activitatea băncii determină modul de sancționare a băncii și proporția. Controalele efectuate în bănci sunt bazate pe riscuri și respectiv sancțiunile se măresc cînd riscurile cresc. Aceste decizii au fost

luate de consiliul de administrație a BNM, luând în calcul proporționalitatea sancțiunilor viz-avi de încălcările constatate. Ceea ce a constat BNM este inclus în raport, iar măsurile luate pe marginea acestuia sunt indicate în hotărâre. CNA-ul a fost sesizat pentru anul 2014, pentru ceilalți ani nu ține minte. Nu ține minte cine a întocmit sesizarea în cauză. Propunerile se întocmeau inițial de subdiviziune din cadrul departamentului reglementare și supraveghere bancară, ulterior se coordona cu departamentul juridic care efectua controlul legalității acestora și cu viceguvernatorul responsabil. Subdiviziunea era secția supravegherea băncilor problematice din cadrul direcției supraveghere off site și specială ulterior se coordona cu șeful direcției, șeful direcției cu el, după care mergea la departamentul juridic. La finele controlului se întocmea raport de către șeful echipei de control. Raportul era semnat din câte ține minte de către toți membrii echipei de control și de către șefii departamentelor din care erau persoanele care au participat la control. Consiliul este liber în luarea deciziilor. Referitor la anul 2014 s-a propus amendă de 6000 000 lei, care a fost revăzută la solicitarea departamentului juridic, deoarece a fost obiectat că suma amenzii este disproporțională în raport cu încălcările depistate în raportul de control. Ce ține de anii precedenți nu își amintește. Din câte știe de către Moldincombank a fost executată sancțiunea. Nu ține minte dacă benevol sau forțat. Nu își amintește dacă a fost solicitată tragerea la răspundere a factorilor de decizie din bancă. Ce decizie a luat BNM în legătură cu Moldincombank în rezultatul controalelor este reflectat în hotărârile consiliului de administrație pe marginea controalelor efectuate. Atribuțiile exacte a lui Dohotaru și Grate în cadrul controlului nu le cunoaște, nu le ține minte, iar atribuțiile de serviciu sunt fixate în fișa postului. Nu ține minte care era componența echipelor de control. În procesul de control participau toți subalternii din cadrul departamentului de reglementare și supraveghere bancară, care erau 50 la număr, iar ce a făcut fiecare persoană în cadrul fiecărui control nu este posibil de memorizat, având în vedere perioada care s-a scurs de la acea dată. Nu își aduce aminte cine erau membrii consiliului de administrare BNM la efectuarea fiecărui control în parte. Careva indicații contrar legii nu a primit de la nimeni și nu a dat nimanui.

Fiind interogat în ședința de judecată, inculpatul Grate Ruslan a comunicat că la evidența medicului narcolog sau psihiatru nu se află, vina în comiterea infracțiunii incriminate nu o recunoaște. A activat în calitate de șef al Direcției control bancar și monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului a Băncii Naționale a Moldovei în perioada anilor 2010-2014. Și declară că învinuirile care îi sunt aduse în cadrul cauzei penale nr.2016978113 sunt nefondate și anume faptul precum că ar fi ignorat prevederile art.10 alin.(1) lit.b) și art.10 alin.4 lit.d) din Legea nr.190 din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Învinuirile nu sunt bazate pe probe concludente și pertinente, ci doar pe presupuneri. Respectivile incriminări nu au nici o legătură cu activitatea desfășurată la Banca Națională a Moldovei, în calitate de șef al Direcției control bancar și monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Astfel, prevederile pe care se bazează învinuirea se referă la obligațiile generale ale Băncii Naționale a Moldovei și nu la obligațiile sale de serviciu. Totodată nu a deținut și nu deține dreptul de a reprezenta Banca Națională a Moldovei sau de a semna scrisori și acte din numele BNM. În conformitate cu Regulamentul de activitate a Departamentului de Reglementare și Supraveghere bancară, atribuția de bază a Direcției control bancar și monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului a fost verificarea activității băncilor, inclusiv în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, care se realiza prin efectuarea controalelor pe teren. În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (2) din Legea nr.190 din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului verificările se făceau cu scopul constatării existenței actelor normative interne ale băncilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și corespunderii acestora legislației și reglementărilor în vigoare, precum și verificarea respectării acestora prin examinarea unor eșantioane aleatorii de clienți sau operațiuni, inclusiv raportarea tranzacțiilor limitate și suspecte efectuate de către bănci la Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție. Rezultatele controalelor erau documentate în rapoarte de control și erau aduse la cunoștința conducerii băncilor pentru obiecții (expediat prin scrisoarea semnată de un viceguvernator responsabil de activitatea Departamentului Reglementare și Supraveghere bancară), iar

ulterior prezentate Consiliului de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei care lua decizii privind măsurile aplicate băncilor în conformitate cu Legea nr.548 din 21.07.1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei. În acest fel în calitate de șef al Direcției control bancar și monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului a examinat rapoartele de control conform obligațiilor ce îi reveneau, iar după examinarea obiecțiilor bănci, rapoartele au fost prezentate la ședințele Consiliului de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei, care a luat următoarele decizii față de BC „Moldindconbank” SA: Hotărârea nr.17 din 28.01.2010, Consiliul de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei a sancționat BC „Moldindconbank” SA cu o amendă în mărime de 1,509,547.74 MDL și a atenționat membrii consiliului băncii despre încălcările constatate; Hotărârea nr.179 din 16.09.2010, Consiliul de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei a avertizat membrii consiliului și organului executiv ale băncii asupra necesității înlăturării și neadmiterii încălcărilor și neajunsurilor în activitate; Hotărârea nr.24 din 11.11.2011, Consiliul de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei a dispus înlăturarea și neadmiterea încălcărilor și neajunsurilor în activitate; Hotărârea nr.254 din 01.11.2012, Consiliul de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei a dispus înlăturarea și neadmiterea încălcărilor și neajunsurilor în activitate; Hotărârea nr.279 din 27.12.2013, Consiliul de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei a dispus înlăturarea și neadmiterea încălcărilor și neajunsurilor în activitate; Hotărârea nr.132 din 10.06.2014, Consiliul de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei a sancționat BC „Moldindconbank” SA cu o amendă în mărime de 2,000,000.00 MDL, iar membrii organului executiv au fost sancționați cu avertisment. În același timp propunerea de sancționare din partea Departamentului de Reglementare și Supraveghere bancară a fost amenda în mărime maximă – 0,5% din capitalul băncii. Fiind ulterior avizat negativ de către Departamentul Juridic al Băncii Naționale a Moldovei din motivul disproporționalității mărimi amenzii cu încălcările constatate. Totodată menționează că enumerări ale încălcărilor actelor normative identice sau similare celor care servesc drept bază a învinuirii formulate se conțin în toate rapoartele de control, fapt care demonstrează executarea cu diligență a obligațiilor sale și de către colaboratorii Direcției control bancar și monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, pe care a condus-o. Repetarea unor încălcări sau admiterea unor încălcări similare este determinată de specificul procedurilor de control utilizate și anume verificarea și examinarea unor eșantioane de operațiuni sau clienți, limitate ca și număr și verificarea înlăturării neajunsurilor depistate anterior, fapte care demonstrează eficiența controalelor. În perioada respectivă Banca Națională a Moldovei a fost unica autoritate care a implementat în mod corespunzător standardele internaționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (FATF), fapt confirmat de Comitetul de experți al Consiliului Europei – MONEYVAL. Astfel deținând funcția de șef al Direcției control bancar și monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului a contribuit la elaborarea cadrului legal și normativ în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și am contribuit în limita obligațiilor funcționale la identificarea încălcărilor în activitatea BC „Moldindconbank” SA, sancționarea acesteia și a conducerii băncii de către Consiliul de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei. Cu referire la ordonanțele judecătorești și încheierile executorilor judiciari care au fost prezentate de anumiți creditori ai BC „Moldindconbank” SA și care au fost ulterior executate, pretinse a fi probe ce arată neglijența în serviciu, declară că în virtutea funcției deținute nu are și nu a avut nici o legătură cu aceste acte judecătorești, nu are și nu a avut cum să influențeze permiterea sau stoparea executării acestora sau a oricăror alte acte judecătorești definitive și irevocabile. Conform art. 10 alin. (2) din Legea nr.190 din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, organele cu funcții de supraveghere verifică aplicarea prevederilor prezentei legi referitor la respectarea exigențelor față de culegerea, înregistrarea, păstrarea, identificarea și prezentarea de informații privind efectuarea tranzacțiilor, precum și referitor la executarea măsurilor și procedurilor aferente controlului intern. Iar în conformitate cu prevederile art.131 din Legea nr.190 din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, atribuțiile exclusive ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sunt: primește, analizează, prelucrează și transmite informațiile privind activitățile și tranzacțiile suspecte,

prezentate de entitățile raportoare; emite decizii de sistare a activităților sau tranzacțiilor suspecte; sesizează organele de urmărire penală imediat ce s-au stabilit suspiciuni rezonabile cu privire la spălarea banilor; efectuează asigurarea metodologică a entităților raportoare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, etc. Adăugător la faptele expuse, menționează prevederile art.35 alin.(1) din Legea nr.548 din 21.07.1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Banca Națională, membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale, lichidatorul desemnat de aceasta, precum și personalul acesteia nu răspund civil, administrativ sau penal pentru actele sau faptele îndeplinite ori pentru omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale, inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, cu excepția cazurilor în care instanțele judecătorești constată îndeplinirea sau omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, cu rea-credință, a oricărui act sau fapt legat de exercitarea atribuțiilor Băncii Naționale, care a cauzat prejudicii unor terți. Nu a fost atras la răspundere sau învinuit cu referire la controalele din anul 2011-2014. Nu a avut statut în privința sumei de 17 000 000 000. În cadrul fiecărui control atribuția sa era monitorizarea efectuării controalelor de către subalterni și respectării de către aceștea a procedurilor interne aprobate de BNM. Echipa de control efectua controlul în baza unei decizii emise de BNM la sfârșitul controlului se efectua o ședință comună cu banca în care se prezentau încălcările și neajunsurile depistate ulterior se elabora proiectul, raportul preliminar și se expedia băncii în cadrul căreia se efectua controlul apoi banca expedia obiecții cu privire la rezultatele care au fost constatate aceste obiecții erau examinate de echipa de control și direcția din care făcea parte și ulterior se emitea raportul final care se expedia băncii. A avut acces la raport în întregime. Acest raport de control nu poate să conțină sancțiuni, recomandări și măsuri de remediere, deoarece el este un act constatator și conține doar încălcări care au fost depistate, iar recomandări, măsuri de remediere și sancțiuni este o atribuție exclusivă a consiliului de administrație a BNM. Acest raport în perioada 2011-2014 ține minte doar un caz de contestare al unui din aceste rapoarte prin care curtea s-a exprimat că sancțiunea care a fost emisă de BNM se bazează pe neîndeplinirea unor recomandări de către bancă și nu pe prevederi legale. Aceste abateri constatate în anii 2011-2014 în controalele efectuate de BNM la Moldincombank puteau să conțină și încălcări similare care au fost constatate în rapoarte precedente, dar de încălcarea legată de conturi corespondente nu ține minte să fi fost constatată așa încălcare. Admiterea repetată a unor încălcări și sancționarea pentru aceasta depășeau atribuțiile sale de serviciu, deoarece nu a avut competență de a elabora sancțiuni. Verificarea deschiderii conturilor corespondente deschise în Moldincombank de către băncile străine era în competența tuturor membrilor echipei din care făceau parte și alte departamente participante din cadrul BNM. Nu cunoaște pe nume persoanele care au verificat deschiderea conturilor corespondente în cadrul controalelor la Moldincombank în perioada 2011-2014. Personal nu a verificat deschiderea conturilor corespondente, nu a examinat documentele primare care au stat la baza constatărilor din cadrul rapoartelor. BNM-ul de asemenea este entitatea raportoare pe lângă faptul că este organ de supraveghere care este obligat conform legislației în vigoare să raporteze la serviciul combaterii spălării banilor orice tranzacție limitată sau suspectă în cadrul operațiunilor efectuate cu clienții săi. În perioada 2011-2014 nu cunoaște cine erau membrii în componența consiliului de administrație al BNM care au luat decizia cu privire la examinarea controlalelor efectuate în această perioadă la Moldincombank. Nu ține minte dacă a participat sau nu la ședințele consiliului de administrație care au examinat rapoartele de control efectuate la Moldincombank. În legătură cu controalele la Moldincombank nu cunoaște cine semna, cine completa procesele verbale și hotărârile ale consiliului de administrație a BNM. În perioada 2011-2013 față de Moldincombank au fost aplicate sancțiuni conform celor declarate anterior în declarații. Sancțiunile care au fost aplicate erau diverse de la prescripție pînă la amendă. Prescripția este o sancțiune conform legii. Nu ține minte anul concret, dar îi pare că în perioada 2011-2014 Moldincombank a atacat hotărârea BNM-ului cu privire la sancțiunea aplicată de BNM. Nu cunoaște fapte de modificare a rapoartelor și hotărârilor BNM cu privire la Moldincombank în perioada 2011-2014. Nu cunoaște procedura de petrecere a ședințelor consiliului de administrație a BNM din perioada 2011-2014. În perioada 2011-2014 aferent controalelor care au fost efectuate la Moldincombank nu a primit indicații de la persoane cu funcții erarhic superioare. În cadrul controalelor care se efectuau în

perioada 2011-2014 participau mai multe subdiviziuni ale BNM, dintre care: Departamentul reglementare și supraveghere bancară, departamentul tehnologii informaționale, departamentul contabilitate, departamentul sisteme de plăți, departamentul operațiuni valutare, puteau fi și altele. După câte își amintește controalele efectuate în 2011-2014 la Moldincombank nu a avut obiecții din partea echipei de control cu privire la îngrădirea dreptului de acces la informație, iar cu privire la faptul că Moldincombank n-a prezentat în întregime informații în cadrul controalelor nu se poate exprima.

La ședința de judecată fixată pentru data de 16.02.2018 ora 12.00, 16.03.2018 ora 14.00, inculpatul Dohotaru Matei ***** nu s-a prezentat, ședințele fiind amânate din motivul neprezentării inculpatului. Conform informației prezentate de către procuror din baza de date ACCES, inculpatul este plecat peste hotarele Republicii Moldova cunoscând despre data și locul desfășurării ședințelor de judecată, ședințele fiind amânate din motivul neprezentării inculpatului. Prin încheierea instanței din 22.03.2018 s-a admis demersul procurorului, demersul procurorului privind anunțarea în căutare în privința lui Dohotaru Matei ***** și a fost inițiat dosarul de căutare nr.2018010156. Iar prin încheierea instanței din 11.12.2020 s-a dispus încetarea investigațiilor de căutare intentate în privința acestuia cu obligarea de a se prezenta în fața instanței.

Prin încheierea instanței de judecată din 14.09.2018 în conformitate cu prevederile art.321 alin.(2) pct.3) CPP s-a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului Dohotaru Matei ***** ei cu participarea obligatorie a apărătorului, avocatului Igor Tuhari. De asemenea prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 24 din 17.10.2019, art.329 alin. (2) lit. b) din CP a fost declarat neconstituțional, în conformitate cu art. 321 alin.(2) pct. 3 CPP s-a admis cererea inculpatei Tabârță Emma privind desfășurarea examinării cauzei în absența sa.

Apărătorul, avocatul Inna Soțchi în interesele inculpatei Emma Tabârță în cadrul ședinței de judecată a prezentat explicațiile acesteia în formă scrisă. Astfel conform declarațiilor menționează că, la 09.10.2008 în temeiul Hotărârii Parlamentului RM nr. 202-XVI și a ordinului nr. 212-c emis de Guvernatorul Băncii Naționale a Moldovei (în continuare BNM) a fost numită în calitate de viceguvernator și membru al Consiliului de Administrație (în continuare CA) al BNM. Potrivit art. 23 alin. (6) al Legii cu privire la BNM membru al CA poate fi o persoană care are o reputație ireproșabilă și o experiență de muncă de 10 ani în domeniul financiar. Aceste condiții le-a îndeplinit pe întreaga perioadă a activității sale în cadrul autorității respective. În perioada activității sale în calitate de viceguvernator și de membru al CA al BNM, nu a fost vreodată cercetată sau sancționată disciplinar. În anul 2011 a fost decorată cu ordinul „Gloria Muncii”. Distanța a fost acordată la propunerea Guvernatorului BNM, pentru activitate prodigioasă în domeniul financiar - bancar, contribuție substanțială la crearea și dezvoltarea sistemului bancar al Republicii Moldova. Astfel începând cu anul 2008, împreună cu alți 2 viceguvernatori, primul - viceguvernator al BNM (vicepreședintele CA) și Guvernatorul BNM (președintele CA) a făcut parte din CA al BNM. Acest organ este unul colegial, toate deciziile sunt adoptate prin votul membrilor CA. Ședințele CA pot avea caracter secret. În perioada 2008-2014 a patronat activitatea Departamentului de Reglementare și Supraveghere Bancară (în continuare DRSB). Începând cu 8.12.2014 potrivit pct. 3 din ordinul nr. 287 aprobat de Guvernatorul BNM i s-au atribuit spre patronare subdiviziunile, Departamentul tehnologii Informaționale, Departamentul planificare strategică și organizare, Departamentul Administrare și Achiziții, iar departamentul patronat anterior a fost atribuit unui alt membru al CA. La 24.03.2015 Guvernatorul BNM în plenul Parlamentului a propus destituirea sa din funcția de viceguvernator al BNM și membru al CA al BNM, iar Parlamentul RM a aprobat Hotărârea privind destituirea subsemnatei din funcțiile respective. Cu referire la cauza penală nr. 2016978113 în temeiul căreia i-a fost înaintată învinuirea privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod Penal vina nu o recunoaște, consideră că și-a îndeplinit obligațiile funcției în mod corespunzător, pe perioadă activității sale a respectat și îndeplinit corespunzător atribuțiile. Astfel, învinuirile care îi sunt imputate le consideră neîntemeiate și consideră că în temeiul art.390 alin.(1) CPP instanța de judecată urmează să pronunțe o sentință de achitare. CA în temeiul art. 26 din legea BNM deține un șir de competențe printre care adoptă actele normative de aplicare generală ale Băncii Naționale, examinează, după caz, rezultatele controalelor efectuate la bănci și unități de schimb valutar, adoptă

hotărârile aferente acestora. Învinuirea înaintată nu corespunde adevărului după cum urmează: CA în temeiul art. 26 din legea BNM deține un șir de competențe printre care adoptă actele normative de aplicare generală ale Băncii Naționale, examinează, după caz, rezultatele controalelor efectuate la bănci și unități de schimb valutar, adoptă hotărârile aferente acestora în calitate de membru al CA a îndeplinit în mod corespunzător aceste obligații. În ceea ce privește obligația de adoptare a cadrului regulator/normativ în perioada de referință a inițiat și participat la elaborarea următoarelor modificări legale și regulamente ce țin de prevenirea combaterii spălării banilor și finanțării terorismului: Modificarea Legii nr. 190/26.07.2007 și anume acordarea BNM dreptului de a emite acte normative și nu doar recomandări (din 07.04.2011); Elaborarea Regulamentului privind activitatea băncilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, aprobat prin HCA al BNM nr. 172 din 04.08.2011; Elaborarea Recomandărilor nr. 96 din 05.05.2011 cu privire la abordarea bazată pe risc a clienților de către bănci în vederea prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului; Elaborarea Recomandărilor nr. 256 din 19.12.2013 cu privire la monitorizarea de către bănci a tranzacțiilor și activităților clienților în vederea prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului; Elaborarea Recomandărilor nr. 42 din 27.02.2014 cu privire la stabilirea relațiilor transfrontaliere în contextul legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului; Elaborarea Recomandărilor nr. 147 din 31.07.2014 cu privire la identificarea beneficiarului efectiv. Potrivit art. 10 din Legea nr. 190 din 26.07.2007 în redacția anului 2011 organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, printre care și BNM în limitele competenței lor, „aprobă recomandări, verifică și monitorizează aplicarea prevederilor” legii respective referitor la respectarea exigențelor față de culegerea, înregistrarea, păstrarea, identificarea și prezentarea de informații privind efectuarea tranzacțiilor, precum și la executarea măsurilor și procedurilor aferente controlului intern. Astfel la 28.01.2010 în calitate de membru a CA a votat Hotărârea nr. 17 prin care CA al BNM a sancționat BC „Moldincombank” SA cu o amendă în mărime de 1 509 547,74 MDL și a atenționat membrii consiliului BC „Moldincombank” SA despre încălcările în domeniul combaterii spălării banilor. Această hotărâre a fost contestată în instanțele de judecată de către unii acționari ai băncii. Prima instanță a constatat că BNM nu era în drept să aplice sancțiuni băncii pentru nerespectarea recomandărilor emise de către BNM, întrucât acestea nu au un caracter obligatoriu. După acest caz, a propus modificarea legii BNM. Astfel, în temeiul legii nr.33 din 06.03.2012 a fost modificat conținutul art. 11 din legea BNM. În așa mod BNM este în drept să emită hotărâri, regulamente, instrucțiuni și ordonanțe care sunt obligatorii pentru persoanele terțe. La fel la inițiativa sa și departamentului pe care l-a condus a fost completat art.38 alin 2 din Legea Instituțiilor financiare care permite BNM să aplice sancțiuni deținătorilor direcți și indirecti de cote de participare în capitalul social al băncii și administratorilor pentru neîndeplinirea deciziei de sistare a tranzacției emise de organul investit cu atribuții de prevenire și de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului au fost incluse în lege la inițiativa BNM, care a urmărit sancționarea persoanelor vinovate de executarea necorespunzătoare a atribuțiilor. În perioada de referință a îndeplinit în mod corespunzător sarcinile atribuite în calitate de viceguvernator în ceea ce privește reglementare legislativă mai cu seamă domeniul combaterii spălării banilor. Cât despre învinuire cu privire la pretinsele fapte precum că „nu a înaintat careva propuneri de aplicare a cărorva sancțiuni, sub formă de amendă, de schimbare a administratorului sau retragerea licenței chiar dacă legislația prevede în calitate de sancțiune a băncii pentru activitate de spălare a banilor - retragerea licenței”, consideră că este abuzivă și neîntemeiată. În temeiul legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548 din 21.07.1995 în vigoare în perioada 2011-2014 (în continuare Legea BNM) Consiliul de Administrație (CA) este alcătuit din cinci membri după cum urmează Guvernatorul Băncii Naționale în calitate de președinte a Consiliului, primul-viceguvernator al Băncii Naționale în calitate de vicepreședinte al Consiliului și trei viceguvernatori ai Băncii Naționale. A avut calitate de viceguvernator. În exercitarea atribuțiilor sale CA examinează rapoarte privind situația economică și monetară a statului. În acest scop vicepreședintele Consiliului asigură prezentarea periodică a rapoartelor de către departamente, direcții și secții cu privire la administrarea și executarea operațiunilor Băncii Naționale, realizarea și reglementarea politicii monetare, starea sistemului financiar, inclusiv a băncilor, situația pieței financiare și valutare, alte rapoarte, la decizia Consiliului. Astfel, doar prin votul consiliului sau la decizia vicepreședintelui CA, care era primul - viceguvernator CA putea decide

depunerea prezentării unor rapoarte suplimentare spre examinare. Subsemnata în mod unilateral nu era abilitată să aprobe asemenea decizii. La fel, ședințele CA se convoacă de Guvernator cel puțin o dată pe lună. Ședințele pot fi convocate și la cererea în scris a 3 membri ai Consiliului. Fiecare membru al Consiliului de administrație are dreptul la un vot. Ședința este deliberativă dacă la ea sunt prezenți mai mult de jumătate din membrii activi ai Consiliului, inclusiv Guvernatorul sau primul-viceguvernator. Hotărârile Consiliului se adoptă cu majoritatea simplă de voturi ale membrilor lui prezenți la ședință, dreptul la vot aparține numai acelor membri ai Consiliului care sau prezentat la ședință în caz de paritate a voturilor votul președintelui ședinței este decisiv. În temeiul legii în calitate de viceguvernator nu avea atribuții legale de a decide în mod unilateral: Convocarea CA al BNM (care era organul abilitat de a aplica sancțiuni); De a decide tipul și cuantumul sancțiunii aplicate; De a decide retragerea licenței sau schimbarea administratorului. Prin urmare este ilegală învinuirea de faptul că nu a aplicat anumite sancțiuni Băncii comerciale, pe motiv că în temeiul legii acest mecanism este reglementat și atribuit exclusiv CA care este un organ colegial. Potrivit art. 75 din legea BNM constatarea faptelor ce constituie încălcări la băncile comerciale este sarcina personalului Băncii Naționale sau a experților contabili, contabilii autorizați și alți specialiști calificați antrenați în acest scop de Banca Națională, în baza rapoartelor și a altor date prezentate potrivit legii și actelor normative ale Băncii Naționale sau la solicitarea expresă scrisă a Băncii Naționale (control din oficiu) ori în cursul inspecțiilor desfășurate la sediile băncii/unității de schimb valutar (control pe teren). Constatarea încălcărilor se face, după caz, prin studiere și analiză a actelor de constituire, a regulamentelor și politicilor interne, a rapoartelor și dărilor de seamă, a actelor interne întocmite ca rezultat al operațiunilor efectuate, a actelor de evidență contabilă, a actelor de afaceri cu caracter extern și intern (contracte, certificate, procese-verbale, cereri, note informative etc.), inclusiv referitoare la acționarii (asociații), beneficiarii efectivi, clienții, contragenții persoanei supuse controlului, a altor documente și date, pe suport de hârtie și/sau în formă electronică. Controlul pe teren se efectuează în temeiul unei decizii scrise a Băncii Naționale, care conține: numărul și data deciziei; denumirea și sediul persoanei supuse controlului; tipul controlului (complex, tematic etc.); după caz, perioada activității supusă controlului (cu excepția controlului asupra lichidării încălcărilor constatate anterior); data începerii controlului; numele, prenumele inspectorilor împuterniciți să efectueze controlul; funcția, numele, prenumele și semnătura persoanei care a emis decizia. Activând în calitate de viceguvernator al BNM în perioada de referință s-a ghidat cu strictețe de aceste norme legale. Astfel, cu privire la presupusele acțiuni de spălare de bani efectuate de către organele de conducere ale BC „Moldincombank” SA poate să declare următoarele: în calitate de viceguvernator al BNM și membru al Consiliului de Administrație a votat de fiecare dată deciziile privind efectuarea controlului la BC „Moldincombank” SA. Aceste controale au fost efectuate anual de către specialiștii autorizați ai BNM. După efectuarea acestor controale Consiliului de Administrație îi erau prezentate rapoartele privind rezultatele controlului. Împreună cu ceilalți colegi din Consiliul, care este un organ colegial, a discutat rezultatele obținute și a adoptat următoarele hotărâri: La 16.09.2010 a votat Hotărârea nr. 179 prin care BNM a avertizat membrii Consiliului și Organului Executiv al BC „Moldincombank” SA asupra necesității înlăturării și neadmiterii încălcărilor și neajunsurilor în activitate, constatate în cadrul controlului complex, inclusiv în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. La 11.11.2011 a votat Hotărârea nr.247 prin care BNM a stabilit încălcările în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Astfel, BC „Moldincombank” SA i-au fost acordate termene exprese în vederea remedierii acestor încălcări. La 1.11.2012 a votat hotărârea nr. 254 prin care BNM a stabilit încălcările în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Astfel, BC „Moldincombank” SA i-au fost acordate termene exprese în vederea remedierii acestor încălcări. La 27.12.2013 a votat hotărârea nr. 279 prin care BNM a stabilit încălcările în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Astfel, BC „Moldincombank” SA i-au fost acordate termene exprese în vederea remedierii acestor încălcări. La 10.06.2014 a votat Hotărârea nr.132 prin care BC „Moldincombank” SA a fost sancționată cu amendă în mărime de 2 000 000 MDL, iar membrii Comitetului de administrație ai băncii au fost sancționați cu avertisment. Copia raportului privind rezultatele de control au fost expediate în adresa Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din Cadrul CNA. Suplimentar, în cadrul CNA a fost organizată o ședință la care au participat reprezentanții mai multor instituții din stat precum

SIS, IFPS, BNM, PG, CNPF Ministerul Justiției și alte autorități la care am discutat modul de executare a hotărârilor judecătorești prin intermediul BC „Moldincombank” SA. Cu privire la ultima hotărâre, în proiectul acesteia sancțiunea propusă a fost mai mare decât cea aprobată de către CA după ce a fost avizată de către Departamentul juridic din cadrul BNM. După examinarea rapoartelor de control Consiliul BNM a sancționat banca pentru încălcările admise. Tipul sancțiunilor a fost discutat și adoptat prin vot de către toți membrii consiliului care prin hotărârile sus-menționate a sancționat banca, potrivit art. 11 din Legea BNM actele BNM nu pot fi supuse controlului de oportunitate, inclusiv și hotărârile în cauză, acest fapt este catalogat drept o imixtiune în activitatea BNM. Conform art.38 din Legea privind instituțiile financiare dacă BNM constată că banca (instituția financiară), acționarii sau administratorii ei au încălcat legea, actele normative ale Băncii Naționale, condițiile de licențiere sau cerințele autorizației, permisiunii, aprobării, confirmării (denumite în continuare autorizație), obligațiile fiduciare, obligațiile prevăzute de legislația privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, al căror control al respectării ține de competența Băncii Naționale, Banca Națională poate aplica următoarele sancțiuni: emite un avertisment; aplică și percepe incontestabil amendă băncii (instituției financiare) pînă la 5% din capitalul băncii (instituției financiare) și/sau deținătorilor direcți și indirecti de cote de participare în capitalul social al băncii pînă la 100% din mărimea cotei de participare în capitalul social al băncii calculată la valoarea nominală și/sau administratorilor în mărime de la 1 la 100 de salarii medii ale administratorului sancționat, pentru ultimele 12 luni, care includ toate beneficiile (suplimente, prime și alte adaosuri la salariul de funcție), inclusiv pentru neîndeplinirea deciziei de sistare a tranzacției emise de organul investit cu atribuții de prevenire și de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului; retrage confirmarea dată administratorilor băncii (instituției financiare); limita sau suspenda activitatea băncii (instituției financiare); retrage licența sau autorizația. Prin urmare în lege și actele normative subordonate acesteia nu există instituită o obligație sau un mijloc de apreciere fixă care ar deduce obligația BNM de a aplica sancțiunea maximă, de dispune schimbarea administratorului sau de a retrage licența băncii comerciale dacă aceasta nu a implementat toate obligațiile prevăzute de legislația privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Abia la 21 mai 2020 a fost aprobată Legea nr. 75 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor. Cu toate acestea BNM a derogat un șir de prevederi din legea respectivă cum ar fi , art.6 alin.(1), (2) și (4), art.7 alin.(4), (5) și (6), art.10 alin.(2) art.26, 27 și 28 pentru a putea aplica sancțiunile în temeiul legislației speciale privind supravegherea bancară. Mai mult ca atât, băncile nu sunt obligate să raporteze către BNM tranzacțiile pe care le efectuează. în temeiul art. 8 alin 3 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 190-XVI din 26.07.2007 și a Hotărârii Nr. 172 din 04.08.2011 cu privire la aprobarea Regulamentului privind activitatea băncilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului: „Datele privind activitățile sau tranzacțiile realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare ce echivalează sau depășește 500 de mii de lei, sînt indicate într-un formular special, ce se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor cel tîrziu la data de 15 a lunii imediat următoare lunii de gestiune.” Aceste tranzacții au fost raportate către SPCSB. BNM nu dispune de mecanisme și pârghii de monitorizare online a unor asemenea tipuri de tranzacții, această instituție nu are atribuții de investigație. Potrivit legislației la decizia Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, entitățile raportoare sînt obligate să sisteze executarea activităților sau tranzacțiilor suspecte pe un termen indicat în decizie, dar nu mai mare de 5 zile lucrătoare. Dacă acest termen este insuficient, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, înainte de expirarea lui, prin demers motivat, solicită judecătorului de instrucție prelungirea termenului de sistare a activităților sau a tranzacțiilor suspecte. La expirarea termenului de 5 zile lucrătoare din data emiterii deciziei, entitatea raportoare este obligată să execute tranzacția sistată nu mai tîrziu de ziua lucrătoare imediat următoare zilei în care expiră termenul de sistare. Prin urmare unica instituție abilitată să stopeze efectuarea tranzacțiilor care se pretind ilegale era SPCSB. Potrivit art. 401 din Codul contravențional al RM în vigoare în perioada 2011-2014, contravențiile în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului erau investigate și constatate de către Serviciul pentru Combaterea Spălării banilor și Finanțării Terorismului din cadrul CNA. Potrivit răspunsului nr. 4583 din 9.09.2016 oferit BC „Moldincombank” SA tranzacțiile menționate în ordonanța de învinuire care se

pretinde că au avut loc în perioada anilor 2011-2014 în număr total de 14915 tranzacții au fost raportate SPCSB. Astfel dacă au existat anumite încălcări, acestea urmau să fie constatate și sancționate în modul corespunzător. Chiar și după ce și-a încetat activitatea în cadrul BNM la 24.09.2015 Consiliul de administrație al BNM a votat o Hotărâre similară prin care acordă BC „Moldincombank” SA termene exprese în vederea remedierii acestor încălcărilor în domeniul combaterii spălării banilor. Referitor la executarea încheierilor executorilor judecătorești Mocan Svetlana, Zmeu Nicolae și George Boțan din contul mijloacelor financiare de pe conturile anumitor persoane fizice și juridice din Federația Rusă care se deservesc la bănci din Federația Rusă cu conturi corespondente în BC „Moldincombank” SA declară următoarele: în calitate de viceguvernator al BNM și în calitate de membru al Consiliului de administrație al BNM nu deținea competențe legale de a împiedica executarea unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile. Potrivit legii nu era în drept să pună la îndoială legalitatea actului judecătorec, atâta timp cât acesta era în vigoare. Dacă s-a fi opus executării acestor ordonanțe judecătorești devenite definitive și irevocabile urma a fi învinuită de depășirea atribuțiilor de serviciu, iar în temeiul art. 320 CP sa fie acuzată de neexecutarea hotărârii instanței de judecată. BNM la acel moment și nici în prezent nu deține pârghii legale de a stopa sau interzice efectuarea anumitor tranzacții de către bănci. Potrivit art. 38 din legea instituțiilor financiare, unica posibilitate de a stopa activitatea unei bănci este retragerea licenței. Această sancțiune este una extremă, iar dacă BNM ar fi aplicat aceasta sancțiune acest fapt ar fi dus la consecințe nefavorabile și ar fi destabilizat întregul sistem bancar din Republica Moldova. Asemenea sancțiune nu putea fi aplicată de ea în mod individual, dar urma să fie discutată la consiliu. Pe parcursul activității sale a reacționat la orice posibile încălcări din partea organelor de conducere ale băncilor. Astfel, la 06.05.2011 a semnat una din scrisorile de avertisment în adresa președintelui băncii BC „Moldincombank” SA. Prin scrisoarea nr. 09-02214/11/238 din 01.02.2011 adresată BC „Moldincombank” SA a atenționat BC că „activitatea sa fie în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la sistemele de control intern a băncii și să asigure metode adecvate de evaluare și dirijare a riscurilor aferente activității sale în vederea evitării implicării băncii în riscuri excesive.” Prin scrisoarea 09-2214/37/1328 din 20.05.2011 adresată BC „Moldincombank” SA - a solicitat clasificarea portofoliului. Prin scrisoarea 09-2214/66/2442 din 3.08.2011 adresată BC „Moldincombank” SA - în temeiul scrisorii pentru management expediata de către Grand Thorton Audit SRL a solicitat ca modificările privind controlul intern, să fie îndeplinite în termeni restrânși. Prin scrisoarea 09-2214/110/3574 din 18.11.2011 BNM adresată BC „Moldincombank” SA a solicitat pina la 30.11.2011 clasificarea portofoliului de credite si formarea reducerilor pentru pierderi la credite. Prin scrisoarea 09-02214/14/1441 din 10.05.2012 adresată BC „Moldincombank” SA a atenționat banca asupra neadmiterii majorării expunerii băncii față de persoanele efiliate și întreprinderii măsurilor în vederea încălcării excesive a băncii în riscuri aferente. Prin scrisoarea 09-02214/37/2132 din 9.07.2012 adresată BC „Moldincombank” SA în temeiul scrisorii pentru management expediata de către Grand Thorton Audit SRL audit pentru 2012 a solicitat ca modificările privind controlul intern recomandate inclusiv si pentru anul 2011 să fie implementate. Prin scrisoarea 09-02214/53/2556 din 17.08.2012 adresată BC „Moldincombank” SA - BNM a solicitat pina pe 31.08.2012 clasificarea portofoliului de credite conform regulamentului. Prin scrisoarea 09-02214/29/2207 din 22.07.2013 adresată BC „Moldincombank” SA în temeiul scrisorii pentru management expediata de către Grand Thorton Audit SRL audit pentru 2012 implementarea recomandărilor aferente activității băncii în anul 2012. Prin scrisoarea 09-02214/71/3672 din 13.12.2013 adresată BC „Moldincombank” SA privind un business plan pentru anii 2014-2016. Prin scrisoarea 09-02214/50/2462 din 15.08.2013 adresată BC „Moldincombank” SA sau constatat divergențe la reflectarea soldului creditelor. Prin scrisoarea 09-02214/49/2539 din 22.07.2014 adresată BC „Moldincombank” SA a solicitat explicație pe marginea modificarea datei scadentei fără prezentarea unui acord de prelungire. Prin scrisoarea 09-02214/49/2539 din 22.07.2014 adresată BC „Moldincombank” SA a constatat că Grand Thorton Audit SRL a prezentat cu intirziere raportul de audit către BNM, care refuza comania respectiva in calitate de auditor pe motiv că nu a fost auditat sistemul de plăți. Prin scrisoarea 09-02214/69/2564 din 23.07.2014 adresată BC „Moldincombank” SA a solicitat fiecărui membru al consiliului, organ executiv, contabil șef, administrator sa semneze declarația pe proprie răspundere. Prin scrisoarea 09-02214/81/2926 din

25.08.2014 adresată BC „Moldincombank” SA a solicita repetat completarea declarației pe proprie răspundere. La 26.02.2014 a expediat adresa Centrului Național Anticorupție scrisoarea cu nr. 0903213/5 prin care a propus modificarea și ajustarea legii cu privire la Combaterea Spălării banilor conform rigorilor înaintate de către Comitetul de experți ai Consiliului Europei în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului - MONEYVAL. La 24.11.14 a expediat în adresa Centrului Național Anticorupție scrisoarea cu nr. 0903213/5 prin care a propus modificarea și ajustarea legii cu privire la Combaterea Spălării banilor conform rigorilor internaționale care se conțin în special în Recomandările 40FAFT-GAFI. A fost responsabilă de modificarea cadrului legislativ în vederea implementării standardelor sus-menționate și a executat corespunzător aceste sarcini. Astfel, BNM a fost unica autoritate din RM care a implementat în mod corespunzător aceste standarde, fapt confirmat de Comitetul de experți ai Consiliului Europei în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului - MONEYVAL. Mai mult ca atât conform art. 35 alin. (1) al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548-XIII din 21.07.1995 prin care Banca Națională, membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale, lichidatorul desemnat de aceasta, precum și personalul acesteia nu răspund civil, administrativ sau penal pentru actele sau faptele îndeplinite ori pentru omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin legea Băncii Naționale, inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, cu excepția cazurilor în care instanțele judecătorești constată îndeplinirea sau omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, cu rea-credință, a oricărui act sau fapt legat de exercitarea atribuțiilor Băncii Naționale, care a cauzat prejudicii unor terți. În temeiul celor declarate mai sus consider ca și-a îndeplinit în mod corespunzător atribuțiile de serviciu, astfel în cauza penală nr. 2016978113 în temeiul căreia a fost înaintată învinuirea privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod Penal urmează să fie pronunțată o senșință de achitare în temeiul art. 390 alin. (1) Ipct.(1) CPP al RM, consideră că prin asemenea cauze penale se efectuează presiune asupra sa, iar BNM și personalul angajat pierde din autonomie, independență și imparțialitate.

Astfel, fiind recunoscut și audiat în calitate de bănuț și învinuit, Dohotaru Matei ***** a declarat că în atribuțiile de serviciu care îi reveneau în perioada 04.07.2011-09.10.2013 nu se regăseau cele prevăzute la art.10 alin.(4) lit.d) al legii nr.190 din 26.07.2007 și anume ”să identifice posibilitățile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului ale entităților raportoare, să întreprindă, după caz, măsuri suplimentare pentru prevenirea folosirii ilegale a acestora și să informeze entitățile raportoare despre eventualele abuzuri”. Respectiv, nu a putut să neglijeze ceea de ce nu a fost responsabil. În perioada 01.01.2011-30.06.2012 a fost scutit în totalitate, prin Ordinul Guvernatorului BNM, de obligațiunile care îi reveneau conform poziției deținute, ținând cont de numirea în calitate de manager-adjunct al proiectului SIRBNM. Astfel, în perioada respectivă nu a exercitat funcția de șef-adjunct al Direcției control bancar și monitorizarea activităților de prevenire și combarere a spălării banilor. Atribuțiile care i-au fost atribuite în calitate de manager-adjunct al proiectului SIRBNM au fost exercitate fără neglijență fapt pentru care a fost premiat de către BNM la finalul proiectului, iar însuși proiectul SIRBNM a fost premiat la un concurs internațional. Respectiv, afirmația precum că în perioada sus-menționată a neglijat atribuțiile de serviciu nu corespund adevărului și nu au fost probate. Ulterior, a fost numit în calitate de manager de proiect privind impelmentarea registrului riscului de credit. Conform fișei postului șefului-adjunct al Direcției control bancar și monitorizarea activităților de prevenire și combarere a spălării banilor, acesta nu raporteaza direct directorului de departament ci doar șefului de Direcție control bancar și monitorizarea activităților de prevenire și combarere a spălării banilor. Astfel, chiar și în condițiile unei eventuale exercitări a atribuțiilor șefului-adjunct al Direcției control bancar și monitorizarea activităților de prevenire și combarere a spălării banilor, afirmația ”de comun acord cu Țurcanu Vladimir” - care exercita la acel moment funcția de director de departament, este lipsită de temei. Comunicarea între Direcția control bancar și monitorizarea activităților de prevenire și combarere a spălării banilor și directorul de departament se realiza de către șeful de direcție. De asemenea, nu există legătură causală între atribuțiile de serviciu pe care le exercita în perioada respectivă și încălcările comise de către BC ”Moldindconbank” SA. Astfel, în perioada respectivă nu a activat în cadrul BC ”Moldindconbank” SA și nu a avut ca atribuții de serviciu verificarea identității beneficiarului efectiv, acumularea de documente

justificative sau raportarea la SPCSB. Concomitent, conform art. 13 (2) din Legea instituțiilor financiare ”băncile dispun de independență juridică, operațională, financiară și administrativă față de orice persoană, inclusiv față de Banca Națională”. Respectiv, nu a putut să verifice identitatea beneficiarului efectiv, acumularea de documente justificative sau raportarea la SPCSB în locul BC ”Moldindconbank” SA. Suplimentar, a accentuat că nu au fost menționate și ulterior probate acțiunile sau inacțiunile sale concrete care au fost calificate ca și neglijență de serviciu care au dus la încălcarea de către BC ”Moldindconbank” SA a Legii nr.190 din 26.07.2007. În final, conform prevederilor art. 35 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei ”Banca Națională, membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale, lichidatorul desemnat de aceasta, precum și personalul acesteia nu răspund civil, administrativ sau penal pentru actele sau faptele îndeplinite ori pentru omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale, inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, cu excepția cazurilor în care instanțele judecătorești constată îndeplinirea sau omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, cu rea-credință, a oricărui act sau fapt legat de exercitarea atribuțiilor Băncii Naționale, care a cauzat prejudicii unor terți.”. Respectiv, pentru intentarea dosarului penal, pe lângă prezentarea acțiunilor care au fost calificate ca și neglijență de serviciu urmează a fi prezentate și probe care demonstrează rea-credința în acțiunile respective. Or, acțiunile pentru care a fost premiat la nivel național și internațional nu se încadrează în definiția de rea-credință. Pentru aplicarea sancțiunilor împotriva unei bănci urmează fi întrunite cerințele prevăzute în Legea instituțiilor financiare în acest sens. În acest sens pentru aplicarea sancțiunii de retragere a licenței urmează a fi identificate deficiențe grave legate de capitalul băncii sau lichiditate. În cazul BC ”Moldindconbank” SA, pe parcursul perioadei respective, nu au fost identificate încălcări care ar declanșa necesitatea retragerii licenței. Aplicarea sancțiunilor împotriva băncilor se decide de către Consiliul de Administrație (Comitetul Executiv) al BNM în baza raportului prezentat de către Departamentul de supraveghere bancară. În cazul aplicării altor tipuri de sancțiuni precum amendă sau avertisment se ține cont de gravitatea încălcărilor identificate și probate. Din informația pe care o deține, la executarea de către bancă a titlurilor executorii emise de instanțele din RM nu au fost identificate abateri grave. Deși tranzacțiile ipotetic trezeau suspiciuni de spălare de bani sarcina BNM era de a verifica dacă a fost că respectă întocmai legislația în vigoare și anume raportarea tuturor acestor tranzacții către SPCSB. Pentru încălcările constatate de BNM în cadrul controlului din 2014 BNM a aplicat sancțiune sub formă de amendă (2 mil. lei) sancțiune care a fost contestată de către bancă în instanța de judecată. La fel a menționat că în cadrul controalelor efectuate niciodată nu a fost responsabil de verificarea pe segmentul spălării banilor, mereu s-a ocupat de verificarea creditelor. Totodată a comunicat că practic nu au existat temeuri de a propune retragerea licenței, deoarece toate tranzacțiile invocate ca reprezentând spălări de bani nu puteau fi catalogate astfel la acel moment, acestea fiind raportate la SPCSB cât și existau titluri executorii care practic confirmau legalitatea acestora. În cazul neexecutării acestora practic banca se expunea riscurilor de a fi atacată în instanța de judecată pentru neexecutare. Chiar dacă apăreau niște suspiciuni despre fictivitatea tranzacțiilor, nu existau temeuri de a nu le executa din momentul în care erau raportate la SPCSB și erau și hotărâri judecătorești și titluri executorii. Ipotetic pentru inițierea procedurii de retragere a licenței trebuia o constatare că tranzacțiile respective reprezintă spălare de bani sau că banii provin dintr-o crimă predicat, constatare care putea fi făcută doar de SPCSB și doar atunci ipotetic ar fi putut fi inițiată procedura de retragere a licenței. Însă la acel moment Moldincombanc reprezenta a 2 cea mai mare bancă din Republica Moldova și retragerea licenței cu certitudine ar fi destabilizat grav stabilitatea economică a țării, consecințele ar fi putut fi dezastruoase. Remarcă că în cazul implicării băncii în spălări de bani se poate de retras licența, dar numai în condițiile când se cunoaște cu certitudine și există probe că tranzacțiile pot fi catalogate ca spălare de bani (însă BNM nu constată acest fapt), deoarece în caz contrar BNM poate fi atrasă la răspundere pentru retragerea ilegală a licenței și să răspundă financiar pentru consecințele provocate. În conformitate cu legea nu este prevăzută o cuantificare a ce reprezintă spălări de bani sau suma care ar trebui să ducă implicit la retragerea licenței fapt care face această prevedere dificil aplicabilă. În toate cazurile pînă în prezent când a fost retrasă licența a fost retrasă din 2 condiții, insuficiența capitalului social sau a lichidităților, deoarece legea foarte clar stabilește criteriile respective. De asemenea a menționat că niciodată nu a primit careva indicații sau

nu a fost influențat de cineva din superiorii săi în vederea efectuării unui control mai lejer sau a reflectării sub aspect mai pozitiv a situației economice de la BC Moldindconbank.

Procurorul la baza învinuirii în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit.b) din Codul penal a pus următoarele probe materiale:

- Proces-verbal de cercetare din 08.02.2017. Prin acest proces-verbal au fost cercetate informațiile și documentele solicitate prin demersul Procuraturii Anticorupție nr. 5712 din 08.08.2016, primite conform scrisorii nr. 4583 din 09.09.2016 al BC „Moldindconbank” SA. Prin cercetarea lor s-a stabilit: Tranzacțiile privind încasarea mijloacelor bănești în conturile executorilor judecătorești: Mocan Svetlana, Zmeu Nicolae, Buzadji Olga, Boțan George, Chihai Anatolie, în baza încheierilor executorilor și a ordonanțelor judecătorești, care au avut loc în perioada anilor 2011-2014 au fost raportate către Serviciul Prevenire și Combatere a Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție în conformitate cu prevederile Legii nr. 190-XVI din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și conform prevederilor Regulamentului nr. 172 din 04.08.2011 privind activitatea băncilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Astfel, s-a stabilit că BC „Moldindconbank” SA a raportat 14 915 tranzacții reprezentate pe 866 de file. Informația prezentată de Bancă este prezentată pentru fiecare tranzacție în parte indicându-se descifrarea datei, subdiviziunea responsabilă, modalitatea de transmitere, motivul raportării, conținutul, confirmarea recepționării de către CNA. Prin cercetarea informației prezentate de BC „Moldindconbank” SA ce se referă la măsurile întreprinse de către Bancă ca urmare a Hotărârilor Consiliului de Administrație a BNM precum și a scrisorilor BNM, s-a stabilit că în scrisorile sau hotărârile prezentate BC "Moldindconbank" SA în perioada anilor 2011-2013 cu privire la rezultatele controalelor tematice, efectuate de BNM, nu figurau și nu au fost comunicate BC „MICB” SA existența oricăror încălcări, constatate de BNM referitor la tranzacțiile privind încasarea mijloacelor bănești în conturile unor executori judecătorești în baza încheierilor executorilor și a ordonanțelor judecătorești. Totodată, referitor la Hotărârea Consiliului de administrație a BNM nr. 132 din 10.07.2014 ce se referă la rezultatele controlului tematic efectuat la BC „MICB” SA în perioada 03.03-19.05.2014, s-a stabilit că de către Consiliul Băncii la 31.07.2014 a fost aprobat planul de măsuri în vederea înlăturării încălcărilor depistate de BNM.

- Proces-verbal de cercetare din 08.02.2017. Prin acest proces-verbal au fost cercetate informațiile și documentele solicitate prin demersul Procuraturii Anticorupție nr. 5908 din 15.08.2016, primite conform scrisorii nr. 09-02113/74/3280 din 26.08.2016 al Băncii Naționale a Moldovei. Prin cercetarea lor s-a stabilit: Prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM (în continuare - HCA) nr. 17 din 28.01.2010 „Cu privire la rezultatele controlului tematic efectuat la BC „Moldindconbank” SA în perioada 16-18 ianuarie 2010”, BNM a atenționat banca asupra neadmiterii în viitor a încălcărilor și neajunsurilor constatate, precum și a aplicat amendă băncii în mărime de 1.509.547.74 lei. Cât privește acțiunile de reacționare/măsurile întreprinse de bancă, BNM a remarcat că amenda menționată nu a fost achitată de bancă benevol și, ca urmare, în baza ordinului incaso nr. 1806 din 29.01.2010 Banca Națională a încasat amenda incontestabil din contul băncii la bugetul de stat. Totodată, în cadrul controlului complex următor efectuat în perioada mai-iunie 2010, s-a constatat că BC „Moldindconbank” SA a admis repetat unele încălcări similare depistate în cadrul controlului tematic sus-menționat, și anume: nu a respectat prevederile Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, deoarece banca nu deținea informații privind scopul și natura relațiilor de afaceri a unor clienți și nu a efectuat monitorizarea activității clienților respectivi pentru a se asigura că aceasta este în conformitate cu informațiile furnizate. Ca urmare, BNM prin HCA nr. 179 din 16.09.2010 a avertizat membrii Consiliului și Organului Executiv al băncii asupra necesității înlăturării și neadmiterii încălcărilor și neajunsurilor în activitate, constatate în cadrul controlului complex, inclusiv în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și i-a prescris băncii înlăturarea încălcărilor depistate în cadrul controlului. În cadrul controlului tematic efectuat în perioada 14-30 martie 2011 la BC „Moldindconbank” SA, au fost constatate unele încălcări și neajunsuri ale actelor normative în vigoare și anume: banca nu deținea informație completă necesară în vederea identificării unor clienți ai săi și nu dispunea de informații actualizate privind scopul și natura relației de afaceri a acestora. Ca urmare, Banca Națională prin scrisoarea nr. 09-03214/40 din 06.05.2011 a atenționat banca cu privire la încălcările depistate și asupra

necesității neadmiterii acestora pe viitor și aplicarea eficientă, reexaminarea în caz de necesitate, perfecționarea politicilor interne ale băncii în vederea conformării prevederilor actelor normative în vigoare. Astfel, în cadrul controlului complex următor efectuat în iunie-iulie 2011, s-a constatat că banca a admis repetat unele încălcări similare constatate în cadrul controlului tematic sus-menționat, și anume: banca nu dispunea de informație suficientă privind scopul și natura relației de afaceri și nu a monitorizat adecvat activitatea clienților. Ca urmare, BNM prin HCA nr. 247 din 11.11.2011 i-a prescris băncii lichidarea tuturor încălcărilor și neajunsurilor în activitatea băncii, constatate în cadrul controlului complex efectuat la BC „Moldindconbank” SA în iunie-iulie 2011. Deși prin Hotărârile anterioare Banca Națională a solicitat lichidarea încălcărilor și neadmiterea acestora pe viitor, în cadrul controalelor complexe care au avut loc în perioada iunie-iulie 2012 și iunie-iulie 2013 a fost constatată admiterea repetată a următoarelor încălcări: banca nu a identificat beneficiarii efectivi ai unor persoane juridice, nu deținea informație actualizată despre clienții săi, nu a aplicat măsuri de precauție sporită în cazul unor clienți și nu a efectuat monitorizarea adecvată a activității și tranzacțiilor clienților. Ca urmare, prin HCA nr. 254 din 01.11.2012 „Cu privire la rezultatele controlului complex efectuat la BC „Moldindconbank” SA în perioada iunie- iulie 2012” și prin HCA nr. 279 din 27.12.2013 „Cu privire la rezultatele controlului complex efectuat în perioada 10 iunie-23 iulie 2013 asupra activității BC „Moldindconbank” SA”, BNM a avertizat membrii Consiliului și membrii Comitetului de conducere ai băncii asupra necesității administrării băncii în strictă conformitate cu cerințele legii și ale actelor normative emise de Banca Națională, precum și i-a prescris băncii lichidarea tuturor încălcărilor și neajunsurilor constatate. Prin cercetarea Regulamentului cu privire la Departamentul Reglementare și Supraveghere Bancară al BNM s-a stabilit că acesta conține o serie de prevederi cu privire la atribuții drepturi și responsabilități și anume: determinarea dispunerii de către bănci a politicilor, practicilor și procedurilor orientate spre depistarea activității de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și implementarea adecvată a acestora în practică; identificarea timpurie a potențialelor probleme în baza rezultatelor controalelor și monitorizării continue a băncilor; elaborarea măsurilor de remediere și sancțiunilor, inclusiv retragerea licenței, față de bănci și/sau față de administratori în cazul în care banca, proprietarii sau administratorii au încălcat legislația în vigoare, condițiile de licențiere, s-au angajat în operațiuni riscante sau dubioase sau au raportat cu întârziere sau eronat; verificarea îndeplinirii de către bănci a măsurilor de remediere impuse; verificarea și monitorizarea aplicarea prevederilor legislației în vigoare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului referitor la respectarea exigențelor față de culegerea, înregistrarea, păstrarea, identificarea și prezentarea de informații privind efectuarea tranzacțiilor, precum și la executarea măsurilor și procedurilor aferente controlului intern; conlucrarea cu organele de resort, cât și cu organizațiile financiare internaționale, în scopul asigurării stabilității sectorului bancar. Totodată, Direcția control bancar și monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului are următoarele funcții de bază: desfășurarea activității aferente cooperării în domeniul supravegherii, inclusiv în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului; participarea la elaborarea actelor normative a Departamentului ce decurg din legislația prudentă, inclusiv ce țin de domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului; efectuarea controalelor complexe și tematice a activității instituțiilor financiare; analizarea datelor despre activitatea curentă a instituțiilor financiare, identificarea nivelului riscului băncii, evaluarea capacității administratorilor băncii de a controla și dirija eficient acest risc; determinarea situației financiare a băncii, cauzele și factorii care dăunează siguranța acesteia; verificarea, în baza rapoartelor prezentate la BNM, precum și în cadrul controalelor complexe, tematice, corespunderii activității băncii prevederilor legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. De asemenea, Secția monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului are următoarele funcții de bază: elaborează propuneri privind aplicarea sancțiunilor față de băncile care au admis încălcările actelor normative ce țin de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului; desfășoară activități aferente colaborării cu organizațiile financiare internaționale, organele de resort, inclusiv cu Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

- Proces-verbal de cercetare din 09.02.2017. Prin acest proces-verbal au fost cercetate documentele ridicate de la Banca Națională a Moldovei la 05.08.2016. Prin cercetarea lor s-a stabilit: Prin cercetarea fișei de post din 23.09.2009, a șefului adjunct-al secției supraveghere din oficiu, evaluare a riscurilor și rapoarte financiare, semnată la 01.10.2009 de titularul acestei funcții, Dohotaru Matei s-a stabilit că printre atribuțiile de serviciu ale acestuia se regăsesc următoarele: Evaluează performanțele financiare și tendințele negative a stării financiare a băncilor și a sistemului bancar, și a cauzelor acestora; Examinează și analizează rapoartele auditului extern efectuat în bănci; Monitorizează și menține o înțelegere profundă a profilului de risc a băncilor atribuite; Monitorizează și evaluează tendințele, evoluțiile și riscurile băncilor atribuite și sistemului bancare. Prin cercetarea fișei de post din 29.12.2010, a șefului adjunct al secției supraveghere din oficiu, evaluare a riscurilor și rapoarte financiare, semnată la 04.01.2011 de titularul acestei funcții, Dohotaru Matei s-a stabilit că printre atribuțiile de serviciu ale acestuia se regăsesc următoarele: Evaluează performanțele financiare și tendințele negative a stării financiare a băncilor și a sistemului bancar, și a cauzelor acestora; Examinează și analizează rapoartele auditului extern efectuat în bănci; Monitorizează și menține o înțelegere profundă a profilului de risc a băncilor atribuite; Monitorizează și evaluează tendințele, evoluțiile și riscurile băncilor atribuite și sistemului bancare. Prin cercetarea fișei de post din 16.03.2011, a șefului adjunct al secției supraveghere din oficiu, evaluare a riscurilor și rapoarte financiare, semnată la 17.03.2011 de titularul acestei funcții, Dohotaru Matei s-a stabilit că printre atribuțiile de serviciu ale acestuia se regăsesc următoarele: Evaluează situația financiară a băncilor și a sistemului bancar; Monitorizează și menține o înțelegere profundă a profilului de risc a băncilor atribuite; Monitorizează și evaluează tendințele, evoluțiile și riscurile băncilor atribuite și sistemului bancar. Prin cercetarea fișei de post din 04.07.2011, a șefului adjunct al Direcției control bancar și monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului Departamentul Reglementare și Supraveghere Bancară, semnată la 04.07.2011 de titularul acestei funcții, Dohotaru Matei s-a stabilit că printre atribuțiile de serviciu ale acestuia se regăsesc următoarele: Perfectează propunerile privind aplicarea sancțiunilor și/sau măsurilor de remediere a situației financiare a băncilor; Prezintă, după caz, spre examinare Consiliului de administrație al BNM rezultatele privind controalele la bănci; Organizează procesul de urmărire a implementării recomandărilor, care să permită monitorizarea și garantarea faptului că măsurile luate de conducere au fost implementate în mod eficient sau că conducerea a acceptat să-și asume riscul de a nu întreprinde nici o măsură; Analizează problemele din sistemul bancar și propune măsuri de soluționare a acestora. Prin cercetarea fișei de post din 09.10.2013, a directorului-adjunct al Departamentului Reglementare și Supraveghere Bancară, semnată la 09.10.2013 de titularul acestei funcții, Dohotaru Matei s-a stabilit că printre atribuțiile de serviciu ale acestuia se regăsesc următoarele: Organizează procesul de urmărire a implementării recomandărilor BNM înaintate ca urmare a controalelor pe teren, care să permită monitorizarea faptului că măsurile luate de conducerea băncii controlate au fost implementate în mod eficient. Prin cercetarea fișei de post din 02.11.2009, a directorului Departamentului Reglementare și Supraveghere Bancară, semnată la 02.11.2009 de titularul acestei funcții, Vladimir Țurcanu s-a stabilit că printre atribuțiile de serviciu ale acestuia se regăsesc următoarele: Prezintă, după caz, spre examinare Consiliului de administrație al BNM rezultatele privind controalele la bănci; Organizează procesul de urmărire a implementării recomandărilor BNM înaintate ca urmare a controalelor pe teren, care să permită monitorizarea faptului că măsurile luate de conducerea băncii controlate au fost implementate în mod eficient. Analizează problemele din sistemul bancar și propune măsuri de soluționare a acestora. Prin cercetarea Raportului final cu privire la controlul BNM efectuat la BC „Moldindconbank” SA în perioada iunie-iulie 2011 s-a constatat că în calitate de membri ai grupului de control au participat inclusiv și Matei Dohotaru șef-adjunct al Direcției control bancar și monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, Vladimir Țurcanu directorul Departamentului Reglementare și Supraveghere Bancară. În parte în cadrul controlului s-au constatat următoarele: Contrar prevederilor Hotărârii Consiliului de Administrație al BNM nr. 179 din 16.09.2010, emisă în rezultatul controlului complex precedent, banca continuă să admită abateri de la prevederile Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, deoarece, în unele cazuri n-a informat CCCEC în termen de 24 de ore despre unele tranzacții financiare suspecte, a informat cu întârziere CCCEC despre tranzacțiile suspecte. În unele cazuri banca nu

cunoaște suficient scopul și natura relației de afaceri, privind tranzacțiile complexe și ne ordinare efectuate de către clienți, precum și sursa mijloacelor bănești utilizate în aceste tranzacții; nu în toate cazurile identifică beneficiarii efectivi ai clienților, în unele cazuri banca nu actualizează informația obținută la identificarea clientului; Unii clienți ai băncii (ICS „INFOART INTERNATIONAL” SRL, ЗАО „ЦИКИнвест”, 000 „СОЮТЕК ДЕВЕЛОПМЕНТ”, ООО „КомТехСервис”, SRL „SPLOT-BI”, ICS „GRANDMAX GROUP”, ICS „SAAGTON” SRL, „VALEMONT PROPERTIES”, LTD „SABLOR TRADE LIMITED”, ICS „BOGDAN AND CO”, ООО „Консул ТЭК”, SC „PRO-POMREZERVE” SRL) efectuează tranzacții în proporții deosebit de mari (rulajul total pentru perioada verificată în cadrul controlului acestor clienți depășește suma de circa 790 mii. USD și 60 mil. Euro) ce poartă un caracter tranzitoriu al Republicii Moldova. Astfel mijloacele financiare sunt încasate preponderent din conturile unor clienți ai băncilor din Federația Rusă în ruble rusești sau din conturile clienților băncii deschise în „băncile” din localitățile din stingă Nistrului în lei moldovenești, care ulterior sunt convertite în USD și Euro și sunt transferate la unii clienți beneficiari-rezidenți inclusiv ai zonelor off-shore, în conturile din băncile Letoniei sau altor țări. Este de menționat că banca deține contracte la majoritatea transferurilor efectuate de către clienții sus-menționați, iar operațiunile acestora sunt raportate CCCEC ca operațiuni suspecte datorită gradului de risc extra-sporit atribuit de bancă clienților dați. Însă, inspectorii BNM constată faptul că măsurile întreprinse de către bancă pentru cunoașterea clienților dați sunt insuficiente datorită pe de o parte lipsei în unele cazuri a documentelor justificative pentru efectuarea tranzacțiilor, iar în alte cazuri lipsei sensului economic activității clienților, inclusiv prin contractarea unor credite de tip overdraft de la bancă sau procurarea și vânzarea simultană a diferitor hîrtii de valoare, de exemplu, cambii ale băncii sau ale diferitor societăți, operațiuni forex, iar pe de altă parte implicarea băncii în riscuri excesive de spălare a banilor și/sau finanțare a terorismului. În acest context, banca nu respectă prevederile art.25 alin. (1) din Legea instituțiilor financiare, privind cerințele de prudență la administrarea instituțiilor financiare și operațiunile lor în conformitate cu actele normative în vigoare; Totodată, în cadrul controlului s-a constatat că în conturile curente, deschise la data de 13.12.2010 la filiala „Căușeni”, BC „Moldindconbank” SA, ale nerezidentului „Енергоальянс” ООО (Kiev, Ucraina), au fost transferate mijloacele bănești din conturile executorilor judecătorești Chihai Anatolie și Mocan Svetlana, încasate de la SA Rețelele Electrice de Distribuție Nord în baza titlurilor executorii emise de Curtea de Apel Economică a Republica Moldova. De notat că, contul nerezidentului menționat a fost creditat cu suma totală de 60,328,378.9 lei urmare transferurilor efectuate din conturile deschise la B.C. „Moldindconbank” SA ale executorilor judecătorești Chihai Anatolie - suma totală de 37,769,170.73 lei (în urma executării titlurilor executorii nr.2e- 1908/07, nr.2re-94/08 emise de Curtea de Apel Economică la 10.04.08, încheierilor nr.045- 48/2010 și nr.045-47/2010 din 13.12.2010, nr.045-54/2010 din 27.12.2010 emise de executorul judecătorec Chihai Anatolie toate în beneficiul „Енергоальянс” ООО) și Mocan Svetlana - suma totală de 22,559,208.17 lei. Ulterior, nerezidentul „Енергоальянс” ООО, în perioada 13.12.2010-02.03.2011, a procurat cambii cu termenul de scadență de 91 zile emise de către filiala „Căușeni” a BC „Moldindconbank” SA în sumă totală de 58,790,000 lei. Conform cererilor din data de 27.12.2010, 17.02.2011, 17.03.2011 persoana juridică nerezidentă Chester (NZ) Limited, Noua Zeelandă a solicitat BC „Moldindconbank” SA. răscumpărarea cambiilor în sumă totală de 58,790,000 lei. Banca a transferat la datele menționate mijloace bănești în sumă totală de 4,835,048.10 USD la contul Chester (NZ) Limited deținut la TRASTA KOMERC BANKA (Riga, Letonia) cu destinația „plata cambiilor conform cererilor”. Prin urmare, în contextul respectării de către bancă a legislației în vigoare aferentă prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului au fost constatate unele neajunsuri, și anume, banca nu a respectat prevederile art.5 alin.(2), lit. c) și d) din Legea nr. 190-XVI din 26.07.2007 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, deoarece banca nu a obținut informație privind scopul și natura relației de afaceri, privind tranzacțiile complexe și ne ordinare și nu a monitorizat adecvat activitatea acestui client. În același timp, banca a admis deschiderea repetată a conturilor curente „Енергоальянс” ООО în MDL și USD, în condițiile în care conturile curente deschise anterior în bancă erau blocate de către autoritățile competente, fapt prin care se constată nerespectarea de către conducerea băncii a cerințelor de prudență la administrarea instituțiilor financiare prevăzute conform art.25 alin.(1) din Legea instituțiilor financiare nr.550-XIII din 21.07.1995, cu

modificările și completările ulterioare. Prin cercetarea Raportului final cu privire la controlul BNM efectuat la BC „Moldindconbank” SA în perioada iunie-iulie 2012 s-a constatat că în calitate de membri ai grupului de control au participat inclusiv și Matei Dohotaru șef-adjunct al Direcției control bancar și monitorizare a activităților de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, Vladimir Țurcanu directorul Departamentului Reglementare și Supraveghere Bancară. În parte în cadrul controlului s-au constatat următoarele: Grupul de control a atenționat Consiliul BC „Moldindconbank” SA despre faptul că Banca admite abateri de la prevederile Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, deoarece nu a identificat beneficiarii efectivi ai unor persoane juridice, pînă la stabilirea relațiilor de afaceri, în unele cazuri nu deține informație actualizată despre clienții săi, și documente suficiente pentru a cunoaște scopul și natura relației de afaceri. Prin cercetarea Raportului final cu privire la controlul BNM efectuat la BC „Moldindconbank” SA în perioada 10 iunie-23 iulie 2013 s-a constatat că în cadrul controlului la capitolul prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului s-au constatat următoarele: Unii clienți ai băncii efectuează tranzacții în proporții deosebit de mari ce poartă un caracter tranzitoriu al Republicii Moldova, așa ca executorul judecătoresc Mocanu Svetlana - rulaj circa 5.7 mlrd. USD, Chester Limited - rulaj circa 192 mii. USD și Seabon Limited - rulaj circa 240 mii. USD. Astfel, mijloacele financiare sunt încasate preponderent din conturile unor clienți ai băncilor din Federația Rusă în ruble rusești (în cazul clientului băncii executorul judecătoresc Mocanu Svetlana tranzacțiile au loc în baza ordonanțelor de încasare a mijloacelor bănești emise de judecătorii Centru și Buiucani), care ulterior sunt convertite în USD și Euro și sunt transferate la unii clienți beneficiari, în conturile din băncile Letoniei sau altor țări. Este de menționat că banca deține documente confirmative la majoritatea transferurilor efectuate de către clienții sus-menționați, iar operațiunile acestora sunt raportate Serviciului Prevenire și Combaterea Spălării Banilor ca operațiuni suspecte datorită gradului de risc extra-sporit atribuit de bancă clienților dați însă inspectorii BNM constată faptul că măsurile întreprinse de către bancă pentru cunoașterea clienților dați sunt insuficiente, datorită lipsei sensului economic activității acestora și neaplicarea tuturor măsurilor sporite conform prevederilor Legii nr.190-XVI din 26.07.2007 și Regulamentului nr. 172 din 04.08.2011. Prin intermediul politicilor existente în bancă se observă tendința de implementare a unui sistem de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului utilizând abordarea bazată pe risc, conform prevederilor legale în domeniu. Cu toate acestea, banca nu a efectuat o evaluare generală a riscului în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Prin urmare, se recomandă BC „Moldindconbank” SA efectuarea unei astfel de evaluări, în vederea implementării adecvate a abordării bazate pe risc în domeniul dat, iar, ca rezultat, banca va gestiona riscurile mai eficient. În scopul asigurării instruirii continue a personalului, perfecționării și familiarizării acestuia cu modificările legislației în vigoare și asigurarea implementării eficiente a procedurilor de cunoaștere a clientului, pe parcursul perioadei mai 2012 - mai 2013 au fost organizate seminare cu angajații responsabili de activitatea băncii în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Banca n-a aplicat măsuri de precauție sporită pentru stabilirea sau verificarea sursei mijloacelor bănești la efectuarea: operațiunilor valutare frecvente în sume substanțiale derulate prin conturile curente deschise de către persoana fizică rezidentă care practică o anumită activitate - executor judecătoresc și a operațiunilor de schimb valutar în numerar efectuate în sume deosebit de mari de către o persoană fizică nerezidentă, contrar art.6 alin.(l) din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007; pct.10 alin.3 lit. a), alin.4) lit. d), lit. m) și alin. 6) lit. h) din Ghidul activităților sau tranzacțiilor suspecte care cad sub incidența Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (aprobat prin Ordinul CCCEC nr.118 din 20.11.2007); pct.34 din Regulamentul nr. 172 din 04.08.2011. Banca a raportat tranzacțiile suspecte menționate la SPCSB în termen de 24 de ore; banca n-a informat SPCSB în termen de 24 de ore despre tranzacțiile suspecte efectuate de către ordonatorii și beneficiarul tranzacțiilor din țara de origine sau destinație a tranzacției care reprezintă un risc sporit datorită nivelului înalt de infracționalitate și de corupție (Uzbekistan) și în țara care nu dispune de norme contra spălării banilor și finanțării terorismului sau dispune de norme inadecvate în acest sens (Turcia), contrar art.8 alin.(l) din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007; art.60 alin.(l) lit.c) din Legea nr.62-XVI din 21.03.2008; pct.10 subpct.10) lit.b) și lit.d) din Ghidul activităților sau tranzacțiilor suspecte care cad sub incidența Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și

finanțării terorismului (aprobat prin Ordinul CCCEC nr. 1 18 din 20.11.2007) (3 cazuri în sume de până la 1000 dolari SUA). Prin cercetarea Raportului cu privire la controlul BNM efectuat la BC „Moldindconbank” SA în perioada 10 februarie-20 februarie 2014 s-a constatat că în calitate de membri ai grupului de control au participat inclusiv și Matei Dohotaru director-adjunct al Departamentului Reglementare și Supraveghere Bancară, Vladimir Țurcanu directorul Departamentului Reglementare și Supraveghere Bancară. În parte în cadrul controlului s-au constatat următoarele: în cadrul analizei rulajelor pe conturile curente ale debitorilor: ICS ”BOGDAN & CO” SRL, I.C.S. ”TR MAGEMENT” S.R.L., I.C.S.”SV-INCOLECT” S.R.L., I.C.S.”INTERLINE MANAGEMENT” S.R.L., Î.C.S. ”PRVSERV” S.R.L., I.C.S.”INVEST LINE” S.R.L., ”INNOVATIVE PAYMENT SOLUTIONS” S.R.L., S.C.”DORMARI-CONSTRUCT” S.R.L., I.M. ”DOVGANI AND CO” S.R.L., Î.C.S. ”KOTVINVEST” S.R.L., S.R.L.”PROLINA- PRIM”, I.C.S. ”SAAGTON” S.R.L., ICS ”INFOART INTERNATIONAL” SRL, ”STEALZ” SRL, s-a constatat că aceștia, împreună cu clienții băncii: ”WESTBURN ENTERPRISES” LTD, (N) ”SEABON LIMITED”, ”CALDON HOLDINGS” LTD, ”LIBERTON ASSOCIATES”, (N) ”DENISON LIMITED ”, ”CHESTER (NZ) LIMITED”, ”AUGELA SYSTEMS”, ”CASSIA HOLDINGS”, ”GRIDEN DEVELOPMENTS”, ”TOTTENHAM MANAGEMENT” LTD, ”PR- VERT SYSTEM” LIMITED s-a stabilit că acestea formează un grup de persoane acționând concertat, deoarece: Conform cap.I, pct.2, sub pct.l), lit.b) din „Regulamentul cu privire la expunerile „mari”, persoanele sus enumerate necesită a fi considerate ca expuse la același risc, deoarece ponderea majoră a relațiilor de afaceri a acestor companii sunt intragrup, situațiile economice ale acestora sunt strâns legate pe bază de contracte de vânzare-cumpărare în avans, iar ca sursă de procurare a bunurilor viitoare servesc mijloacele bănești obținute din creditele contractate de la bancă, care ulterior, sunt folosite indirect de către debitori pentru achitarea datoriilor la credite și la dobânzi. Astfel, dacă una din ele va avea dificultăți financiare, alta sau altele pot de asemenea avea dificultăți legate de rambursarea expunerilor. Acestui grup, conform cap.I, pct.2, subpct.l), lit.b) din același regulament se includ și companiile ”WINDON&FLANDERS LIMITED” și „PTRODROMOS LIMITED”, care au plasat ca garanții acțiunile companiilor de asigurare, compania de asigurări C.I.A. „ASITO” S.A care este controlată de ”WINDON& FLANDERS LIMITED” ce deține 50.12% din capitalul social și compania S.I.A „MOLDASIG” S.A., acțiunile căreia servesc drept asigurare a rambursării creditului contractat de S.R.L.”PROLINA-PRIM”. Totodată, efectuând analiza operațiunilor economice ale acestui grup, s-a constatat că acestea nu sunt aferente unor tranzacții economice ordinare și banca nu deține suficiente documente ce ar confirma scopul și natura relațiilor de afaceri. Astfel, debitorii noi (5) contractează credite pe j care le transferă către companiile off-shore din grup (6), (2) în același timp companiile f nerezidente cu conturile curente deschise în bancă încasează banii din Federația Rusă, (7) companiile nerezidente achită plăți conform diferitelor contracte către debitori, din care debitorii își închid creditele contractate cu acești bani (8), iar clienții nerezidenți transferă restul mijloacelor bănești către conturile sale nerezidente și către alți nerezidenți (3) și (9). Prin cercetarea Raportului cu privire la controlul BNM efectuat la BC „Moldindconbank” SA în perioada 17 noiembrie-20 decembrie 2014 s-au constatat că, pe parcursul controlului, au fost verificate actele interne ale băncii în vederea determinării corespunderii acestora prevederilor legale, măsurile întreprinse de către bancă în vederea identificării clienților și a beneficiarilor efectivi, măsurile de precauție sporită întreprinse de către bancă în relațiile bancare, metodele de monitorizare a operațiunilor / tranzacțiilor efectuate de către clienți, păstrarea de către bancă a datelor despre clienți, raportarea operațiunilor la Serviciul Prevenire și Combaterea Spălării Banilor, etc. Este de menționat, că banca a efectuat actualizarea, modificarea și completarea actelor sale interne în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, luând în considerare modificările efectuate recent în legislația în vigoare, și anume aprobarea Recomandărilor cu privire la identificarea beneficiarului efectiv, stabilirea relațiilor transfrontaliere și monitorizarea de către bănci a tranzacțiilor și a activităților clienților în vederea prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Prin cercetarea Raportului cu privire la controlul BNM efectuat la BC „Moldindconbank” SA în perioada 03.03.2014-19.05.2014 s-au constatat următoarele: în cadrul controlului au fost analizate operațiunile derulate prin conturile curente deschise la filiala „Centru”, BC „Moldindconbank” SA de către clienții băncii executori judecătorești și persoanele

juridice nerezidente Denison Limited, Griden Developments Limited, Mirabax Invest, PR-Vert System Limited, Seabon Limited, Stamtrade Services Limited, Tottenham Management Ltd, Augela Systems, Chester NZ Limited, Ronida Invest LLP, Valemont Properties Ltd și Westburn Enterprises Limited. Analizând informația expusă în ordonanțele judecătorești în baza cărora au fost emise încheierile privind asigurarea executării și aplicării sechestrului pe mijloacele financiare, s-a constatat existența unor obligațiuni neonorate de către persoanele juridice nerezidente. Pentru recuperarea datoriei, creditorul a acționat în instanțele de judecată din Republica Moldova debitorii. Astfel, avînd la bază ordonanțele emise de către instanțele de judecată din Republica Moldova, și existența, în sistemul SWIFT, a informației privind efectuarea de către băncile din Federația Rusă a unor plăți în/din adresa persoanelor juridice nerezidente debitoare, executorii judecătorești, clienți ai băncii, au efectuat operațiuni de încasare a mijloacelor bănești din conturile corespondente ale băncilor din Rusia deschise la BC „Moldindconbank” SA. Ulterior, mijloacele bănești încasate în conturile executorilor judecătorești în ruble rusești au fost convertite în dolari SUA și euro și transferate creditorilor (companiilor nerezidente) în conturile deschise în BC „Moldindconbank” SA, cât și în conturile acestora din Trasta Komerbanka din Letonia. În Anexa nr.1 la Raport este descris schematic fluxul mijloacelor bănești urmare tranzacțiilor efectuate. Operațiunile în cauză poartă un caracter tranzitoriu cu utilizarea băncilor din Republica Moldova și au preponderent ca destinație transferul mijloacelor bănești către Trasta Komerbanka, Letonia. Volumul total al operațiunilor în cauză efectuate prin BC „Moldindconbank” SA este considerabil, și a constituit pentru perioada 01.01.2011 - 03.03.2014 echivalentul a circa 17 mlrd USD. Informația detaliată cu privire la volumul operațiunilor menționate este specificată în Anexa nr.2 la Raport. Totodată s-a menționat că banca deține documente confirmative aferente transferurilor efectuate de către clienții sus-menționați, aplică măsuri de precauție sporită, iar operațiunile sunt raportate Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție, ca operațiuni suspecte, datorită gradului de risc extra-sporit atribuit de bancă clienților în cauză sau ca operațiuni re depășesc limitele legale. Totodată, reieșind din volumul considerabil al operațiunilor efectuate, banca nu a aplicat măsuri suplimentare pentru a identifica sursa mijloacelor bănești încasate în conturile executorilor judecătorești. În acest context, banca nu a acordat o atenție sporită tuturor tranzacțiilor deosebit de mari, precum și nu a acumulat unele documente justificative pentru a cunoaște scopul și natura activității persoanelor juridice nerezidente și a tranzacțiilor complexe și neordinare, spre exemplu, rapoarte de activitate sau financiare, fapt ce a condus la nerespectarea prevederilor art.5 alin.(2) lit. c) și d) din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007 și prevederilor pct.29 din Regulamentul nr.172 din 04.08.2011. În acest context, în lipsa informației privind cunoașterea clienților persoane juridice nerezidente, și în special aferent scopului și naturii relației de afaceri, privind tranzacțiile complexe și ne ordinare, BC „Moldindconbank” SA nu a respectat prevederile art.6 alin.(8) din Legea nr.190-XVI /din 26.07.2007. Totodată, s-a menționat că formulele contabile utilizate la reflectarea în evidența contabilă a transferurilor efectuate de către bancă în baza ordinului incaso emis de către executorii judecătorești (clienți ai băncii) conform încheierii și comunicatului informativ prezentat, au fost efectuate în limita prevederilor Planului de conturi al evidenței contabile în băncile licențiate din Republica Moldova, aprobat prin Hotărîrea Consiliului de administrație al BNM nr.15 din 26 martie 1997 Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.33-34, art.54), cu modificările și completările ulterioare.

Vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, a stabilit fapta incriminată de lege ca infracțiune, iar îndoielile care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului.

Conform prevederilor art. 8 alin. (3) CPP, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului.

Vinovăția persoanei se stabilește în cadrul unui proces cu respectarea garanțiilor procesuale, deoarece simpla învinuire nu înseamnă și stabilirea vinovăției. Sarcina probațiunii îi revine de fiecare dată părții acuzării. Legea procesual-penală stabilește că răsturnarea prezumției nevinovăției sau concluziile despre vinovăția persoanei despre săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Potrivit art. 101 alin. (1) și (2) CPP, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor. Judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Articolul 329 alin. (2) lit.b) Cod penal (redacția anului 2002), prevede răspundere pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, care au provocat alte urmări grave și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 5 la 10 ani.

Prin Hotărârea Curții Constituționale privind controlul constituționalității unor prevederi din articolele 189 alin.(3) lit.f), 307 alin.(2) lit.c), 327 alin.(2) lit.c), 329 alin.(1) și alin.(2) lit.b) și din articolul 335 alin.(11) din Codul penal (sesizările nr.151g/2018, nr.172g/2018, nr.174g/2018, nr.175g/2018, nr.183g/2018, nr.186g/2018, nr.189g/2018, nr.191g/2018, nr.193g/2018, nr.198g/2018, nr.200g/2018, nr.203g/2018, nr.211g/2018, nr.212g/2018, nr.2g/2019, nr.21g/2019, nr.35g/2019, nr.49g/2019, nr.62g/2019, nr.105g/2019, nr.109g/2019, nr.120g/2019, nr.140a/2019 și nr.159g/2019) nr. 24 din 17.10.2019 (Monitorul Oficial nr.338-343/207 din 15.11.2019 a fost declarate neconstituționale:

- textul „soldate cu alte urmări grave” din articolul 189 alin.(3) lit.f) din Codul penal;
- textul „soldată cu urmări grave” din articolele 307 alin.(2) lit.c) și 327 alin.(2) lit.c) din Codul penal;
- textul „intereselor publice sau” din articolul 329 alin.(1) din Codul penal;
- textul „alte urmări grave” din articolul 329 alin.(2) lit.b) din Codul penal;
- textul „acțiunile prevăzute la alin.(1), soldate cu urmări grave” din articolul 335 alin.(11) din Codul penal.

Reieșind din cele menționate și faptul că partea acuzării nu a formulat careva modificări a acuzațiilor aduse inculpaților Emma Tabîrță, Grate Ruslan, Dohotaru Matei și Țurcanu Vladimir potrivit prevederilor art.325, 326 CPP instanța de judecată va analiza o eventuală prezență a componenței de infracțiune prevăzută de art.329 alin.(1) Cod penal, la care sa referit acuzatorul de stat în susținerile verbale.

Pericolul social al infracțiunii prevăzute la art. 329 Cod penal constă în faptul că persoana cu funcție de răspundere nu îndeplinește sau îndeplinește în mod necorespunzător obligațiile de serviciu, ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, cauzând astfel daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Obiectul juridic special al acestei infracțiuni formează relațiile sociale cu privire la activitatea legală a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor de stat sau administrației publice locale.

Latura obiectivă a infracțiunii date se caracterizează prin prezența obligatorie a următoarelor trei semne:

- a) neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către persoana cu funcție de răspundere a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele;
- b) cauzarea de daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice;
- c) prezența legăturii de cauzalitate între faptă și urmările prejudiciabile.

Caracterul infracțional al comportamentului făptuitorului în săvârșirea infracțiunii date se poate exprima atât prin inacțiune (neîndeplinirea obligațiilor de serviciu), cât și prin acțiune (îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu).

Pentru tragerea la răspundere penală a persoanei cu funcție de răspundere pentru neglijență în serviciu, urmează a fi stabilite:

1. obligațiunile concrete de serviciu, care în modul corespunzător i-au fost încredințate persoanei cu funcție de răspundere;

2. obligațiunile care nu au fost îndeplinite sau îndeplinite în modul necorespunzător;
3. cauzarea de către persoana respectivă a daunelor în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor legale ale persoanelor fizice sau juridice;
4. dacă a avut persoana cu funcție de răspundere posibilitatea reală, atât obiectiv, cât și subiectiv, pentru îndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor de serviciu și preîntâmpinarea survenirii urmărilor prejudiciabile.

Cât privește fapta prejudiciabilă prevăzută la alin.(1) art.329 CP , aceasta se particularizează prin aceea că făptuitorul fie nu realizează în genere ceea ce-i revine potrivit competenței de serviciu, fie își îndeplinește obligațiile de serviciu de o manieră necorespunzătoare (adică, la momentul nepotrivit, în volum incomplet, într-un mod inexact, necalitativ etc.). În legătură cu aceasta, în procesul de calificare a faptei întâi de toate urmează a fi stabilite în baza legilor, altor acte normative, ordinelor, instrucțiunilor etc., obligațiile care îi reveneau făptuitorului, sarcinile concrete pe care urma să le îndeplinească acesta. În niciun caz nu pot fi considerate suficiente afirmațiile abstracte privind o oarecare neexecutare de către făptuitor a obligațiilor de serviciu, privind lipsa unui control adecvat din partea acestuia asupra comportamentului altor persoane, privind lipsa de atenție, diligență, prudență, vigilență etc. din partea făptuitorului.

Absența posibilității reale de a executa în modul corespunzător obligațiile de serviciu exclude tragerea la răspundere penală pentru neglijența în serviciu a persoanei cu funcție de răspundere.

Atitudinea neglijentă sau neconștiincioasă față de neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu se referă la caracterizarea comportamentului infracțional al persoanei cu funcție de răspundere.

Infracțiunea analizată este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul cauzării de daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor legale ale persoanei fizice sau juridice. La stabilirea mărimii daunelor cauzate prin infracțiunea specificată la art.329 CP pot fi luați în considerație doar parametrii valorici enunțați la art.126 CP. Nu există o variantă alternativă.

Latura subiectivă a infracțiunii se caracterizează prin vinovăție în formă de imprudență. Imprudența poate fi atât în modalitatea de încredere exagerată, cât și în cea de neglijență.

În cazul încrederii exagerate, persoana care nu îndeplinește sau îndeplinește necorespunzător obligațiile de serviciu, își dă seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, prevede că un asemenea comportament va provoca daune în proporții mari intereselor publice sau intereselor legale ale persoanei fizice sau juridice, dar consideră, în mod ușuratic, că ele vor putea fi evitate.

În cazul neglijenței, persoana cu funcție de răspundere nu își dă seama de caracterul prejudiciabil al neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, nu prevede posibilitatea survenirii daunei în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, deși poate și trebuie să o prevadă.

În calitate de subiect al acestei infracțiuni poate fi doar persoana cu funcție de răspundere.

Potrivit art. 51 Cod penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale. Răspunderii penale este supusă numai persoana vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală.

Conform art. 52 CP, se consideră componență a infracțiunii, totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă. Componența infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii potrivit unui articol concret din prezentul cod.

Conform prevederilor art. 53 alin. (1) pct. 1), 8) CPP, la examinarea cauzei penale în instanța de judecată, procurorul reprezintă învinuirea în numele statului și prezintă în ședința de judecată probele acuzării; își expune părerea în dezbaterile judiciare asupra faptei infracționale săvârșite de inculpat, încadrării ei în baza legii penale și pedepsei care urmează a fi aplicată.

Potrivit art. 96 alin. (1) CPP, în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei penale trebuie să se dovedească faptele referitoare la existența elementelor infracțiunii, precum și cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.

Conform prevederilor art. 99 alin. (2) CPP, probele administrate se verifică și se apreciază de către organul de urmărire penală sau instanță, iar conform dispoziției art. 100 alin. (4) al aceluiași articol, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective.

Potrivit art. 113 CP, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între fapta prejudiciabilă săvârșită și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Conform prevederilor art. 384 CPP, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința se adoptă în numele legii. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată.

Conform prevederilor art. 389 CPP, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri sau, în mod exclusiv ori în principal, pe declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale și citite în instanța de judecată în absența lor. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului.

Astfel, vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, a stabilit fapta incriminată de lege ca infracțiune, iar îndoielile care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului.

Instanța reiterează că principiul prezumției nevinovăției se conține în art. 11 al Declarației Universale a Drepturilor Omului (1948); art. 6 § 2 al Convenției Europene de apărare a Drepturilor Omului (1950); Art.14.2 al Pactului internațional asupra drepturilor civile și politice (1966), reglementări conținute și în legislația internă a Republicii Moldova – Constituția Republicii Moldova în art. 21 care prevede că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public în cazul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Totodată, instanța reiterează că jurisprudența CtEDO a statuat în cauza “Prince Hans Adam II de Liechtenstein vs Allemagne din 17.01.2001” că statele semnatare și-au asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de Convenție să fie concrete și efective, nu teoretice și iluzorii, iar cele cuprinse în art. 6 au tocmai acest scop: efectivitatea dreptului la un proces echitabil, impunându-se statelor o obligație de rezultat: adoptarea în ordinea juridică internă a măsurilor corespunzătoare și a mijloacelor necesare realizării acestei obligații.

Analizând probele cercetate în ședința de judecată prin prisma prevederilor art. 101 CPP, în virtutea cărui fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, instanța, călăuzindu-se de lege, a ajuns la concluzia că în ședința de judecată învinuirea adusă inculpaților Emma Tabîrță, Grate Ruslan, Dohotaru Matei și Țurcanu Vladimir nu s-a confirmat.

Vinovăția persoanei se stabilește în cadrul unui proces cu respectarea garanțiilor procesuale, deoarece simpla învinuire nu înseamnă și stabilirea vinovăției. Sarcina probațiunii îi revine întotdeauna părții acuzării. Legea procesual-penală stabilește că răsturnarea prezumției nevinovăției sau concluziile despre vinovăția persoanei despre săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Raportând aceste prevederi legale la circumstanțele cauzei, instanța de judecată constată următoarele:

În rezultatul examinării minuțioase și nemijlocite a probelor care stau la baza învinuirii aduse inculpaților Emma Tabîrță, Grate Ruslan, Dohotaru Matei și Țurcanu Vladimir, se concluzionează că acestea nu indică asupra prezenței faptei infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, raportate la acțiunile propriu-zise ale inculpaților.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 385 alin. (1) pct. 1) – 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată trebuie să soluționeze următoarele chestiuni: dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură, și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Instanța de judecată reține că, infracțiunea analizată este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul cauzării de daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor legale ale persoanei fizice sau juridice. La stabilirea mărimii daunelor cauzate prin infracțiunea specificată la art.329 CP pot fi luați în considerație doar parametrii valorici enunțați la art.126 CP. Nu există o variantă alternativă.

Afirmațiile acuzării din învinuirea formulată inculpaților Emma Tabîrță, Grate Ruslan, Dohotaru Matei și Țurcanu Vladimir precum că, în rezultat a controalelor efectuate nu au propus sancționarea ca minim sub formă de amendă, au fost admise prejudicii în forma permisivă a unei activități de tranzacții financiare suspecte care a prejudiciat grav imaginea sistemului bancar din Republica Moldova cât și a faptului că nu au fost încasate mijloace bănești sub formă de amendă, care ar fi trebuit să fie aplicate în cuantum de 0,5 la sută din capitalul băncii care în 2011 constituia 743,7 mln lei, în 2012 constituia 815,6 mln lei, în 2014 constiuia 1339,9 mln lei, (adică o amendă în cuantum minim de 2 mln. lei pentru fiecare perioadă) fapt prin care s-a cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, poartă un caracter abstract și iluzoriu, care nu poate fi apreciat de către instanța de judecată și reținut în sarcina inculpaților.

În procesul de calificare a faptei întâi de toate urmează a fi stabilite – în baza legilor, altor acte normative, ordinilor, instrucțiunilor etc. – obligațiile care îi reveneau făptuitorului, sarcinile concrete pe care urma să le îndeplinească acesta. În nici un caz nu pot fi considerate suficiente afirmațiile abstracte privind o oarecare neexecutare de către făptuitor a obligațiilor de serviciu, privind lipsa unui control adecvat din partea acestuia asupra comportamentului altor persoane, privind lipsa de atenție, diligență, prudență, vigilență etc. din partea făptuitorului.

Inculpații Emma Tabîrță, Grate Ruslan, Dohotaru Matei și Țurcanu Vladimir sunt învinuiți de o serie de acțiuni și inacțiuni care se presupune ca au dus la exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, care de fapt nu sunt concretizate în măsura în care să clarifice acuzațiile aduse inculpaților prin referire la fișa de post, alte acte, purtând un caracter general .

Potrivit art. 75 din Legea BNM constatarea faptelor ce constituie încălcări la băncile comerciale este sarcina personalului BNM sau a experților contabili, contabilii autorizați și alți specialiști calificați antrenați în acest scop de BNM în baza rapoartelor și a altor date prezentate potrivit legii și actelor normative ale BNM sau la solicitarea expresă scrisă a BNM (control din oficiu) ori în cursul inspecțiilor desfășurate la sediile băncii/unității de schimb valutar (control pe teren).

Instanța de judecată atrage atenția asupra faptului că în declarațiile în formă scrisă anexate la materialele cauzei inculpata Emma Tabîrță a declarat că, la 28.01.2010 în calitate de membru al Consiliului de Administrare Emma Tabîrță a votat Hotărârea nr. 17 prin care CA al BNM a sancționat BC „Moldincombank” SA cu o amendă în mărime de 1 509 547,74 MDL și a atenționat membrii consiliului BC „Moldincombank” SA despre încălcările în domeniul combaterii spălării banilor. Această hotărâre a

fost contestată în instanțele de judecată de către unii acționari ai băncii. Prima instanță a constatat că BNM nu era în drept să aplice sancțiuni băncii pentru nerespectarea recomandărilor emise de către BNM întrucât acestea nu au un caracter obligatoriu. După acest caz, a propus modificarea legii BNM. Astfel, în temeiul legii nr. 33 din 06.03.2012 a fost modificat conținutul art. 11 din legea BNM. În așa mod BNM este în drept să emită hotărâri, regulamente, instrucțiuni și ordonanțe care sunt obligatorii pentru persoanele terțe. Abia la 21 mai 2020 a fost aprobată Legea nr. 75 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor. Cu toate acestea BNM a derogat un șir de prevederi din legea respectivă cum ar fi , art.6 alin.(1), (2) și (4), art.7 alin.(4), (5) și (6), art.10 alin.(2) art.26, 27 și 28 pentru a putea aplica sancțiunile în temeiul legislației speciale privind supravegherea bancară. Mai mult ca atât, băncile nu sunt obligate să raporteze către BNM tranzacțiile pe care le efectuează. În temeiul art. 8 alin 3 al Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 190-XVI din 26.07.2007 și a Hotărârii Nr. 172 din 04.08.2011 cu privire la aprobarea Regulamentului privind activitatea băncilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului: „Datele privind activitățile sau tranzacțiile realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare ce echivalează sau depășește 500 de mii de lei, sînt indicate într-un formular special, ce se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor cel tîrziu la data de 15 a lunii imediat următoare lunii de gestiune.”

De asemenea instanța de judecată menționează că tranzacțiile menționate în rechizitoriu au fost raportate către SPCSB. Potrivit scrisorii Răspuns CNA 13/6 3886 din 01.09.2016 (Vol. VIII f.d. 66) și potrivit procesului verbal de cercetare a obiectelor din 08.02.2017 oferite de către BC „Moldincombank” SA prin scrisoarea nr. 4583 din 09.09.2016 se constata că tranzacțiile din 2011-2014 în număr de 14915 au fost raportate către SPCSB (Vol. VII f.d. 123).

Infrațiunea prevăzută la alin. (1) art. 329 Cod penal este o infrațiune materială. Aceasta se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Urmarea prejudiciabilă constă în daunele în proporții mari cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Fiind vorba despre o infrațiune materială, legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmarea prejudiciabilă trebuie dovedită de către organul de urmărire penală.

Urmarea prejudiciabilă este semnul constitutiv definitiv ce permite delimitarea faptei penale de neglijență în serviciu de abaterea disciplinară cu aceeași denumire. Prejudiciul trebuie să fie clar, cert, probat prin acte.

Conform art. 35 alin. (1) al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995, „(1) Banca Națională, membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale, lichidatorul desemnat de aceasta, precum și personalul acesteia nu răspund civil, administrativ sau penal pentru actele sau faptele îndeplinite ori pentru omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Băncii Naționale inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, cu excepția cazurilor în care instanțele judecătorești constată îndeplinirea sau omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, cu rea-credință, a oricărui act sau fapt legat de exercitarea atribuțiilor Băncii Naționale, care a cauzat prejudicii unor terți”.

Legiuitorul a menționat faptul că membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale a Moldovei sau de către personalul acesteia nu pot fi subiecții infrațiunii prevăzute de art. 329 din CP al RM și a aprobat art. 134/20 (în redacția anului 2022) din CP în temeiul căruia „În domeniul bancar, prin neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu, în sensul art. 329, se înțelege neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către membrii organelor de conducere ale Băncii Naționale a Moldovei sau de către personalul acesteia a obligațiilor prevăzute de lege, care a condus la: a) insolvabilitatea băncii; b) aplicarea instrumentelor de rezoluție bancară; c) aplicarea instrumentelor publice de stabilizare financiară; d) acordarea sprijinului financiar public extraordinar băncii.”

Instanța de judecată reține, că din conținutul declarațiilor inculpaților în corelație cu materialele prezentate, nu rezultă că inculpații Emma Tabîrță, Grate Ruslan, Dohotaru Matei și Țurcanu Vladimir au

comis inacțiuni care în rezultat a controalelor efectuate nu au propus sancționarea ca minim sub formă de amendă și au fost admise prejudicii în forma permisivă a unei activități de tranzacții financiare suspecte care a prejudiciat grav imaginea sistemului bancar din Republica Moldova cât și a faptului că nu au fost încasate mijloace bănești sub formă de amendă, care ar fi trebuit să fie aplicate în cuantum de 0,5 la sută din capitalul băncii care în 2011 constituia 743,7 mln lei, în 2012 constituia 815,6 mln lei, în 2014 constituia 1339,9 mln lei, (adică o amendă în cuantum minim de 2 mln lei pentru fiecare perioadă) fapt prin care s-a cauzat un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, considerându-se că au comis neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiințioase față de ele și aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice.

Mai mult ca atît, conform art. 140 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, „(1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărîrii corespunzătoare a Curții Constituționale”. Conform art. 7 alin. (6) Cod de Procedură Penală, „(6) Hotărîrile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.” În temeiul Hotărîrii privind controlul constituționalității unor prevederi din articolele 189 alin. (3) lit. f), 307 alin. (2) lit. c), 327 alin. (2) lit. c), 329 alin. (1) și alin. (2) lit. b) și din articolul 335 alin. (11) din Codul penal (sesizările nr. 151g/2018, nr. 172g/2018, nr. 174g/2018, nr. 175g/2018, nr. 183g/2018, nr. 186g/2018, nr. 189g/2018, nr. 191g/2018, nr. 193g/2018, nr. nr. 198g/2018, nr. 200g/2018, nr. 203g/2018, nr. 211g/2018, nr. 212g/2018, nr. 2g/2019, nr. 21g/2019, nr. 35g/2019, nr. 49g/2019, nr. 62g/2019, nr. 105g/2019, nr. 109g/2019, nr. 120g/2019, nr. 140a/2019 și nr. 159g/2019) 17 octombrie 2019, Curtea Constituțională a examinat excepția de neconstituționalitate a art. 329 alin. (1 și 2) lit. b) al Codului Penal și a conchis, „pct.128. ... noțiunea de „urmări grave” conținută de articolele [...] 329 alin. (2) lit. b) [...] din Codul penal este formulată de o manieră imprecisă și neclară și le conferă autorităților care o aplică o marjă excesivă de discreție. Prin urmare, această sintagmă nu îndeplinește standardul calității legii penale, fiind contrară articolelor 1 alin.(3) și 22, coroborate cu articolul 23 alin. (2) din Constituție, „pct. 141. ... textul „intereselor publice sau” din articolul 329 alin. (1) din Codul penal complică descrierea infracțiunii de neglijență în serviciu, fiind o sursă de incertitudine juridică (a se vedea, mutatis mutandis, HCC nr. 15 din 22 mai 2018, § 68). Noțiunea de „interes public” este abstractă și nu asigură identificarea entității căreia îi sunt cauzate daunele, adică victima infracțiunii, pct. 142. Prin urmare, textul „intereselor publice sau” din articolul 329 alin. (1) din Codul penal nu îndeplinește standardul calității legii penale, fiind contrar articolelor 1 alin. (3) și 22, coroborate cu articolul 23 alin. (2) din Constituție, pct. 143. Având în vedere constatările de la § 141 și § 142 din prezenta hotărîre, Curtea menționează că declararea neconstituțională a textului „intereselor publice sau” din articolul 329 alin. (1) din Codul penal nu restrânge câmpul de aplicare al acestui articol. În acest sens, Curtea reține că expresia legală ce se menține [daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice] protejează toate eventualele victime ale faptei de neglijență în serviciu, avându-se în vedere că persoanele juridice pot fi de drept public sau de drept privat (a se vedea articolul 173 din Codul civil). Astfel, rezultă în mod rezonabil că eventualele daune materiale cauzate intereselor publice s-ar putea regăsi în categoria daunelor cauzate drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice de drept public”.

În cadrul ședinței de judecată partea acuzării în contextul respectiv a solicitat reincadrarea faptei săfîrșită de inculpați în baza art.329 alin.(1) Cod penal însă învinuirea adusă inculpaților Emma Tabîrță, Grate Ruslan, Dohotaru Matei și Țurcanu Vladimir nu s-a confirmat. În această ordine de idei, atestând lipsa faptei infracțiunii imputate inculpaților, și anume unui prejudiciu material cauzat prin careva acțiuni a inculpaților Emma Tabîrță, Grate Ruslan, Dohotaru Matei și Țurcanu Vladimir, prin urmare nu le sunt imputabile careva norme reglementate de legislația penală a Republicii Moldova, ori partea acuzării nu a combătut prin probe concludente și pertinente poziția apărării în acest sens.

Potrivit prevederilor art.101 alin. (3) CPP, nici o probă nu are o valoare dinaintea stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.

Ca o garanție a respectării drepturilor omului, Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede în art.6 § 1 dreptul oricărei persoane la un proces echitabil: ”Orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege, care va hotărâ fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului, pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată strict necesară de către tribunal, atunci când, datorită unor împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției. §2 Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată atât timp cât vinovăția sa n-a fost în mod legal stabilită.”

Deci, în cele din urmă, instanța constată că probele prezentate de către acuzatorul de stat, permit să conchidă că acțiunile lui Emma Tabîrță, Grate Ruslan, Dohotaru Matei și Țurcanu Vladimir nu constituie o faptă infracțională, inclusiv cea prevăzută de art.329 alin.(1) din Codul penal, deoarece nu a fost demonstrat neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele și că aceasta a cauzat daune intereselor publice.

Conform art. 24 alin. (1) CPP, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În conformitate cu prevederile art. 26 alin.(3) Cod de procedură penală, sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului.

Astfel, în baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță îi revine acuzatorului de stat, funcția acuzării fiind pusă pe seama procurorului. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în hotărârea Capean contra Belgiei din 13 ianuarie 2005, a constatat că, în domeniul penal problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 § 2 și e obligatoriu, inter alia, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

În același context, conform art. 8 alin. (3) CPP, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului.

Dispozițiile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, stipulează, printre altele, dreptul la un proces echitabil, conform căruia orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale de către o instanță imparțială, care va hotărâ asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

Astfel, instanța de judecată nu a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(1) Cod penal în acțiunile lui Emma Tabîrță, Grate Ruslan, Dohotaru Matei și Țurcanu Vladimir.

Din cele relatate, se impune necesitatea pronunțării unei sentințe de achitare în privința lui Emma Tabîrță, Grate Ruslan, Dohotaru Matei și Țurcanu Vladimir, învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin.(2) lit.b) CP, din motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit.b) sau art.329 alin.(1) Cod penal.

Careva măsuri preventive în privința inculpaților Emma Tabîrță, Grate Ruslan, Dohotaru Matei și Țurcanu Vladimir la momentul actual nu sunt aplicate.

Corpurile delictive de păstrat la materialele cauzei pe toată durata păstrării acesteia.

În baza celor expuse, în conformitate cu prevederile art.art.329 Cod penal,art. 340, 384, 385, 390 alin.(1) pct.1), 392-394 și 396 CPP, instanța de judecată,-

HOTĂRĂȘTE:

Se achită Dohotaru Matei *****, născut la *****, IDNP *****, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit.b) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit.b) sau art.329 alin.(1) Cod penal.

Se achită Tăbîrță Emma *****, născută la *****, IDNP *****, învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit.b) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit.b) sau art.329 alin.(1) Cod penal.

Se achită Grate Ruslan *****, născut la *****, IDNP *****, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit.b) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit.b) sau art.329 alin.(1) Cod penal.

Se achită Țurcanu Vladimir *****, născut la *****, IDNP *****, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit.b) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit.b) sau art.329 alin.(1) Cod penal.

Corpurile delictive de păstrat la materialele cauzei pe toată durata păstrării acesteia.

Sentință cu drept de apel în termen de 15 zile la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Președintele ședinței,
judecătorul
Copia corespunde originalului
Judecător

semnătura

Ion Moroza

Ion Moroza